

הראל עתידית קופות גמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2015

הראל עתידית קופות גמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2015

פרק 1 דוח תיאור עסקי התאגיד

פרק 2 דוח הדירקטוריון

פרק 3 דוחות כספיים

הראל עתידית קופות גמל בע"מ

פרק 1

דוח תיאור עסקי התאגיד

תיאור עסקי התאגיד

- חלק זה כולל את תיאור עסקי החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2015 ואת השינויים שחלו בעסקי החברה בשנת 2015. הדוח נערך בהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, מיום 1 בנובמבר 2015. למעט אם צוין אחרת, המידע הכלול בדוח זה נכון ליום 31 בדצמבר 2015.
- פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד של הדוח התקופתי ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.
- פרק זה בדוח התקופתי, העוסק בתיאור החברה, התפתחותה, עסקיה ותחומי פעילותה, כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה / הקבוצה מעריכה"; "החברה/הקבוצה סבורה"; "צפויה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב. החברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף או שונה בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.
- להסרת ספק מובהר, כי התיאור המובא בדוח לגבי תנאי מוצרי הגמל השונים הינו תיאור תמציתי לצרכי הדוח בלבד, וכי תנאיהם המחייבים הם כנקבע בחוק קופות גמל, בתקנות קופות גמל ובתקנוני קופות הגמל.

תוכן

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה7	1.1
7.....פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	1.1
7.....שנת התאגדות החברה וצורת ההתאגדות	1.1.1
7.....תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה	1.1.2
8.....אופיו ותוצאותיו של שינוי מבני, מיזוג או רכישה מהותיים	1.1.3
8.....רכישה, מכירה או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל	1.1.4
8.....אופיים ותוצאותיהם של הליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה	1.1.5
8.....שינויים מהותיים שאירעו באופן ניהול עסקי החברה	1.1.6
8.....תחומי פעילות	1.2
9.....השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	1.3
9.....חלוקת דיבידנדים	1.4
2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות10	2.1
10.....מוצרים ושירותים	2.1
10.....סוגי קופות הכלולים בתחום הפעילות	2.1.1
13.....שינויים מהותיים צפויים בחלקה של החברה	2.1.2
13.....מוצרים חדשים	2.1.3
14.....מידע ונתונים לפי סוג הקופות	2.1.4
16.....מידע בדבר עמיתים לא פעילים	2.1.1
16.....שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין	2.1.2
17.....ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות	2.1.3
18.....תחרות	2.2
18.....קופות גמל לחיסכון, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים	2.2.1
19.....קרנות השתלמות	2.2.2

20	לקוחות.....	2.3
20	קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים	2.3.1
21	קרנות השתלמות	2.3.2
21	קופה לדמי מחלה.....	2.3.3
22	חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה	3.
22	מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה	3.1
22	פעילות החברה כפופה למספר חוקים שהעיקריים שבהם הם:	3.1.1
23	חוקים	3.1.2
24	חוזרים	3.1.3
26	עמדות ממונה	3.1.4
26	חסמי כניסה ויציאה	3.2
26	חסמי כניסה	3.2.1
26	חסמי יציאה	3.2.2
26	גורמי הצלחה קריטיים	3.3
27	השקעות	3.4
28	הון אנושי	3.5
29	שיווק והפצה	3.6
32	ספקים ונותני שירותים	3.7
32	רכוש קבוע	3.8
33	עונתיות	3.9
33	נכסים בלתי מוחשיים	3.10
34	גורמי סיכון	3.11
35	הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	3.12
35	תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה	3.13
36	חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי	4.

36	הדירקטורים של החברה המנהלת	4.1
39	נושאי משרה	4.2
43	מדיניות תגמול בחברה מנהלת	4.3
46	מבקר פנים	4.4
47	רואה חשבון מבקר	4.5
47	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	4.6
48	החלטות החברה	4.7

הגדרות

לנוחיות הקורא מובאים להלן המונחים או הקיצורים הבאים, להם בפרק זה המשמעות המובאת לצידם, אלא אם כן נאמר אחרת.	
מבטח או חברה מנהלת.	"גוף מוסדי"
הסכומים שמפקיד עמית (או שמופקדים עבורו) בקופת גמל.	"דמי גמולים"
הראל גמל והשתלמות בע"מ או הראל גמל.	"החברה"
המפקח על הביטוח כמשמעותו בחוק הפיקוח, או הממונה כמשמעותו בחוק קופות הגמל, לפי העניין.	"המפקח או הממונה"
הראל חברה לביטוח בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות והחברה האם של החברה.	"הראל ביטוח"
הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.	"הראל השקעות"
הראל השקעות והחברות המוחזקות על ידה.	"הקבוצה"
חוק החברות, התשנ"ט - 1999.	"חוק החברות"
חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.	"חוק ייעוץ השקעות"
חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה - 2005.	"חוק ועדת בכר"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה - 2005.	"חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981.	"חוק הפיקוח"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.	"חוק קופות גמל"
חברה שעיסוקה ניהול קופות גמל ואשר קיבלה רישיון לכך מאת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בהתאם לסעיף 4 לחוק קופות גמל.	"חברה מנהלת"
כמשמעותו בחוק ייעוץ השקעות (ניירות ערך, מוצרים מובנים ויחידות השתתפות בקרנות נאמנות).	"נכס פיננסי"
כמשמעותו בחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני (קופות גמל, קרנות פנסיה, קרן השתלמות, פוליסות ביטוח שהינן קופות גמל להון או לקיצבה, תכניות ביטוח מפני סיכון מוות או אובדן כושר עבודה הכלולה בתכניות דלעיל או נמכרות אגב אחת מהן).	"מוצר פנסיוני"
נכסים הכוללים את נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה, למעט קרנות ותיקות,	"נכסי החיסכון לטווח ארוך"

<p>נכסים המוחזקים על-ידי מבטח לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בביטוח חיים, נכסים המוחזקים על-ידי מבטח לכיסוי התחייבויותיהם לפי תכניות ביטוח חיים המעניקות למבוטח תשואה מובטחת ושהמבטח אינו זכאי בשל הכספים המופקדים בהם או בשל חלק מהם לאגרות חוב מיועדות.</p>	
<p>הראל עתידית קופות גמל בע"מ. חברה בשליטה מלאה, בעקיפין, של הראל ביטוח. החל מיום 1 בינואר 2016 הראל עתידית קופות גמל בע"מ מוזגה לתוך החברה.</p>	"הראל עתידית גמל"
<p>פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].</p>	"פקודת מס הכנסה"
<p>קופת גמל כמשמעותה בחוק קופות גמל שאינה קרן פנסיה.</p>	"קופת גמל"
<p>קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ. חברה בשליטה מלאה של הראל ביטוח.</p>	"קחצ"ק"
<p>תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964.</p>	"תקנות קופות הגמל"
<p>בדוח "תיאור עסקי התאגיד" ובדוח "סקירת ההנהלה" פעיל הינו עמית שבאחד מחשבוניתיו הופקדו דמי גמולים ברבעון האחרון שקדם למועד הדוח ושעומדת בו יתרה נכון לאותו מועד. (בהתאם להוראות חוזר 2016-9-3 "הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי השנתי של קופות גמל וקרנות פנסיה חדשות")</p>	"עמית פעיל"
<p>מי שאינו עמית פעיל.</p>	"עמית לא פעיל"

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1 שנת התאגדות החברה וצורת ההתאגדות

החברה התאגדה ביום 12 בדצמבר 1999, כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, בשם החברה לניהול קופות גמל בע"מ. ביום 24 באוקטובר 2001 שינתה החברה את שמה ל"עתידית קופות גמל בע"מ". ביום 10 לאפריל, 2010 שינתה החברה את שמה ל"הראל עתידית קופות גמל בע"מ", שמה הנוכחי.

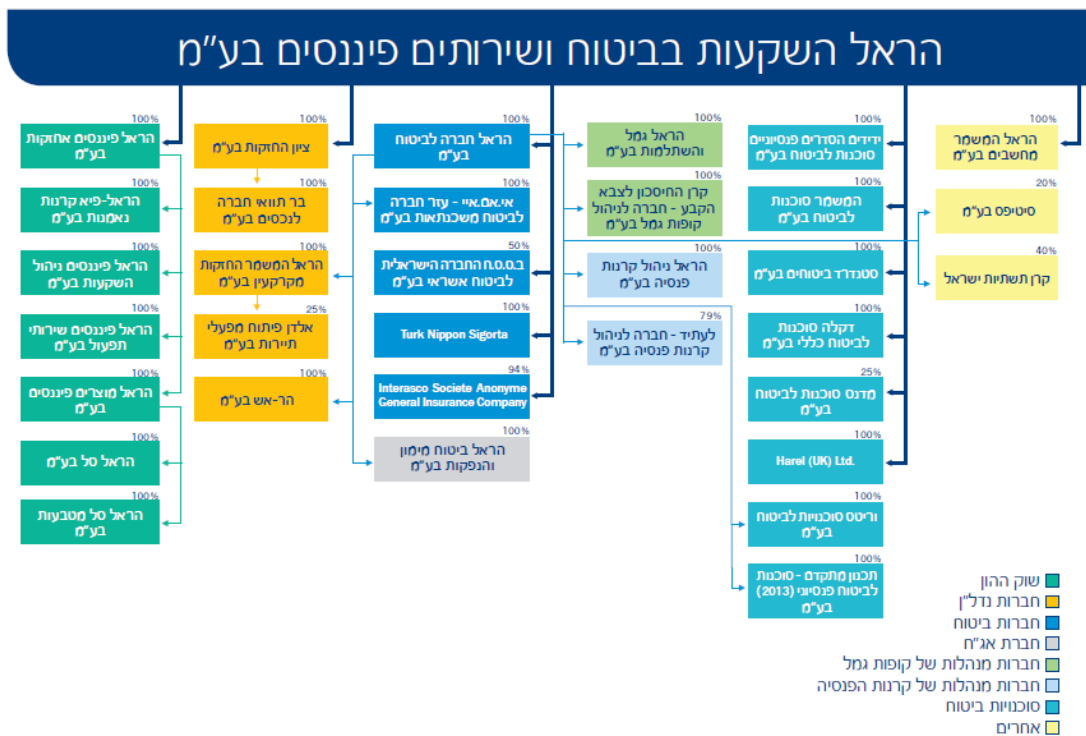
החברה הינה חברה שאושרה כחברה מנהלת של קופות גמל, על ידי המפקח עד ליום 31.12.2015. במועד זה, חוסלה החברה לאחר שמוזגה לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ (ראה לעניין זה סעיף 1.1.3).

לחברה אין חברות מוחזקות.

החברה הינה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח"), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות שהינה חברה ציבורית, אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

נכון למועד פרסום הדוח, משפחת המבורגר (יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור) מחזיקה- בעיקר באמצעות ג.י.ן. ייעוץ כלכלי וניהול בע"מ, שהינה חברת החזקה בשליטתם המלאה, בכ- 50.07% מזכויות ההצבעה בחברה ובכ- 49.62% מהון המניות המונפק של החברה.

1.1.2 תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה

השינויים שחלו במבנה ההחזקה בשנת הדוח:

ביום 1 בינואר 2016 מוזגה החברה לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן: "הראל גמל"), ראה פירוט לעניין זה בסעיף 1.1.3 להלן. כמו כן, באותו יום מוזגה מנוף ניהול קרנות פנסיה בע"מ לתוך הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ. בנוסף, מוזגה דקלה חברה לביטוח בע"מ לתוך הראל חברה לביטוח בע"מ. כמו כן, החלה לפעול דקלה סוכנות לביטוח כללי בע"מ, שהינה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

1.1.3 אופיו ותוצאותיו של שינוי מבני, מיזוג או רכישה מהותיים**מיזוג החברה לתוך הראל גמל**

במסגרת החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 בוצע תיקון בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 שתכליתו למנוע מתן היתר שליטה לגוף שמחזיק יותר מחברה מנהלת אחת, אלא בהתאם לכללים שיקבע הממונה, זאת ברוח העיקרון הקבוע בסעיף 2(ג) לחוק קופות הגמל לפיו כל חברה תנהל רק קופה אחת מכל סוג.

בהתאם לכך החברה מוזגה להראל גמל תוך חיסולה ללא פירוק וקופות הגמל שבניהולה מוזגו בהתאם לפירוט להלן:

- גילעד גמל תמוזג, מיזוג טכני, לתוך הראל עצמה ותנוהל על ידי הראל גמל.
- גילעד השתלמות תמוזג, מיזוג טכני, לתוך הראל השתלמות ותנוהל על ידי הראל גמל.
- קופת הגמל לדמי מחלה "דקל" תנוהל על ידי הראל גמל.

ביום 28 ביוני 2015 אישר דירקטוריון החברה את השינוי המבני האמור. השינוי המבני אושר על ידי בית המשפט ביום 26 בנובמבר 2015 על ידי הממונה על שוק ההון במשרד האוצר ביום 27 בדצמבר 2015 ורשם החברות ביום 31 בדצמבר 2015.

המיזוגים כאמור נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016.

1.1.4 רכישה, מכירה או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל

החברה לא הייתה מעורבת בהליכי רכישה, מכירה או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל, אשר להם השפעה על פעילותה של החברה בשנת הדוח.

1.1.5 אופיים ותוצאותיהם של הליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה

החברה לא הייתה מעורבת בהליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה, אשר להם השפעה על פעילותה של החברה בשנת הדוח.

1.1.6 שינויים מהותיים שאירעו באופן ניהול עסקי החברה

לנוכח המיזוג המתואר בסעיף 1.1.3, החברה מוזגה להראל גמל וחוסלה.

1.2 תחומי פעילות

עד למיזוגה של החברה כמתואר בסעיף 1.1.3 לעיל, תחומי פעילות החברה היו כדלקמן:

- **קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים** - קופות גמל שנועדו לשם חיסכון ארוך טווח לעמיתים עצמאיים ולעמיתים שכירים.

- **קרנות השתלמות** - קופות גמל שנועדו לחיסכון לשם יציאה להשתלמות המיועדת לשמירת רמתו המקצועית של העובד כאשר סכומי החיסכון ניתנים למשיכה לכל מטרה לאחר צבירת ותק של 6 שנים. בנוסף, החברה ניהלה קופה לדמי מחלה - קופה המיועדת למעסיק לצורך הפקדת כספים לתשלום דמי מחלה לעובדיו. יצוין כי פעילות זו אינה רכיב עסקי מהותי של החברה.

1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

במהלך השנים 2014-2015 לא בוצעו כל השקעות בהון החברה. כמו כן, אין לחברה התחייבויות להשקעות נוספות.

1.4 חלוקת דיבידנדים

לחברה אין מדיניות חלוקת דיבידנד.

למידע אודות מגבלות לחלוקת דיבידנד ודיבידנדים שחולקו, ראה באור 9, בדבר הון עצמי ודרישות הון בדוחות הכספיים של החברה.

2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

2.1 מוצרים ושירותים

2.1.1 סוגי קופות הכלולים בתחום הפעילות 2.1.1.1 קופות גמל לחיסכון, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים

עד למיזוגה, כאמור בסעיף 1.1.3 לעיל, החברה ניהלה קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ופיצויים אחת, הראל גילעד גמל.

קופת הגמל לחיסכון שבניהול החברה הינה מיזוג של מספר קופות, בין היתר, קופות הגמל גילעד, ניב וקופות הגמל של נתיב. הקופה הינה קופת גמל לתגמולים אשר נרכשה על-ידי הראל ביטוח מאת בנק לאומי בדצמבר 2006.

המוצרים בתחום פעילות זה מיועדים לשכירים, לעצמאים וללקוחות הרוכשים כיסויים באופן פרטי (ללא קשר לעיסוקם). הפקדות שכירים או עצמאים, בחלק מן המוצרים, מזכות אותם בהטבות מיסוי בשלושה מישורים: במועד ההפקדה זיכוי/ ניכוי ממס, פטור ממס על רווחים בעת צבירת הכספים והטבות מיסוי בקבלת הכספים.

בקופה גם קופות אישיות לפיצויים ששימשו עד ליום 31 בדצמבר 2007 להפקדת כספים על ידי המעסיק להבטחת זכויות עובדיו לפיצויי פיטורין. החל מינואר 2008 ניתן להפקיד כספים בגין זכויות העובדים לפיצויי פיטורין לרכיב הפיצויים בקופת הגמל לחיסכון (לשעבר, קופת גמל לא משלמת לקצבה)

מבנה הרווחיות בתחום

רווחיות החברות המנהלות קופות גמל נובעת מהמרווח בין דמי הניהול הנגבים מהעמיתים לבין הוצאות התפעול והשיווק של קופות הגמל.

תקנון הקופה

היחסים בין קופת הגמל לבין עמיתה מוסדרים בעזרת תקנון המעגן את הכללים לקביעת הזכאות לתשלום, שיעור התשלום וכיוצ"ב וכללים המסדירים את החברות בקופה. כאשר נדרשים שינויים בתקנון, החברה מתאימה את התקנון וכפועל יוצא מכך את זכויות העמיתים, וכל זאת בכפוף לאישור המפקח. זכויות העמית בקופה או זכויות מוטביו יהיו בהתאם לתקנון המתוקן כפי שיהיה בתוקף במועד האירוע הרלוונטי.

מסלולי השקעה

עד ליום 31 בדצמבר 2015 היו בקופה חמישה מסלולי השקעה: כללי, כללי 2, גמל ניב (עד 10% מניות), כהלכה ואג"ח. כאמור בסעיף 1.1.3 לעיל, ביום 1 בינואר 2016, מוזגה הקופה, מיזוג טכני, לתוך קופת הראל גמל, קופה בניהול חברת הראל גמל.

תחליפיות

למוצרים בתחום הפעילות קיימת תחליפיות עם מוצרים אחרים בתחום חיסכון ארוך טווח כגון, פוליסות ביטוח חיים הכוללות חיסכון והמוכרות כקופות גמל (להלן: "קופות ביטוח") וקרנות פנסיה זאת כיוון שמוצרים אלו מספקים פתרונות לחיסכון ארוך טווח המיועד לגיל הפרישה. הפרמטרים העיקריים היוצרים את ההבחנה בין המוצרים בתחום הפעילות לבין קרנות הפנסיה וקופות הביטוח הינם, בין היתר, מהות והיקף הכיסויים הביטוחיים, שיעור דמי הניהול הנגבים, היקף הסבסוד הממשלתי באגרות חוב מיועדות, אופי ההתקשרות וקימו או היעדרו של מקדם קצבה מובטח מפני שינויים בתוחלת החיים. התחליפיות בין מוצרי תחום הפעילות למוצרים פיננסיים אחרים, כגון פיקדונות לטווח ארוך, קיימת אולם ברמה נמוכה יותר, שכן מוצרים אלו אינם כוללים בדרך כלל את הטבות המס שהינו רכיב מהותי שקיים במוצרים בתחום.

מגמות ושינויים בתחום הפעילות

תחום קופות הגמל עובר בעשור האחרון שינויים מקיפים, וזאת לאור שינויים במדיניות הממשלתית בתחום שהביאו לחקיקת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה - 2005, חוק קופות הגמל, חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני ותיקון חוק הפיקוח ("חקיקת בכר", שנכנסו לתוקפם בחודש נובמבר 2005), וכן התקנת שורה ארוכה של תקנות והוראות של הממונה שנועדו, בין היתר, לעודד חיסכון לקצבה, להגביר את התחרות והשקיפות בשוק קופות הגמל, להפחית את שיעור דמי הניהול ולהגביר את מעורבות הלקוחות בבחירת החיסכון הפנסיוני שלהם.

- **עידוד החיסכון לקצבה**

בבסיס מדיניות אגף שוק ההון בשנים האחרונות עומדת השאיפה לעידוד חיסכון קצבתי בקרב כלל האוכלוסייה, על מנת להבטיח יכולת קיום בכבוד של האזרחים לאחר גיל הפרישה והגברת התחרות בתחום הפעילות, לרבות בדרך של צמצום ההבדלים בין המוצרים ומתן אפשרות לניוד כספי החיסכון הפנסיוני בין המוצרים.

שינויים אלה באו לידי ביטוי בשנים האחרונות בשינוי מבנה המוצרים שהיו קיימים בתחום ובשינויים בהטבות המיסוי הניתנות לחוסכים לטווח ארוך, לרבות השינוי במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל תוך העדפת החוסכים במסלול קצבה וקביעת החובה לתשלום קצבה בסכום קצבה מזערי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני לטווח ארוך. במסגרת זו אף הושאו הטבות המס בין מוצרים אלה בכל הנוגע לכספים שהופקדו עבור עמיתים החל מיום 1 בינואר 2008.

עד לאותו מועד, המוצרים השונים בתחום חיסכון ארוך טווח - ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל - נחלקו לשני אפיקים עיקריים: אפיק המבטיח תשלומי קצבה ("פנסיה") ואפיק המבטיח תשלום הוני, תוך מתן אפשרות לשילוב אפיקים אלה. בתיקון האמור בוטלה החלוקה בין אפיק הוני ואפיק קצבתי ביחס לכספים שיופקדו החל מינואר 2008, כאשר כספים אלה ניתנים למשיכה כרובד ראשון (עד לסכום קצבה מזערי) רק בדרך של קצבה. משיכת הכספים שנצברו מעבר לסכום הדרוש לתשלום הקצבה המזערית תעשה בדרך של היוון קצבה או בדרך של תשלום קצבה, בהתאם להחלטת העמית או המבוטח.

ביום 5 בנובמבר 2015 פורסם תיקון 13 לחוק קופות הגמל במסגרתו הורחבה הגדרת הקצבה גם לתשלומים המשולמים מקופת גמל, לפי תקנונה, במשך תקופה מוגדרת, אשר לאחריה ישולמו תשלומים ממבטח לפי פוליסת ביטוח הכוללת כיסוי לאריכות ימים או תשלומים מקופת גמל אחרת, לפי תקנונה, המשולמים במשך כל ימי חייו של העמית.

- **הגברת התחרות בתחום**

בהמשך למגמות שנסקרו לעיל, פורסמו בשנים האחרונות הוראות שונות שתכליתן הגברת אפשרות ניוד הכספים בין המוצרים השונים וביצוע התאמות בין המוצרים השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה וביטוח חיים), לרבות בנושאי הכיסויים הביטוחיים הנמכרים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני והחלת מודל אחיד של גביית דמי ניהול תוך הפחתת שיעור דמי הניהול המירביים שניתן לגבות בקופות הגמל ובקופות הביטוח. במסגרת זו בחודש אוקטובר 2008 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 (להלן: "תקנות הניוד") שמטרתן לאפשר לצרכן לנייד בכל עת את החיסכון הפנסיוני שלו (למעט חיסכון בקרן פנסיה ותיקה) בין מוצרי החיסכון הפנסיוני ובכך להביא להגברת התחרות.

במסגרת תיקון מספר 12 לחוק קופות הגמל נכנסה לתוקפה, בחודש פברואר 2016, ההוראה לפיה מעסיק לא יוכל להתנות את שיעור ההפקדות משכר העובד שהמעסיק נדרש להפקיד לקופת גמל למרכיב תשלומי המעסיק, לרבות השיעור משכר העובד שמשולם לרכישת אובדן כושר עבודה מכספי המעסיק ולמרכיב התשלומים בעבור פיצויים, בהפקדה לקופה מסוימת, לסוג מסוים של קופה או לקופה שיבחר העובד מתוך רשימה מסוימת של קופות. כמו כן נקבע כי אם נקבעה בדין או בהסכם התניה על שיעור ההפקדות לקופת הגמל בניגוד להוראות כאמור, יהיה העובד זכאי לשיעור ההפקדות הגבוה מבין השיעורים המרביים שהמעסיק עשוי להפקיד לזכות העובד לפי הוראות הדין

או ההסכם, עד לתיקון הדין או ההסכם. השוואת גובה ההפקדה לה זכאי העובד בין המוצרים השונים נועדה להבטיח כי העובד יבחר את המוצר הפנסיוני המתאים לו מבין מוצרי החיסכון הפנסיוני.

הרפורמות האמורות מעלה ורפורמות נוספות כמפורט בסעיף 3.1 שחלו בתחום הפעילות הגבירו והעצימו את התחרות בתחום הפעילות. התחרות במוצרים השונים באה לידי ביטוי, בין היתר, בשיעור דמי הניהול כמפורט להלן, ובאיכות השירות לסוכנים וללקוחות.

• פעולות להפחתת דמי הניהול

במהלך שנת הדוח נכנסו לתוקף מספר הוראות חקיקה אשר נועדו, בין היתר, להפחית את דמי הניהול המשולמים על ידי המבוטחים והעמיתים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני.

ביום 1 בדצמבר 2015 פורסם תיקון 6 לחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני (להלן: "תיקון 6 לחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני") אשר במסגרתו נקבע שסוכן פנסיוני אינו רשאי להעניק שרותי תפעול למעסיק שהוא מקבל ממנו עמלה בעד שיווק פנסיוני לעובדיו אלא אם הסוכן הפנסיוני יגבה מהמעסיק דמי סליקה בעד עובדיו בשיעור של 0.6% מההפקדות כל עובד או 10.5 ₪ לפי הגבוה בתוספת מע"מ, הגוף המוסדי יפחית סכום זה מעמלת ההפצה של בעל הרישיון ויפחית בהתאם את דמי הניהול שישלם אותו עובד, ובתנאי שהמעסיק יבחר קרן ברירת מחדל בהתאם לסעיף 20 לחוק קופות הגמל לביטוח הפנסיוני של עובדיו. בנוסף עוגנה במסגרת תיקון זה זכות העובד לקבל ייעוץ פנסיוני מבעל רישיון לפי בחירת העובד וכן נקבע כי לסוכן ביטוח האפשרות לבחור בין קבלת עמלת הפצה מגוף מוסדי לבין קבלת תשלום מהלקוח ישירות (לפרטים נוספים - ראה סעיף 3.6 להלן).

2.1.1.2 קרנות השתלמות

עד ליום 31 בדצמבר 2015, ניהלה החברה קרן השתלמות אחת, הראל גילעד השתלמות.

קרנות ההשתלמות מיועדות לשכירים ולעצמאיים, ומוגדרות הן כמוצר פנסיוני (בחוק השיווק והייעוץ הפנסיוני), והן כנכס פיננסי (בחוק ייעוץ השקעות). למרות זאת, אין לקרנות ההשתלמות מוצרים תחליפיים, המאפשרים קבלת הטבות מס דומות בגין הפקדות להם.

הביקוש של קרנות ההשתלמות הינו בהתאם להטבות המס, הסדרי עבודה במשק, גובה השכר הממוצע במשק.

מבנה הרווחיות בתחום

רווחיות החברות המנהלות קרנות השתלמות נובעת מהמרווח בין דמי הניהול הנגבים מהעמיתים לבין הוצאות התפעול והשיווק של קרנות ההשתלמות.

תקנון הקופה

היחסים שבין החברה לעמיתים עוגנו בהתאם לתקנון (לפרטים ראה סעיף 2.1.1.1 לעיל), ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים.

מסלולי השקעה

עד ליום 31 בדצמבר 2015, נוהלו בקופה ארבעה מסלולי השקעה: כללי, כללי 2, אג"ח וכהלכה. כאמור בסעיף 1.1.3 לעיל, ביום 1 בינואר 2016, מוזגה הקופה, מיזוג טכני, לתוך קופת הראל השתלמות, קופה בניהול חברת הראל גמל.

מגמות ושינויים בתחום הפעילות

תחום קרנות ההשתלמות מתאפיין בחוסכים לטווח הבינוני ובמובן זה מושפע רק באופן חלקי מהשינויים המקיפים שהתרחשו בתחום חיסכון ארוך טווח בשנים האחרונות. עיקר ההשפעה הינה בהגברת המודעות של הלקוחות והמעורבות שלהם בבחירת המוצרים וכן בהגברת התחרות בדרך של ניווד בין קרנות השתלמות וצמצום ניגודי עניינים פוטנציאליים בין השחקנים השונים בענף.

לעניין זה נציין כי בחודש אוקטובר 2008 נכנסו לתוקף תקנות הניוד במסגרת ההסדרה האמורה התאפשר גם ניוד בין קרנות השתלמות וניוד מקרנות השתלמות לקופות גמל לקצבה בתנאים מסוימים.

כמו כן, ביום 1 בדצמבר 2015 פורסם תיקון 6 לחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני. למידע נוסף ראה סעיף 2.1.1.1 לעיל, וסעיף 3.6 להלן.

2.1.1.1 קופה לדמי מחלה

עד ליום 31.12.2015, החברה ניהלה קופת גמל אחת לדמי מחלה, הראל דקל בעלת מסלול השקעה יחיד.

הקופה הוקמה בספטמבר 2003 והחלה את פעילותה בדצמבר 2003. הקופה מיועדת למעסיקים בלבד.

בקופה, המעסיק מפקיד כספים לתשלום דמי מחלה לעובדיו. המעסיק יכול להפקיד בה עד 2.5% מתקציב השכר השנתי לקופה כהוצאה מוכרת לצרכי מס, כאשר הצבירה הכוללת לא תעלה על 7.5% מתקציב השכר הכולל השנתי לכלל העובדים.

הביקוש של קופת מחלה הינו בהתאם להטבות המס, הסדרי עבודה במשק, גובה השכר הממוצע במשק.

מבנה הרווחיות בתחום

רווחיות החברות המנהלות קופות לדמי מחלה, נובעת מהמרווח בין דמי הניהול הנגבים מהעמיתים לבין הוצאות התפעול והשיווק של הקופות.

תקנון הקופה

היחסים שבין החברה לעמיתים עוגנו בהתאם לתקנון (לפרטים ראה סעיף 2.1.1.1 לעיל), ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים. ביום 1.1.2016, עברה הקופה להיות מנוהלת על ידי החברה והשינוי האמור קיבל ביטוי בתקנון הקופה.

2.1.2 שינויים מהותיים צפויים בחלקה של החברה

בעקבות המיזוג כפי שתואר בפסקה 1.1.3 לעיל, החל מיום 1.1.2016, החברה חוסלה ולכן לא צפויים שינויים בחלקה של החברה.

2.1.3 מוצרים חדשים

בשנת הדוח, לא היו מוצרים חדשים אשר מידע אודותיהם נמסר לציבור על ידי החברה.

2.1.4 מידע ונתונים לפי סוג הקופות

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קופות עבור קופות המנוהלות על ידי החברה (כולל קופות בבעלות הראל ביטוח):

2013				2014				2015				
סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	
מספר עמיתים:												
37,918	1	15,804	22,113	38,809	1	17,192	21,616	38,626	-	17,312	21,314	פעילים
38,804	11	10,312	28,481	40,097	16	12,042	28,039	41,066	16	13,246	27,804	לא פעילים
76,722	12	26,116	50,594	78,906	17	29,234	49,655	79,692	16	30,558	49,118	סה"כ
מספר חשבונות עמיתים:												
58,528	1	18,570	39,957	58,896	1	20,119	38,776	57,672	-	20,152	37,520	פעילים
50,576	15	11,610	38,951	51,890	16	13,620	38,254	52,514	16	14,895	37,603	לא פעילים
109,104	16	30,180	78,908	110,786	17	33,739	77,030	110,186	16	35,047	75,123	סה"כ
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):												
1,730,505	23,518	715,893	991,093	1,945,799	39,676	854,188	1,051,934	1,947,910	-	902,009	1,045,901	פעילים
1,537,412	49,280	448,087	1,040,046	1,768,445	51,171	562,441	1,154,834	1,817,206	42,347	604,832	1,170,027	לא פעילים
3,267,917	72,798	1,163,980	2,031,139	3,714,244	90,847	1,416,629	2,206,768	3,765,116	42,347	1,506,841	2,215,928	סה"כ
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):												
93,708	-	83,523	10,185	67,538	-	61,206	6,332	47,698	-	41,498	6,200	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
240,436	13,607	155,947	70,882	300,467	15,476	191,245	93,746	291,444	-	195,534	95,910	תקבולים מדמי גמולים
578,620	-	262,510	316,110	337,413	28	160,385	177,000	143,212	199	49,685	93,328	העברות צבירה לקופה
102,135	-	38,846	63,289	158,815	-	67,871	90,944	262,969	-	114,629	148,340	העברות צבירה מהקופה
113,826	12,581	59,221	42,024	139,467	-	68,927	70,540	180,772	50,476	61,091	69,205	תשלומים: פדיונות

2013				2014				2015				
סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	
202,454	5,745	71,757	124,952	106,729	2,545	37,817	66,367	59,957	1,777	20,713	37,467	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (אלפי ש"ח):												
21,639	246	8,733	12,660	27,370	264	10,923	16,183	28,459	188	11,823	16,448	פעילים ולא פעילים
דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):												
735	-	-	735	538	-	-	538	500	-	-	500	
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים):												
	0.13	0.86	0.77		0.17	0.80	0.78		-	0.78	0.77	פעילים
	0.53	0.96	0.77		0.46	0.86	0.73		0.39	0.83	0.72	לא פעילים
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):												
	-	-	1.03		-	-	0.55		-	-	0.51	
שיעור הוצאות ישירות ממוצע (באחוזים):												
	0.021	0.027	0.023		0.021	0.016	0.014		0.009	0.016	0.016	עמלת קניה ומכירה של ניירות ערך
	0.006	0.008	0.008		0.007	0.006	0.006		0.003	0.006	0.007	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
	-	0.049	0.045		-	0.002	0.002		-	0.002	0.002	בגין השקעות לא סחירות
	0.048	0.071	0.078		0.074	0.083	0.080		0.037	0.077	0.081	עמלות ניהול חיצוני
	-	0.005	-		-	-	-		-	-	0.001	עמלות אחרות
	0.048	0.120	0.123		0.074	0.085	0.082		0.037	0.079	0.083	הצאות מוגבלות**

* קופה לדמי מחלה.

** שיעור הוצאות מוגבלות הינו לידיעה בלבד, כולל בעמלות ניהול חיצוני ובעמלות בגין השקעות לא סחירות.

2.1.1 מידע בדבר עמיתים לא פעילים

להלן מידע לגבי חשבונות מנותקי קשר, כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012. הגדרת מנותק קשר הינה נכון לסוף תקופה.

2013				2014				2015				
סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישית לתגמולים ופיצויים	סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישית לתגמולים ופיצויים	סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישית לתגמולים ופיצויים	
חשבונות מנותקי קשר:												
8,858	5	952	7,901	5,462	6	1,398	4,058	2,323	4	718	1,601	מספר חשבונות
115,450	24	24,427	90,999	60,888	1,425	16,168	43,295	25,042	72	7,470	17,500	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
743	3	207	533	512	2	202	308	185	**	69	116	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	1.10	1.18	1.10		0.57	1.28	0.80		0.57	0.93	0.68	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים

* קופה לדמי מחלה.
** פחות מ-1 אלפי ש"ח.

2.1.2 שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

להלן שיעורי דמי הניהול שרשאית החברה לגבות בהתאם להוראות הדין החלות עליה:

2013			2014			2015		
אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישית לתגמולים ופיצויים	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישית לתגמולים ופיצויים	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישית לתגמולים ופיצויים
שיעור דמי ניהול מהפקדה ושיעור שנתי דמי ניהול מנכסים שרשאית החברה לגבות לפי הוראות הדין (באחוזים):								
2% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.1% מנכסים	2% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים
0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים
2% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.1% מנכסים	2% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים

* קופה לדמי מחלה.

פירוט לעניין דמי ניהול

ביום 21 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב - 2012, שעניינן החלת מודל אחיד לתקרת דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני על ידי גביית דמי ניהול מהפקדות שוטפות ומהצבירה. במסגרת התקנות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (א) דמי הניהול המקסימאליים בקופות גמל לא יעלו בשנת 2013 על 1.1% (שנתית) מהצבירה ו- 4% מההפקדות ובשנת 2014 ואילך לא יעלו על 1.05% (שנתית) מהצבירה ו- 4% מההפקדות השוטפות, כאשר מקבלי קצבאות ישלמו עד 0.6% (שנתית) מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם; (ב) דמי הניהול בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק, בחלוף שנה לאחר ניתוק הקשר, לא יעלה על 0.3% לשנה מן היתרה הצבורה בחשבון העמית בקופת הגמל, או על השיעור החודשי שגבה הגוף במועד בו נותק הקשר או במועד שנודע לגוף המוסדי על פטירת העמית, לפי הנמוך מבניהם.

ביום 24 במרס 2014 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ד-2014, במסגרתן נקבעה הוראה לפיה קופת גמל שאינה קופת ביטוח תהיה רשאית לגבות מעמית אשר באחד מחשבונותיו קיימים כספים ממרכיב תשלומי העובד או ממרכיב תשלומי המעסיק אשר הופקדו בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008 דמי ניהול על פי הגבוה מבין דמי הניהול המקסימאליים הקבועים בתקנות עובר לתיקון או סכום שלא יעלה על 6 ש"ח לחודש, וזאת החל מיום 1 בינואר 2016.

ביום 27 באפריל 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו דרך גביית דמי ניהול מיתרה צבורה על-ידי גוף מוסדי במסגרתו נקבעה דרך אחידה לחישוב ודיווח של דמי ניהול מיתרה צבורה.

2.1.3 ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות

מספר העמיתים בסוף שנת הדוח הסתכם ב- 79,692 עמיתים, גידול של כ-1% לעומת אשתקד. בין השנים 2014 ו- 2013 גידול של כ-2.8% (בשנת 2014 - 78,906 ובשנת 2013 - 76,722 עמיתים).

עיקר הגידול בכמות העמיתים נבע מעמיתי קרנות ההשתלמות שהסתכמו ב- 30,558 עמיתים גידול של 4.5% מאשתקד.

הנכסים המנוהלים עבור העמיתים הסתכמו לסך של כ-3,765 מליוני ש"ח בסוף שנת הדוח, גידול של כ-1.4% לעומת אשתקד. בין השנים 2014 ו- 2013 גידול של כ-13.7% (בשנת 2014, כ-3,714 ובשנת 2013 כ-3,268 מליוני ש"ח).

יחס נכסי העמיתים הפעילים מתוך סך נכסי העמיתים (הפעילים והלא פעילים) הנו כ-51.7% (בשנת 2014 ו- 2013 כ-52.4%).

דמי הגמולים הסתכמו לסך של כ- 291.4 מליוני ש"ח בשנת הדוח, קיטון של כ- 3% לעומת 2014 (בין השנים 2014 ו- 2013 גידול של כ- 25%).

ניוד נטו לקופות שבניהול החברה בשנת הדוח היה שלילי והסתכם לכ- 120 מיליוני ש"ח. (בשנת 2014 ובשנת 2013 ניוד נטו חיובי של 179 מיליוני ש"ח ו- 476 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

פדיונות בקופות שבניהול החברה הסתכמו בשנת הדוח בכ- 181 מיליוני ש"ח. גידול של כ-30% לעומת אשתקד, הנובע בעיקר מניוד החוצה מקופת דמי מחלה. בין השנים 2014 ו- 2013 גידול של כ-23% (בשנת 2014, כ- 139 ובשנת 2013 כ- 114 מיליוני ש"ח).

דמי הניהול שנגבו מהעמיתים בקופות שבניהול החברה בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ- 28.5 מיליוני ש"ח, גידול של כ-4% לעומת אשתקד. בין השנים 2014 ו- 2013 גידול של כ-26.5% (בשנת 2014 כ- 27.4 ובשנת 2013 כ- 21.6 מיליוני ש"ח).

ניתן להבחין בשחיקת שיעורי דמי הניהול בין השנים בעיקר בשיעור דמי הניהול מקרנות ההשתלמות ובקופה לדמי מחלה.

2.2 תחרות

בתחום קופות הגמל קיימת תחרות מתמדת ועזה. הרפורמות שחלו בתחום הפעילות שיעקרו: הרפורמות בתכניות ביטוח חיים שבוצעו בשנת 2004, הרפורמות בקרנות הפנסיה בשנים 2003 ו-2004, ובעקבותיהן כניסת חברות הביטוח לפעילות בשוק הפנסיה, שהביאה להרחבת מערך ההפצה של הפנסיה באמצעות סוכנים, לצד ביטול החסמים על מעברים בין המוצרים השונים (רפורמת הניוד), כמו גם הרפורמה בשוק ההון (חקיקת בכר), שבעקבותיה רכשו קבוצות הביטוח ובתי ההשקעות נתח משמעותי משוק ניהול קופות הגמל, תיקון 3 לחוק קופות הגמל שהשווה את מדיניות המיסוי של המוצרים הפנסיונים השונים וקבע כי כל ההפקדות לקופות גמל החל מיום 1 בינואר 2008 הינן למטרות קצבה בלבד, רפורמת פנסיית החובה, הפחתה של שיעור דמי הניהול במוצרי החיסכון הפנסיוני וכניסת בתי ההשקעות לתחום הביטוח, הגבירו והעצימו את התחרות בתחום הפעילות.

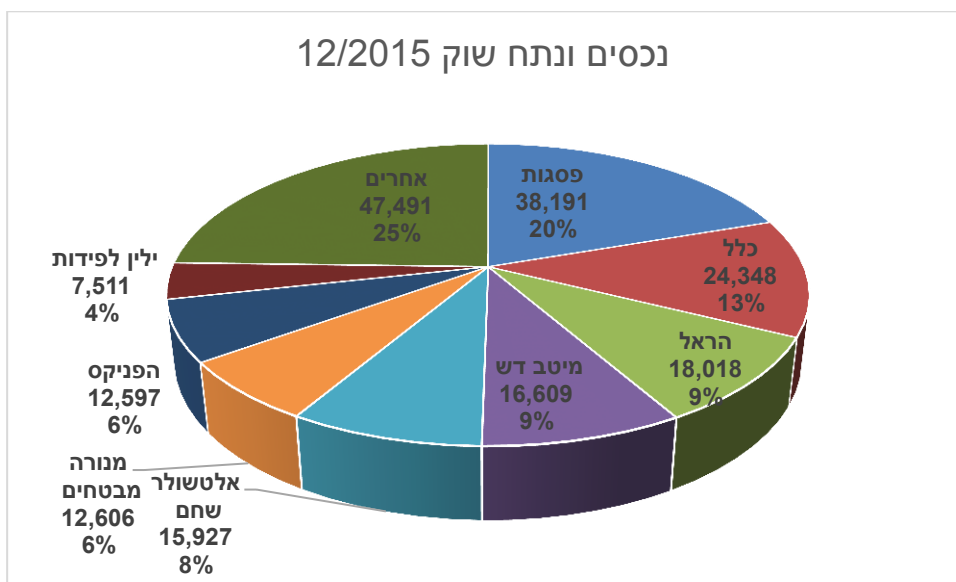
2.2.1 קופות גמל לחיסכון, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים

קופות הגמל המנוהלות בקבוצה מתחרות בקופות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובקופות המנוהלות על ידי בתי השקעות.

התחרות העיקרית הינה, בין היתר, על רמת השירות לעמיתים, על מסלולי ההשקעה השונים, על התשואות המושגות על נכסי העמיתים בקופות ועל דמי הניהול הנגבים מהעמיתים.

המתחרים העיקריים בשוק קופות הגמל הינם: פסגות, כלל, מיטב דש, אלטשולר שחם, מנורה מבטחים, הפניקס (כולל אקסלנס) וילין לפידות.

להלן תרשים התפלגות נכסי קופות הגמל המנוהלות על-ידי החברות המנוהלות הפועלות בתחום (נכון ליום 31.12.2015, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קופות הגמל הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות, רמת השירות ללקוחות ולסוכנים, קשרים ארוכי טווח עם סוכנים הפועלים בתחום זה ומיקומה של החברה במודלים של דירוג הקופות במערכי הייעוץ של הבנקים.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קופות הגמל נעשית במספר רבדים :

- פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - החברה עושה מאמצים לשימור לקוחות קיימים באמצעות מערך שימור לקוחות ייעודי המטפל בלקוחות החברה בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידי החברה.
- סינרגיה בין חברות הקבוצה - אפשרות מתן פתרונות משולבים ללקוחות בכל אפיקי החיסכון ארוך הטווח וכן צירוף מוצרים ביטוחיים נלווים.
- התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החיסכון ארוך הטווח תוך מיקוד בשיפור השירות, השקיפות וזמן התגובה ביחד עם חסכון בעלויות.
- שיפור השירות והקשר עם הלקוח לרבות באמצעות ממשקים דיגיטליים ואתר האינטרנט, מוקד שירות לקוחות יעיל ומהימן וכן סניפי קבלת קהל העומדים לשירות הלקוח.
- פעילות לגיוס לקוחות חדשים באמצעות מערכי ההפצה והשיווק הקיימים, חיזוק המערך הישיר גיוס סוכנים חדשים ומתן תמריצי מכירות, חיזוק הקשר עם מערך הייעוץ בבנקים והפעלת מבצעי קידום מכירות. לפרטים ראה סעיף 3.6 להלן.
- שיפור המוצרים הקיימים לרבות פתיחת מסלולי השקעה בהתאם לטעמי הציבור וכמענה לתחרות בשוק (מסלולים סולידיים, מניתיים וכו'). לפרטים אודות מסלולי השקעה ראה סעיף 2.1 לעיל.

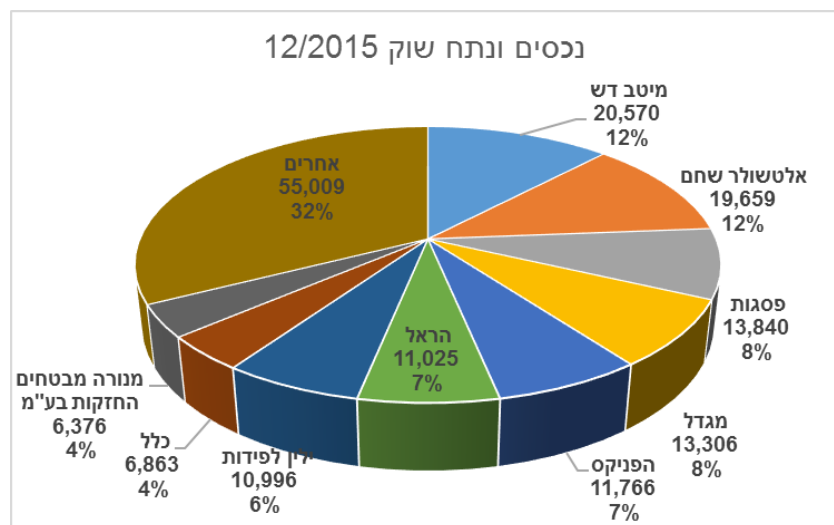
2.2.2 קרנות השתלמות

קרנות השתלמות המנוהלות בקבוצה מתחרות בקרנות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובקרנות המנוהלות על ידי בתי השקעות.

התחרות העיקרית הינה, בין היתר, על רמת השירות לעמיתים, על מסלולי ההשקעה השונים, על התשואות המושגות על נכסי העמיתים בקרנות ועל דמי הניהול הנגבים מהעמיתים.

המתחרים העיקריים בשוק קופות הגמל הינם: מיטב דש, אלטשולר שחם, ילון לפידות, פסגות, כלל, מנורה והפניקס.

להלן תרשים התפלגות נכסי קרנות ההשתלמות המנוהלות על-ידי החברות המנוהלות העיקריות הפועלות בתחום (נכון ליום 31.12.2015, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קופות הגמל הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות, רמת השירות ללקוחות ולסוכנים וקשרים ארוכי טווח עם הסוכנים הפועלים בתחום זה ומיקומה של החברה במערכי הייעוץ של הבנקים.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קופות הגמל נעשית במספר רבדים:

- פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - החברה עושה מאמצים לשימור לקוחות קיימים באמצעות מערך שימור לקוחות ייעודי המטפל בלקוחות החברה בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידי החברה.
- סינרגיה בין חברות הקבוצה - אפשרות מתן פתרונות משולבים ללקוחות בכל אפיקי החיסכון ארוך הטווח וכן צירוף מוצרים ביטוחיים נלווים.
- התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החיסכון ארוך הטווח תוך מיקוד בשיפור השירות, השקיפות וזמן התגובה ביחד עם חסכון בעלויות.
- שיפור השירות והקשר עם הלקוח לרבות באמצעות ממשקים דיגיטליים ואתר האינטרנט, מוקד שירות לקוחות יעיל ומהימן וכן סניפי קבלת קהל העומדים לשירות הלקוח.
- פעילות לגיוס לקוחות חדשים באמצעות מערכי ההפצה והשיווק הקיימים, חיזוק המערך הישיר גיוס סוכנים חדשים ומתן תמריצי מכירות, חיזוק הקשר עם מערך הייעוץ בבנקים והפעלת מבצעי קידום מכירות. לפרטים ראה סעיף 3.6 להלן.
- שיפור המוצרים הקיימים לרבות פתיחת מסלולי השקעה בהתאם לטעמי הציבור וכמענה לתחרות בשוק (מסלולים סולידיים, מנייתיים וכו'). לפרטים אודות מסלולי השקעה ראה 2.1.1 לעיל.
- השתלמות פלוס - חיזוק החיסכון בקרן ההשתלמות באמצעות שילוב אופציונאלי של ביטוח חיים יחד עם החיסכון בקרן. לרשות עמיתיה הקרן העומדים בתנאי הסף כפי שקובע התקנון האפשרות לשלב ביטוח חיים קולקטיבי בגובה 120,000 ש"ח, בעלות נמוכה במיוחד ובכך לקבל ערך מוסף מהקרן.

2.3 לקוחות**2.3.1 קופות גמל לא משלמות לקצבה, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים**

- בתחום קופות הגמל חברים עמיתים ומעסיקים בפיזור ניכר. קיימים 11 מעסיקים שסך הנכסים המנוהלים (בגין כל אחד מהם) בגין עובדיו עולה על 1% מסך הנכסים המנוהלים בתחום וסך נכסיהם מהווים כ-32% מנכסי התחום.
- למעסיקים האמורים הסכמים עם קופת הגמל במסגרתם זכאים העובדים להטבות בדמי ניהול ובחלק מהמקרים מהווה הקופה קופת גמל לצורך הפקדת תשלומים כמשמעותה בסעיף 20 (ב) לחוק קופות גמל.
- ההכנסות ממעסיקים אלו בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-4.8 מיליוני ש"ח.
- למידע נוסף אודות מעסיקים גדולים איתם התקשרה החברה, ראה סעיף 3.3. בדוח סקירת ההנהלה של הקופה.
- החברה מגדירה כאחד מגורמי ההצלחה הקריטיים שלה את היכולת להצליח לשמר את הלקוחות הקיימים. החברה משקיעה רבות בשיפור שיעורי ההצלחה בנושא זה, ראה בנוסף סעיפים 3.6 ו-3.10 להלן.

להלן מספר מדדים הנוגעים לעניין:

שנת 2014	שנת 2015	
7.62%	9.84%	שיעור פדיונות (כולל ניוד החוצה)
53	52	גיל ממוצע של העמיתים (בשנים)
10.93	11.35	וوتק ממוצע של עמיתים פעילים (בשנים)

2.3.2 קרנות השתלמות

- בתחום ההשתלמות חברים עמיתים ומעסיקים בפיזור ניכר. קיימים 5 מעסיקים שסך הנכסים המנוהלים (בגין כל אחד מהם) בגין עובדיו עולה על 1% מסך הנכסים המנוהלים בתחום וסך נכסיהם מהווים כ-15.7% מנכסי התחום.
- למעסיקים האמורים הסכמים עם קופת הגמל במסגרתם זכאים העובדים להטבות בדמי ניהול ובחלק מהמקרים מהווה הקופה קופת גמל לצורך הפקדת תשלומים כמשמעותה בסעיף 20 (ב) לחוק קופות גמל.
- ההכנסות ממעסיקים אלו בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-1.6 מיליוני ש"ח.
- למידע נוסף אודות מעסיקים גדולים איתם התקשרה החברה, ראה סעיף 3.ב. בדוח סקירת ההנהלה של הקופה.
- החברה מגדירה כאחד מגורמי ההצלחה הקריטיים שלה את היכולת להצליח לשמר את הלקוחות הקיימים. החברה משקיעה רבות בשיפור שיעורי ההצלחה בנושא זה, ראה סעיפים 3.7 ו-3.11 בדוח זה.

להלן מספר מדדים הנוגעים לעניין:

שנת 2014	שנת 2015	
10.60%	12.02%	שיעור פדיונות (כולל ניוד החוצה)
46	45	גיל ממוצע של העמיתים (בשנים)
4.90	5.24	וوتק ממוצע של העמיתים הפעילים (בשנים)

2.3.3 קופה לדמי מחלה

בקופה קיים מעסיק עיקרי אחד, הראל חברה לביטוח בע"מ, המהווה כ-95% מנכסי הקופה ואשר הכנסות דמי הניהול ממנו מהווים כ-86% מסך הכנסות דמי הניהול מהקופה. כמו כן, קיים מעסיק נוסף, המהווה כ-1.1% מנכסי הקופה אולם הכנסות דמי הניהול ממנו אינם מהותיים (כ-1.5% מסך הכנסות דמי הניהול מהקופה).

3. חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

3.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים המשפיעים באופן מהותי על כלל פעילות החברה.

3.1.1 פעילות החברה כפופה למספר חוקים שהעיקריים שבהם הם:

- חוק החברות - לרבות התקנות שהותקנו על פיו;
- חוק הפיקוח - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והחוזרים שמפרסם המפקח מכוח סמכותו על פי חוק הפיקוח;
- חוק קופות גמל - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו וההנחיות שמפרסם המפקח מכוח סמכותו על פי חוק קופות גמל;
- חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני.
- חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - לרבות הצווים שפורסמו מכוחו (בעיקר צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטח וסוכן ביטוח), התשס"ב-2001 וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של קופות גמל וחברה המנהלת קופת גמל), התשס"ב-2001);
- חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006;
- חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 - המעניק, במקרים המוגדרים בחוק, הגנה לעובד במקרה שהמעביד אינו מעביר את ההפרשות לקופת גמל כמשמעה בפקודת מס הכנסה;
- חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981;
- חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982;
- חוק ה-FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)

בחודש מרס 2010 חוקק בארה"ב חוק הידוע בשם FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) ("FATCA"), שלפיו מחויבים מוסדות פיננסיים זרים להעביר מידע אודות חשבונות המנוהלים על ידי לקוחות אמריקאים. החוק הרחיב באופן ניכר את דרישת הגילוי והדיווח המוטלת על מוסדות פיננסיים זרים ביחס לחשבונות שבבעלות אמריקאים. בחודש ינואר 2013 פורסמו תקנות על ידי משרד האוצר האמריקאי ורשות המיסוי האמריקאית בהן הנחיות ליישום החוק. על פי הוראות החוק והתקנות, על מוסדות פיננסיים זרים להתקשר בהסכם עם ה-IRS שבמסגרתו יתחייב הגוף הפיננסי הזר, בין היתר, לאתר חשבונות אמריקאים, לדווח עליהם ל-IRS ולנכות מס מלקוחות שיסרבו לספק את המידע והמסמכים הנדרשים. גוף פיננסי זר שלא יתקשר בהסכם כאמור עם ה-IRS יחויב בעצמו בניכוי מס בגין הכנסות ממקורות אמריקאים והכנסות מתקבולים על מכירה של נכסים שעשויים לייצר הכנסות ממקורות אמריקאים. הוראות החוק לא יחולו, באופן כללי, על התחייבויות (obligations) שהונפקו לפני 1 ביולי 2014.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בין ממשלת ישראל לבין ממשלת ארה"ב לשיפור אכיפת מס בינלאומית ויישום הוראות חוק ה-FATCA במסגרתו נקבעו הוראות להעברת מידע ממוסדות פיננסיים בישראל ל-IRS, באמצעות רשות המסים בישראל.

במהלך שנת 2013 ו-2014 בוצע מיפוי של חברות הקבוצה אשר יהיו כפופות ל-FATCA, מופו הפעולות שיידרשו מכל אחת מחברות אלו על-מנת לעמוד בדרישות החוק וכן בוצע מיפוי הפעילות התפעולית והמיכונית הנדרשת מחברת הביטוח לצורך יישום הוראות החוק וכן מונו Responsible Officers מטעם חברות בקבוצה, לצורך עמידה בדרישות תקנות ה-FATCA.

ביום 11 באוקטובר 2015 פרסם המפקח מכתב למנהלי הגופים המוסדיים שעניינו "היערכות ליישום הוראות הסכם FATCA", הקובע, בין היתר, סיווג הישויות וסוגי החשבונות הפיננסיים שתחת פיקוח

אגף שוק ההון, לעניין הוראות ההסכם (ישויות פטורות וישויות חייבות), וכן הבהרות לעניין החובות החלות על הגופים הפיננסיים מכוח ההסכם בעת ביצוע בחינת נאותות.

במקביל, פורסם תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, כאשר החוק המוצע נועד לאפשר למדינת ישראל ליישם את הסכם ה-FATCA ולחתום על הסכמים נוספים לחילופי מידע בהתאם למקובל היום בעולם, וליישם.

כמו כן, תזכיר החוק מציע גם תיקון לחוק איסור הלבנת הון לצורך יישום הסכם ה-FATCA וההסכמים ליישום חילופי מידע המבוססים על התקן לחילופי מידע אוטומטיים שפרסם ה-OECD.

החל מחודש נובמבר 2015 תזכיר חוק בעניין תיקון פקודת מס הכנסה, התשע"ה 2015 נמצא בשלבי דיון בממשלה ובכנסת.

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בשנת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית. לעניין הוראות דין מהותיות וההשפעה האפשרית שלהם על פעילות החברה, ראה סעיף 2.1.1 לעיל.

3.1.2 חוקים

- ביום 30 בנובמבר 2015 פורסם ברשומות חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ו-2015, אשר במסגרתו תוקנה פקודת מס הכנסה כך שהופחתה תקרת הטבות ניכוי מהכנסה בעד הפקדות מעסיק לקופת גמל כך שתעמוד על 7.5% מהשכר המבוטח של העובד או משכר בגובה פעמיים וחצי מהשכר הממוצע במשק.**
- ביום 30 בנובמבר 2015 פורסם ברשומות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015, במסגרתו תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק הייעוץ") ונקבע, בין היתר, כי עוסק בשיווק פנסיוני או גוף קשור בו לא ייתנו שירותי תפעול למעביד שבעבור עובדיו הם נותנים שיווק פנסיוני, אלא בהתקיים התנאים המפורטים בחוק לפיהם סוכן הביטוח הפנסיוני יגבה מהמעביד בכל חודש דמי סליקה בגין שירותי התפעול בעבור כל עובד שלא יפחתו מ- 0.6% מסך ההפקדות לקופת הגמל עבור העובד בתוספת מע"מ או מ- 10.5 ש"ח בתוספת מע"מ, על פי הגובה מבניהם; עמלת ההפצה שמשלם הגוף המוסדי לסוכן הביטוח הפנסיוני תפחת בשיעור דמי הסליקה כאמור, ודמי הניהול שישלם העובד יפחתו בשיעור הפחתת עמלת ההפצה; ונבחרה בעבור העובדים קופת ברירת מחדל לפי סעיף 20 לחוק הפיקוח על קופות גמל. עוד נקבע במסגרת החוק, כי לא יידרש ייעוץ או שיווק פנסיוני בעת ביצוע עסקה לגבי מוצר פנסיוני, על-ידי הלקוח במישרין מול הגוף המוסדי ביוזמת הלקוח (למעט אם הלקוח הוא מבוטח פעיל בקרן ותיקה, מבוטח פעיל בקופת ביטוח, ביצוע העסקה יכול החרגות בשל מצב בריאותי לקוי של הלקוח, או אם התקיימו תנאים נוספים כפי שיקבע הממונה); בעת הפקדת תשלומים בעבור עובד בקופת גמל על-ידי מעסיק אשר נתן לו הזדמנות לבחור קופת גמל אחרת, והלקוח לא בחר בקופה כאמור; ובעת ביצוע פעולות במוצר פנסיוני מכוח חובה על פי דין; כי סוכן ביטוח פנסיוני יהיה רשאי לקבל בקשר עם שיווק פנסיוני או ביצוע עסקה בעבור לקוח רק אחד מאלו: תשלום שכר או הוצאות ישירות מהלקוח או עמלת הפצה מהגוף המוסדי. כמו כן, תוקן במסגרת החוק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 ונקבע כי עובד יהיה רשאי לבחור בעל רישיון לשם מתן שיווק או ייעוץ פנסיוני או ביצוע פעולות בקופת גמל, למעט הפקדת כספים, וכי מעביד לא יתנה הפקדת כספים עבור עובד או מתן טובת הנאה אחרת לעובד במתן שיווק או ייעוץ פנסיוני או ביצוע פעולות אחרות עבור העובד על-ידי בעל רישיון מסוים.**

3.1.3 חוזרים

- **ביום 1 בנובמבר 2015 פרסם המפקח חוזר דוח תקופתי של חברות מנהלות** שמטרתו לעדכן את דוח עסקי תאגיד ודוח דירקטוריון הכלולים בדוח התקופתי של חברות מנהלות, כך שיהיו ממוקדים, עדכניים ובמבנה אחיד. בנוסף, החוזר כולל הוראה לגבי דיווח לממונה במקרה בו התגלתה טעות מהותית בדוחות הכספיים של חברה מנהלת.
- **ביום 7 באוקטובר 2015 פרסם המפקח חוזר המתקן את חוזר מדיניות תגמול בגופים מוסדיים**, בו נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (1) תגמול של דירקטור (כולל יושב ראש דירקטוריון) שאינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי, לא יכלול רכיב משתנה; (2) תגמול של דירקטור, למעט יו"ר הדירקטוריון, ייקבע בהתאם להוראות לעניין תגמול דירקטור חיצוני בגוף מוסדי, לפי חוזר גופים מוסדיים 2009-9-4 ("חוזר תגמול דח"צים"); (3) תגמול יושב ראש הדירקטוריון ייקבע ביחס לתגמול דירקטור חיצוני בגוף מוסדי; (4) גוף מוסדי יישא בעלויות העסקת עובד או בעל תפקיד מרכזי בו בהתאם להיקף המשרה, הסמכות והאחריות באותו גוף, ולא יישא בעלויות העסקתו של עובד או בעל תפקיד מרכזי בו בשל כהונתו בתאגיד אחר, וכן גוף מוסדי יוודא כי עובד או בעל תפקיד מרכזי בו לא יקבל כל תגמול בשל כהונתו בגוף המוסדי, מגורם אחר; (5) מדיניות התגמול תקבע גם בהתחשב באסדרות צפויות שפורסמה טיטה שלהן, לרבות תזכירי חוק, וכן עמדות המפקח הרלוונטיות; (6) הורחבו הוראות חוזר מדיניות תגמול בגופים מוסדיים לעניין הוראות שיש לכלול במדיניות התגמול בקשר עם השבה לגוף המוסדי של כספים ששולמו לבעל תפקיד מרכזי כרכיב משתנה. לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול בחברה, ראה סעיף 4.3 להלן.
- **ביום 6 באוגוסט 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו ייפוי כוח לבעל רישיון** (אשר מחליף את החוזר הקיים), במסגרתו נקבע, בין היתר, כי ייפוי כוח יהיה תקף גם לעניין טיפול בתכניות ביטוח מפני סיכון מוות או מפני סיכון אבדן כושר עבודה, שאינן כלולות במוצר פנסיוני ואינן נמכרות אגב אותו מוצר, למעט תכניות ביטוח כאמור הכלולות במוצר ביטוח שאינו מוצר פנסיוני; תוקנו ההוראות לעניין מילוי ואישור ייפוי כוח על ידי לקוח לבעל רישיון שהוא תאגיד, ונקבעו הוראות לעניין ביטול ייפוי כוח אשר נשלח באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית.
- **ביום 22 ביולי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו אישור מראש להעברת ניהול של קופת גמל**, אשר קובע את דרישות המפקח מהחברה המנהלת המעבירה ומהחברה המנהלת הקולטת לפני, במהלך ולאחר ביצוע העברת ניהול מרצון של קופת גמל מחברה מנהלת אחת לשנייה. כמו כן, נקבעו הוראות לעניין האחריות לערוך את דוחותיה הכספיים של הקופה.
- **ביום 23 ביוני 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו מסמך ההנמקה**, אשר קובע נוסח אחיד למסמך ההנמקה שיימסר ללקוחות על-ידי יועץ או סוכן שיווק פנסיוני אגב הליך שיווק או ייעוץ פנסיוני. החוזר קובע, בין היתר, באילו מקרים יידרש בעל רישיון להעביר ללקוח מסמך ההנמקה מלא, מסמך ההנמקה ממוקד או סיכום שיחה; כי מסמך ההנמקה יכלול הצהרה של הלקוח המאשר שנמסר לו המסמך, ובמקרה של מסמך ההנמקה מלא יידרש בעל הרישיון לפנות למסלקה לצורך בירור המוצרים הפנסיוניים של הלקוח. בנוסף, נקבע כי פעולה שאינה מתבצעת פנים מול פנים, תתאפשר בהתאם לשיקול דעתו של בעל הרישיון ולאחר שהסביר ללקוח את חשיבות הליך השיווק או הייעוץ הפנסיוני והשפעתו על הלקוח.
- **ביום 10 בנובמבר 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו מסמך ההנמקה** המחליף את החוזר מיוני 2015, וקובע, בין היתר, כי ההוראה לפיה במקרה של מסמך ההנמקה מלא יידרש בעל הרישיון לפנות למסלקה לצורך בירור המוצרים הפנסיוניים של הלקוח, תיכנס לתוקפה ביום 1 בדצמבר 2015.
- **ביום 11 במאי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד בפרק ניהול נכסי השקעה**, במסגרתו נקבעו תנאים להמשך החזקה של משקיע מוסדי במעל 20% מאמצעי השליטה של תאגיד לווה עקב מימוש אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב בידו.
- **ביום 11 במאי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד בפרק ניהול נכסי השקעה** אשר קובע את התנאים להשתתפות של גוף מוסדי בעסקאות קונסורציום וסינדיקציה,

ובניהם המידע שעל מארגן העסקה להעביר לגוף המוסדי; דרישות המינימום לעסקאות קונסורציום ותפקידי מארגן העסקה בקונסורציום ישראלי.

- **ביום 10 במאי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד בפרק ניהול נכסי השקעה** בנושא מתן הלוואות מותאמות לתאגיד ולבעל שליטה בתאגיד שהיו בקשיים, אשר דן בתנאים אשר חלים על גופים מוסדיים בעת מתן הלוואות מותאמות לתאגיד אשר הוא או בעל השליטה בו היו בקשיים בשנים שקדמו למתן ההלוואה.
- **ביום 10 במאי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד בפרק ניהול נכסי השקעה** בנושא כללים למתן אשראי על-ידי גופים מוסדיים אשר מטרתו לקבוע הוראות לעניין הנהגת מגבלות פנימיות למתן אשראי ללווים, נהלי חיתום ואנליזה להלוואות מותאמות, תנאים להסתמכות על ערבות, הנחיות בנוגע לדרך פעולה בעת הפרת תניה לפירעון מידי וחובת גילוי ביחס לאשראי שנלקח למימון רכישת מניות שליטה בתאגיד. תחילתן של הוראות החוזר ביום 1 באוגוסט 2015.
- **ביום 10 במאי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו הלוואות ממונפות.** במסגרת החוזר נקבע, כי ועדת השקעות תדון לפחות אחת לשנה במדיניות הגוף המוסדי ביחס להלוואות ממונפות ובמצב התיק הכולל של ההלוואות הממונפות, וכן נקבעו הנושאים לגביהם יינתן לה דיווח אחת לשנה. תחילתן של הוראות החוזר ביום 1 באוגוסט 2015.
- **ביום 10 במאי 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו דיווח לממונה אודות הסדרי חוב בהם נטל חלק גוף מוסדי,** אשר קובע את אופן הדיווח, של גוף המשתתף בהסדר חוב במסגרתו בוצע שינוי בתנאי החוב המקוריים, למפקח על השתתפותו בהסדר. תחילתן של הוראות החוזר החל מהדיווחים בגין הרבעון השני של שנת 2015.
- **ביום 14 באפריל 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו דיווח לממונה על שיעורי דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני,** שקובע הוראות דיווח למפקח לגבי דמי הניהול הנגבים ממצטרפים חדשים, לצורך הצגתם במחשבון דמי הניהול שבכוונת משרד האוצר לפרסם. כמו כן, נקבע בחוזר כי גוף מוסדי לא יגבה ממצטרפים חדשים דמי ניהול בשיעור שעולה על דמי הניהול המדווחים ואת הפרמטרים לקביעת דמי הניהול המדווחים.
- **ביום 4 במרס 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו מידע נדרש באתר אינטרנט של גוף מוסדי,** אשר מעדכן את החוזר הקיים באותו הנושא. במסגרת החוזר, נוסף מידע שיש לכלול באתר אינטרנט של גוף מוסדי בדבר תגמולים שמציע גוף מוסדי לבעל רישיון בעד עמידה בתנאי מבצע קידום מכירות.
- **ביום 19 בפברואר 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו דיווח לציבור על הוצאות ישירות ממנוכות מחשבונות החוסכים,** שמטרתו להתאים את הוראות הדיווח על ההוצאות הישירות לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008, שבוצע בשנת 2014. החוזר קובע הוראות, בין היתר, לעניין מבנה הדיווח ומתכונתו ולעניין אופן הדיווח. כמו כן, החוזר קובע כי גוף מוסדי יציג את הדיווח כאמור למשך שנתיים ימים ממועד פרסומו של כל דיווח, כאשר התקופה הראשונה שתוצג לפי חוזר זה היא התקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2014. הדיווחים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מוצגים על-פי החוזרים הקיימים, וחוזרים אלה יבוטלו ביום 1 בספטמבר 2016.
- **ביום 5 בינואר 2015 פרסם המפקח חוזר שעניינו העברת כספים בין קופות גמל,** במסגרתו נקבעו תיקונים לחוזר הקיים בנושא, ובניהם - חובת צירוף צילום תעודת זהות לבקשת עמית להעברת כספים; הודעת דחייה תועבר בתוך חמישה ימי עסקים ממועד העברת הבקשה ותכלול את כל הנימוקים לדחייה; בקשת עמית לא פעיל תפקע בתוך 60 ימים אם לא התקבלה חתימת העמית; באיחור בהעברת הכספים יש להעביר פירוט לגבי גובה היתרה הצבורה והתשואה עד למועד ההעברה בפועל; חובת משלוח הודעת דרישה - על-ידי הקופה המקבלת - במקרה שבו על קופה מעבירה לשאת בהפרש שבין תשואת הקופה המקבלת לתשואת הקופה המעבירה, הגבוה מריבית הפיגורים.

3.1.4 עמדות ממונה

- ביום 8 במרס 2015 פרסם המפקח עמדת ממונה שעניינה הוצאות ישירות בשל השקעה בקרן של קרנות, במסגרתה נקבע, כי יש לכלול במסגרת המגבלה הקבועה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות)(תיקון מס' 2), התשע"ד-2014, ביחס לסך ההוצאות הישירות, אשר גוף מוסדי ראשי לגבות, במקרה של מבני השקעה בקרן של קרנות, בנוסף להוצאות שנובעות מהשקעה בקרן זו, גם את דמי הניהול שמשלם המשקיע המוסדי, במישרין או בעקיפין, בהתאם לחלקו, בכל אחת מהקרנות המשניות שמוחזקות על-ידי קרן של קרנות. תחילתה של העמדה ביום פרסומה.
- ביום 18 בינואר 2015 פרסם המפקח עמדת ממונה שעניינה תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון. לפרטים ראה סעיף 3.6 להלן.

3.2 חסמי כניסה ויציאה

3.2.1 חסמי כניסה

- קבלת רישיון חברה מנהלת (בהתאם לחוק קופות הגמל ולתקנות ניהול קופות גמל) - על החברה המבקשת לעמוד בדרישות של הון עצמי, מהימנות וניסיון.
- היקף נכסים מנוהלים מינימאלי - דרוש על מנת לכסות את עלויות התפעול של החברה המנהלת.
- הון עצמי מינימאלי שנקבע בדין.
- הון אנושי בעל הכשרה, ידע, ניסיון ורישיונות מתאימים לפעילויות השונות.

3.2.2 חסמי יציאה

- קבלת אישור המפקח להעברת ניהול קופות הגמל לניהול חברות מנהלות אחרות. קבלת האישור כפוף לביצוע העברת הניהול בהתאם לנהלי המפקח ולהוראות חוק קופות הגמל.
- קבלת אישור המפקח למיזוג, פיצול, הפסקת ניהול או פירוק מרצון של חברה מנהלת.

3.3 גורמי הצלחה קריטיים

קיימים מספר גורמי הצלחה קריטיים, ביניהם:

- יכולות שיווק ומכירות - מערך הפצה ומכירות רחב ומותאם קהל יעד. לפרטים ראה סעיף 0 להלן.
- איכות ניהול ההשקעות- יכולת להשיג תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי ההשוואה וגופים מתחרים. לפרטים אודות מדיניות ההשקעות, ראה סעיף 3.4 להלן.
- ניהול סיכונים פיננסיים והתאמתם למצב הקופות והשוק. לפרטים אודות גורמי הסיכון בחברה ראה סעיף 3.11.
- מצב המשק, שוק ההון, תשואות ורמת התעסוקה. לפרטים ראה סעיף 3 בדוח הדירקטוריון.
- תמהיל ומגוון מוצרים – התאמת סל המוצרים של החברה לטעמי הציבור. ראה סעיף 2.1.1 לעיל.
- צמיחה הנובעת מגידול בלקוחות חדשים או כתוצאה מרכישת קופות גמל והשתלמות.
- התאמת סל המוצרים תוך התייחסות למודלים תומכי הייעוץ של הבנקים.
- שיפור מתמיד של איכות השירות ללקוח (מענה למגוון צרכים) ושאיפה להובלת השוק.

- שיפור ויעילות איכות השירות לסוכנים ולמפיצים.
- יכולת שימור לקוחות - הצלחה בשימור תיק לקוח תוך שאיפה להגדלת מספר המוצרים של כל לקוח החברה.
- שיעור דמי ניהול. לפרטים ראה סעיף 2.1.1.
- מיתוג ופרסום.
- הוראות הרגולציה בקשר עם מאפייני וסוגי המוצרים בתחום. לפרטים ראה סעיף 3.1 לעיל.
-

3.4 השקעות

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכללית של החברה, וקובע מדרג סמכויות בקבלת החלטות – בין חטיבת ההשקעות, ועדת השקעות וועדת אשראי, והדירקטוריון.

חטיבת ההשקעות של הקבוצה מבצעת את פעילות ההשקעות עבור גופי החיסכון ארוך הטווח – ביטוח, פנסיה וגמל ועבור תיקי הנוסטרו של חברות הביטוח והחברות המנהלות בקבוצה, וזאת בהתאם להנחיות מוועדות ההשקעה השונות.

פעילות ניהול ההשקעות מבוצעת בחטיבת ההשקעות של הראל ביטוח, המרכזת את פעילות ההשקעה עבור הראל ביטוח, דקלה ביטוח, EMI, קרנות הפנסיה וקופות הגמל המנהלות בקבוצה. חטיבת ההשקעות כוללת כ-80 עובדים ומחולקת ליחידות משנה מתמחות, הכוללות את יחידת מניות ישראל, יחידת אג"ח סחיר ישראל, יחידת השקעות חו"ל, יחידת מחקר, יחידת נדל"ן, יחידת ניהול נכסי נדל"ן, יחידת השקעות פרטיות, יחידת אשראי עסקי, יחידת ניהול תיקים, יחידת בקרה, יחידת middle office, יחידה משפטית, יחידת ניהול סיכונים (אשר כפופה לחטיבת אקטואריה בחברה), ויחידת נוסטרו (אשר מנהלת את ההשקעות הסחירות בישראל של תיקי הנוסטרו).

פעילות ניהול ההשקעות בגופים השונים של הקבוצה, הכפופים לחוק הפיקוח ו/או לחוק קופות גמל, מבוצעת על פי תקנות ההשקעה וחוזרים של אגף שוק ההון במשרד האוצר, אשר מגדירות כללים, מגבלות ופרמטרים כלליים להשקעה כגון: חשיפות לתאגיד בודד ולקבוצת תאגידים, השקעה באמצעי שליטה של תאגיד, השקעה בזכות במקרקעין, השקעה בנכסים סחירים, השקעה מחוץ לישראל ועוד. עקרונות היסוד לפיהם פועלת חטיבת ההשקעות כוללים: נטילת סיכון באופן מחושב, מתוך מגמה לשפר את פרופיל התשואה של התיק, גיוון הפעילות על פני מגוון תחומי השקעה על מנת לשפר את פרופיל הסיכון בתיק, פעילות על סמך ניתוח כלכלי שעשוי להכתיב פעילות כנגד מגמה, הימנעות מתזמון שוק (Market Timing), הימנעות משינויים מהירים בתיק על פני זמן קצר וניצול יתרון לגודל בהשקעות לא סחירות, תוך התאמת הפרמיה על היעדר הנזילות.

במהלך תקופת הדוח העמיקו הגופים המוסדיים בקבוצת הראל (ביניהם - החברה), את פעילות ההשקעה בשיטת "סלי השקעה" לפי סוגי ההשקעות. במסגרת זו נפתחו שני סלים חדשים – סל אשראי לא סחיר צמוד מדד וסל אשראי לא סחיר שקלי. בנוסף לשני הסלים החדשים, הסלים הפעילים הינם: סל אג"ח מדינה צמוד, סל אג"ח מדינה שקלי, סל אג"ח חברות צמוד, סל אג"ח חברות בדירוג נמוך, סל אג"ח חברות שקלי, סל מניות ישראליות, סל מניות חו"ל, סל אג"ח ומט"ח חו"ל וסל נזילות (בקשר עם כספי העמיתים). הפעילות באמצעות סלי השקעה מבטיחה פיצול אופטימלי ושיווני של ההשקעות בין הקופות והמסלולים ומאפשרת ביצוע השקעות אופטימלי גם עבור קופות ו/או מסלולים בעלי היקף נכסים קטן יחסית.

חטיבת ההשקעות פועלת לפיזור ההשקעות באפיקים השונים לחו"ל, הן מטעמי פיזור והקטנת הסיכון והן משיקולי תשואה. הפעילות מתבצעת בין השאר במניות בחו"ל, באג"ח בחו"ל, בנדל"ן בחו"ל, בהשקעות פרטיות בחו"ל, ובאשראי בחו"ל. למרות הגידול המתמיד בחשיפה לנכסים בחו"ל, מדיניות החברה היא לבצע גידורי מט"ח על מת להתאים את חשיפת המט"ח נטו לרמה עליה מחליטה מעת לעת ועדת ההשקעות. גידורי המט"ח מבוצעים בעיקר בעסקאות פרוורד מול בנקים בישראל. בנוסף – מתבצעים גידורי מח"מ גידורי אינפלציה ואחרים, בהתאם להחלטות המתקבלות בוועדת השקעות עמיתים.

בשנת 2015 המשיכה חטיבת ההשקעות בהגדלת החשיפה להשקעות בתחומי הפעילות הלא סחירים – אשראי, השקעות פרטיות, תשתיות ונדל"ן. השקעות אלה מגדילות את הפיזור בתיקי ההשקעות, מקטינות את החשיפה לתנודתיות של שווקי ההון, ומשפרות את תוחלת התשואה לעמיתים בהינתן שיעורי הריביות הנמוכים הקיימים בשווקי האג"ח השונים בארץ ובחו"ל.

הסכם שיתוף פעולה עם בנק לאומי לישראל בע"מ - העמדת הלוואות לדיוור

ביום 28 בפברואר 2016 התקשרו הגופים המוסדיים בקבוצה, ובהם החברה, בהסכם לשנים 2016 ו – 2017, עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("הבנק"), וזאת לאחר שביום 14 בפברואר 2016 אישרו הדירקטוריונים של קבוצת הראל ביטוח, וביניהם החברה, ושל הבנק את ההתקשרות, לפיה הבנק וקבוצת הראל ביטוח ישתפו פעולה ביניהם, באופן שהצדדים יעמידו במשותף הלוואות לדיוור, המובטחות, בין היתר, במשכנתאות ומשכונות על זכויות חוזיות בקשר למקרקעין. שיעור ההשתתפות של קבוצת הראל ביטוח בכל הלוואה משותפת עם הבנק כאמור לא יעלה על 50%.

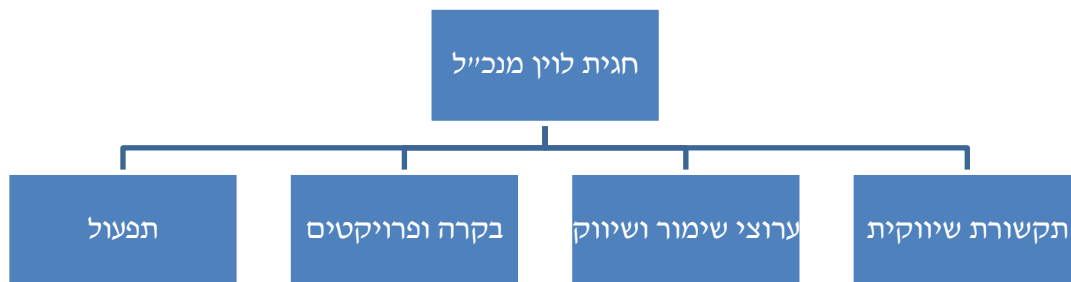
העמדת הלוואות המשותפות כאמור וקביעת תנאי אישור הבקשות והתקשרות במסמכי האשראי, ייעשו על ידי הבנק לפי שיקול דעתו הבלעדי, בכפוף להוראות הדין ולתנאי סף שהוסכמו בין הצדדים. הבנק ינהל עבור הצדדים את הלוואות המשותפות, ובתמורה תשלם קבוצת הראל ביטוח לבנק עמלת ניהול חודשית.

בהתאם להסכם, יעמוד חלקה על סך של 4.2 מיליארד ש"ח לכל היותר בשנת 2016 ולפחות סך של 4 מיליארד ש"ח בשנת 2017, כאשר מרבית הסכום יועמד על ידי נכסי העמיתים של קבוצת הראל ביטוח.

שיתוף הפעולה בין הצדדים ייכנס לתוקפו מיד עם סיום ההיערכות התפעולית של הצדדים ובכפוף לכך שלא תהיה במועד האמור כל מניעה רגולטורית הנובעת מהתנגדות איזה מהרגולטורים הרלוונטיים לשיתוף הפעולה, ובכל מקרה לא יאוחר מתום 90 יום ממועד חתימת ההסכם.

3.5 הון אנושי

תיאור המבנה הארגוני נכון ליום 31.12.2015:

הנהלות החברה והקבוצה מאמינות, כי עובדיהן הינם הנכס האסטרטגי העיקרי שלהן. למרות גודלה של הקבוצה, הנהלות החברה והקבוצה עושות כל שביכולתן על מנת להקנות בקרב עובדיהן אווירה של חברה משפחתית. החברה והקבוצה משקיעות רבות בהון האנושי שלהן ודואגות ליצירת בית חם לעובדיהן.

בסוף שנת 2015 העסיקה החברה 97 עובדים ישירים. בסוף שנת 2014 העסיקה החברה 96 עובדים. לחברה אין תלות בעובד מסוים. העובדים אינם מחולקים לפי תחומי פעילות ולא חלו שינויים מהותיים במצבת העובדים במהלך תקופת הדוח. כמו כן, נכון למועד הדוח, לא צפויים קיצוצים במצבת העובדים. כל העובדים מועסקים על בסיס הסכם עבודה אישי לתקופה בלתי קצובה ולא בהסכמי עבודה קיבוציים. משכורתו של כל עובד נקבעת בהסכם ההעסקה האישי שלו.

במידת הצורך החברה שולחת את עובדיה לקורסים מקצועיים בתחומים הנוגעים לתחומי עיסוקם. החברה מפעילה מערך הדרכה הפועל לפי תכניות הדרכה קבועות ותכניות הדרכה שנתיות.

תכניות הדרכה שנתיות - מדי שנה נקבעת על-ידי החברה תכנית הדרכה שנתית, הנגזרת מתכניות העבודה של החברה לאותה שנה. ההדרכות מתחלקות לשני סוגים: (א) הדרכות בנושאים ספציפיים, כגון הדרכות מקצועיות בתחום העיסוק של העובד, הדרכות לגבי מוצרים חדשים, רגולציה חדשה בתחומי הפעילות של החברה, הדרכות לגבי מבצעי שיווק ועוד; (ב) הדרכות בנושאים כלליים, כגון הדרכות לגבי כלי המחשוב, תוכנות מחשוב, הדרכות בנושאי שירות, הדרכות בנושא ניהול (לדרגי הביניים בחברה) ונושאים כלליים נוספים.

תכנית הדרכה קבועה - כל עובד שנקלט בחברה עובר הדרכה - "יום אוריינטציה", בה הוא מתוודע לתחומי הפעילות של החברה ושל קבוצת הראל. יום האוריינטציה נערך מעת לעת ומוזמנים אליו כל העובדים החדשים שנקלטו בקבוצה מיום האוריינטציה הקודם. החל משנת הדוח מופעלת בנוסף לומדת "אוריינטציה" ללימוד עצמי של העובד החדש שהוקמה בפורטל הארגוני. בנוסף, עומדות לרשות העובדים תשתיות הדרכה נוספות להכרות עם הארגון ותחומי הפעילות כגון קורס להכנת עולם הביטוח המתקיים מספר פעמים בשנה.

בשנים האחרונות השקיעה החברה משאבים רבים ביישום פעילויות להדרכה ולהטמעת הוראות רגולציה. בין השאר, הופצו לכלל הארגון מספר לומדות בתחום הציות והאתיקה הארגונית, ביניהם לומדות להגברת המודעות לנושא האכיפה בתחום ניירות הערך, בתחום הפנסיה ובתחום ההגבלים העסקיים, לומדה למניעת הטרדה מינית ולומדה להטמעת הקוד האתי.

מעבר לכך, בחברה מונהג נוהל חניכה לפיו לכל עובד חדש שנקלט בארגון מוצמד חונך אישי מקצועי אשר תפקידו להכשיר את העובד מבחינה מקצועית, לתמוך בו מבחינה חברתית, לחשוף בפניו את המציאות הארגונית של הקבוצה, החברה וביחידה אליה העובד החדש משתייך.

תגמול עובדים

התגמול על-פי הסכמי ההעסקה הינו, בעיקרו, על בסיס משכורת קבועה ולעיתים, רכיב של תגמול על בסיס הצלחה (כמתואר להלן). בהתאם להסכמי ההעסקה העובדים זכאים לביטוח פנסיוני, במסלול שנבחר על ידם (ביטוח, קרן פנסיה, שילוב של ביטוח ופנסיה וכיוצ"ב). בנוסף, מרבית העובדים זכאים לכך שהחברה תפריש עבורם לקרן השתלמות.

החברה מתגמלת חלק מעובדיה במספר שיטות תגמול שונות, ובהן תשלום עמלות כשיעור מהכנסות עתידיות ותשלום עמלות כשיעור מהיקף הפקדות של עמיתים שגויסו או שומרו על ידי העובד.

בנוסף לתנאים המפורטים לעיל, עובדי החברה נהנים ממספר הטבות נוספות: (א) ביטוח בריאות קולקטיבי לעובדי הקבוצה, ללא תשלום פרמיה (העובד משלם רק את המס בגין שווי ההטבה). אפשרות לצרף לביטוח הבריאות הקולקטיבי את בני משפחתו של העובד; (ב) ביטוח שיניים קולקטיבי לעובדי הקבוצה (לעובד ובני משפחתו).

תגמול נושאי משרה

עובדים בכירים זכאים לשכר בסיס בתוספת תנאים נלווים כגון רכב צמוד, החזר הוצאות, אש"ל וכד'. ובנוסף זכאים לבונוס שנתית, בהתאם למדיניות שאושרה על ידי דירקטוריון החברה בנוגע לתגמול נושאי משרה בכירה ולנושאי משרה שעוסקים בתחום ניהול ההשקעות כמפורט בסעיף 4.3 להלן.

3.6 שיווק והפצה

חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, מסדיר את נושא השיווק וההפצה של מוצרים פנסיוניים. בהתאם לחוק, הגופים שיעסקו בהפצה ושיווק של מוצרים פנסיוניים יהיו: (א) סוכני ביטוח פנסיוני - סוכני ביטוח בענף ביטוח פנסיוני; (ב) סוכני שיווק פנסיוני - עובדים של גופים מוסדיים לגבי מוצרים פנסיוניים של הגוף המוסדי; (ג) יועצים פנסיוניים - בעיקר התאגידים הבנקאיים.

היועץ והמשווק יהיו רשאים לבצע עסקה במוצר פנסיוני. ההבחנה בין יועץ למשווק הינה קיומה או היעדר קיומה של "זיקה" למוצר פנסיוני. לאור הבחנה זו נקבע, כי סוכנות ביטוח אשר התקשרה בהסכם עם גוף מוסדי אינה רשאית לעסוק בייעוץ פנסיוני אלא בשיווק פנסיוני. בהתאם לכך, על כלל סוכנויות הביטוח בקבוצה ועובדי

הקבוצה, אשר יעסקו בשיווק מוצרים פנסיוניים, יחולו החובות המוטלות מכח חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני על משווק פנסיוני.

בתקופת הדוח פועלים מרבית הבנקים בישראל בתחום הייעוץ הפנסיוני. בתמורה להפצת המוצרים הפנסיוניים הבנקים זכאים לעמלות הפצה.

החברה משתמשת במספר ערוצי שיווק והפצה כדי להפיץ את מוצריה, שהעיקריים שבהם הם:

- שיווק והפצה באמצעות סוכני וסוכנויות ביטוח פנסיוניים - ערוץ הפצה זה הינו, נכון למועד דוח זה, ערוץ ההפצה העיקרי של החברה. החברה קשורה עם מספר רב של סוכנים כאמור, ועל כן אין היא תלויה בסוכן בודד, אשר אובדנו ישפיע מהותית לרעה על פעילותה. עמלות לסוכני ביטוח בגין מכירת מוצרי פנסיה משולמות בדרך כלל בשיעור מדמי הגמולים על פי הסכם פרטני בין הסוכן לחברה. החברה עורכת מעת לעת מבצעי שיווק במסגרתם מקבלים הסוכנים הטבות בכסף או בשווה כסף. חלק מעמלות אלו נרשם כהוצאות רכישה נדחות. החברה פועלת גם באמצעות סוכנויות הסדר לרבות סוכנות ההסדרים שבבעלות הקבוצה.

- מערך המשווקים הפנסיוני של החטיבה לחסכון ארוך טווח מיועד להעניק מענה משלים לצורכי השיווק, המכירות ושימור הלקוחות בעיקר בקרב הלקוחות הקיימים של החברה, וזאת באמצעות פניות יזומות ופניות מגיבות עקב בקשת לקוח למשוך או להעביר את כספיו מהחברה. החברה נוהגת לשלם לעובדי מערך השיווק הפנסיוני של הקבוצה בנוסף על השכר הקבוע גם שכר המותנה בהצלחה להשגת יעדים אלה.

- סניפי "הראל אישי", שמטרתם שירות לקוחות, שימור לקוחות והרחבת סל המוצרים הפנסיוניים שלהם, תוך כדי מתן שרות מיטבי ברמה אישית לכל לקוח במשרדי קבלת קהל.

- מערכי הפצה של הבנקים - לחברה הסכמי הפצה מול מרבית הבנקים הפועלים בייעוץ פנסיוני. בחטיבת מטה שיווק של הקבוצה פועל צוות שיווק בנקים. הצוות אחראי, בין היתר, על הקשר עם מערכי הייעוץ הבנקאיים, מתן מענה מקצועי ושירותי ליועצים בכל הנוגע למכירות, שימור וטיפול שוטף בקופות גמל וקרנות השתלמות אשר שווקו באמצעות מערכי הייעוץ של הבנקים. בחודש פברואר 2006 הותקנו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשס"ו - 2006 (להלן: "תקנות עמלות הפצה") הקובעות את התנאים לפיהם רשאית חברה מנהלת לשלם עמלת הפצה, והוראות לעניין סכומה או שיעורה המרבי של עמלה כאמור ואופן חישובה. בתקנות עמלות הפצה נקבע, בין היתר, כי בגין ייעוץ שיוענק על-ידי היועץ שבעקבותיו לקוח יפקיד כספים בקופת גמל או יעביר כספים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת או ימשיך את חברותו בקופת גמל בה הוא עמית, יהיה היועץ רשאי לגבות עמלות הפצה, בשיעור חודשי שאינו עולה על החלק השנני עשר של 0.25% מסך כל הסכומים העומדים לזכות הלקוח בחשבונו בקופת הגמל ביום העסקים האחרון של כל חודש.

- פנייה ישירה ללקוחות, בין היתר, על דרך של השתתפות במכרזים המתפרסמים על ידי מעסיקים וגופים שונים המאגדים תחתם קבוצות של לקוחות.

החברה מעניקה תמיכה מקצועית למערכי ההפצה והשירות שלה וכן מעדכנת אותם בנהלי החברה ובתהליכי העבודה הרלוונטיים לפעילותם. בין היתר מבצעת החברה גם כנסים מקצועיים ושיווקיים למערכי ההפצה השונים ומקיימת להם הדרכות בנושאים רלוונטיים שונים.

להלן מידע בדבר עלויות רכישה ועמלות שנתיות, בשנים 2013-2015:

עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)			
2013	2014	2015	
			סוכן/סוכנות:
313	300	276	צד קשור ו/או בשליטת הקבוצה
313	348	162	אחר
			יועץ פנסיוני:
19	45	58	בנקים
645	693	496	סה"כ

ניתוח התפתחויות ושינויים מהותיים בדרכי שיווק והפצה של החברה:

כ- 50% מדמי הגמולים אשר מתקבלים בקופות שבניהול החברה הינם באמצעות ברירת מחדל והפצה ישירה (בשנת 2014 כ- 52%). כ- 34% הינם באמצעות סוכנויות (בשנת 2014 כ- 31%) והיתר מבנקים.

שינויים מהותיים בדינים המתייחסים לעמלות/תשלומים לערוצי הפצה שתוארו בדו"ח

ביום 1 בדצמבר 2015 פורסם תיקון 6 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005, אשר במסגרתו נקבע שסוכן פנסיוני אינו רשאי להעניק שרותי תפעול למעסיק שהוא מקבל ממנו עמלה בעד שיווק פנסיוני לעובדיו אלא אם הסוכן הפנסיוני ייגבה מהמעסיק דמי סליקה בעד עובדיו בשיעור של 0.6% מההפקדות כל עובד או 10.5 ₪ לפי הגבוה מביניהם בתוספת מע"מ. הגוף המוסדי יפחית סכום זה מעמלת ההפצה של בעל הרישיון ויפחית בהתאם את דמי הניהול שישלם אותו עובד ובתנאי שהמעסיק יבחר קרן ברירת מחדל בהתאם לסעיף 20 לחוק קופות הגמל לביטוח הפנסיוני של עובדיו. בנוסף עוגנה במסגרת תיקון זה זכות העובד לקבל ייעוץ חיסכון פנסיוני מבעל רישיון לפי בחירת העובד וכן נקבע כי לסוכן ביטוח האפשרות לבחור בין קבלת עמלת הפצה מגוף מוסדי לבין קבלת תשלום מהלקוח ישירות.

ביום 18 בינואר 2015 פרסם המפקח עמדת ממונה שעניינה תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון, לפיה נמצא בבחינה שנערכה כי גופים מוסדיים נוהגים לשלם לבעלי רישיון דמי עמילות שנגזרים מדמי הניהול שמשלם העמית או המבוטח. בהתאם לעמדת הממונה, תשלום דמי עמילות באופן האמור, אשר מעודד בעלי רישיון להציע ללקוחות מוצרים בדמי ניהול גבוהים יותר, הוא פסול. ביום 30 במרס 2015 פרסם המפקח הבהרה לעמדה, לפיה תשלום דמי עמילות באופן שיוצר העדפה מובנית של האינטרס האישי של בעל הרישיון על-פני האינטרס של הלקוח לשלם דמי ניהול נמוכים, מהווה הפרה של החובות המוטלות על החברה המנהלת בכל הקשור למתן שירותים לעמיתים ולשאר תפקידי הגוף המוסדי, וכי על הגופים המוסדיים וסוכני הביטוח לפעול באופן מידי לשם תיקון החוזים שמסדירים את תשלום דמי העמילות באופן שעולה בקנה אחד עם ההוראות וכי לא ניתן לחתום על הסכמים חדשים באופן שמנוגד להוראות. יחד עם זאת, ציינה המפקחת, כי אין בעמדה כדי למנוע מחברה לקבוע דמי ניהול דיפרנציאליים עד לתקרה הקבועה בדין וכי אין בכוונתה להפעיל את סמכויות האכיפה כלפי הגופים המוסדיים וסוכני הביטוח ביחס ללקוחות קיימים וביחס ללקוחות שצורפו בתקופה הסמוכה לאחר פרסום העמדה. ביום 24 ביוני 2015 הוגשה על-ידי התאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ, לבית המשפט המחוזי בתל אביב, המרצת פתיחה, במסגרתה התבקש בית המשפט להצהיר ולקבוע, כי תגמול הנגזר מדמי ניהול כשלעצמו אינו אסור על-פי דין וכן כי אין ולא היה בעצם התקשרותם של הגופים המוסדיים בהסכמים הכוללים תגמול הנגזר מדמי ניהול משום הפרה של חובה כלשהי על-ידי הגופים המוסדיים. ביום 8.2.2016 נדחתה המרצת הפתיחה על הסף בשל חוסר סמכות עניינית.

פירוט ערוצי הפצה שהחברה תלויה בהם לרבות שיעור ההכנסות מהם.

החברה תלויה בערוצי הפצה העיקריים שלה, הסוכנים ומערך השיווק הפנסיוני, אשר כל אחד מהערוצים האלה אחראי על למעלה מ-10% מדמי הגמולים של החברה, באופן שאובדן אחד מהם ישפיע באופן מהותי על פעילות החברה. יחד עם זאת, לחברה אין תלות באיזה מגורמי השיווק הפרטניים שלה, באופן שאובדנם עשוי להשפיע השפעה מהותית לרעה על אחד מתחומי הפעילות או שתיגרם לחברה תוספת עלות מהותית כתוצאה מהצורך להחליפם, ואף גורם שיווק בתוך ערוצי הפצה אינו אחראי על יותר מ-10% מדמי הגמולים של החברה.

3.7 ספקים ונותני שירותים

בתקופת הדוח נמשכה פעילות ההפצה באמצעות חלק מהבנקים כיועצים פנסיוניים. החברה והקבוצה משקיעות משאבים בפעילות החברה בערוץ זה.

החברות המנהלות בקבוצה קשורות ביניהן בהסכמים למתן שירותי תפעול שונים, תוך ניצול יתרון לגודל של חלק מן החברות המנהלות. בנוסף, הראל ביטוח מעניקה שירותים לחברות המנהלות, בעיקר בתחום ההשקעות, מערכות מידע, לוגיסטיקה, משאבי אנוש ועוד.

בנוסף, לצורך פעילותה השוטפת החברה קשורה בהסכמים עם ספקים שונים. ספקי השירותים הינם, בעיקר, בתחומים הבאים: עו"ד, יועצי מס, בתי דפוס ודיוור לצורך משלוח דברי דואר הנדרשים על-פי דין, שירותי מחשוב, באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הראל השקעות, ובאמצעות חברות נוספות עימן התקשרה הראל המשמר מחשבים בע"מ.

בנוסף, קיים לחברה הסכם בנוגע לשירותי ברוקרז' - החברה משתמשת בשירותי המסחר של מספר רב של חברי בורסה. הבחירה אצל איזה חבר בורסה לבצע את הפעילות נעשית על בסיס מספר פרמטרים ובהם: איכות הביצוע, עלות הפעולה, איכות המחקר, רעיונות ההשקעה שמציע הברוקר ואיכות ההצעה לפעולה הסטנדרטית). בכדי ליהנות מהיתרונות לגודל שיש לפעילות כלל הגופים בקבוצת הראל, הוחל בשנת 2007 בביצוע של הליך תחרותי משותף לשירותי ברוקרז' לכל גופי החסכון ארוך הטווח בקבוצת הראל. במסגרת זאת נעשתה פניה למרבית הבנקים והברוקרים הפעילים בישראל, התקבלו מהם הצעות מחיר ונחתמו הסכמי ברוקרז' בהתאם להצעות שהתקבלו.

הראל חברה לביטוח בע"מ קיים הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ, לפיו מעניקה לאומי שירותי שוק ההון בע"מ שירותי תפעול עבור קופות הגמל שנרכשו מלאומי גמל ומבנק לאומי בשלהי שנת 2006. כן קיים הסכם בין החברה והראל עתידית גמל לבין לאומי שירותי שוק ההון, לפיו תעמיד לאומי שירותי שוק ההון שירותי תפעול גם לקופות גמל נוספות שבניהולן. למידע נוסף אודות ההסכמים, ראה סעיף 3.12 להלן.

מלבד הסכם שירותי התפעול האמור, לחברה אין תלות בספק זה או אחר, באופן שאובדנם עשוי לגרום לחברה תוספת עלות מהותית כתוצאה מהצורך להחליפם, שכן קיימים ספקי שירותים חליפיים עימם ניתן להתקשר בהסכם לרכישת שירותים בלוח זמנים קצר, בהתחשב בסוג השירותים שנרכשים.

3.8 רכוש קבוע

החברה עושה שימוש ברכוש קבוע של חברות קשורות בקבוצה, כמפורט להלן.

משרדים ונכסי מקרקעין

משרדיה הראשיים של הקבוצה ממוקמים ב"בית הראל" וב"בית המ.א.ה" הנמצאים במתחם הבורסה על גבול רמת-גן תל-אביב. כמו כן, לקבוצה משרדים (בנכסי מקרקעין אשר בבעלותה ובעלות חברות קשורות בבעלות מלאה שלה) ב"בית הראל" בירושלים, בתל אביב, בחיפה, בפתח תקווה (שם גם ממוקדם מרכז לוגיסטי של החברה), ובמקומות נוספים ברחבי הארץ.

מערכות המיכון וניהול המידע

הראל משמר המחשבים, חברת בת של הראל השקעות, אחראית על מתן שרותי המיכון השונים לרוב חברות הקבוצה, והיא אשר מפעילה במידת הצורך, ספקים וחברות תוכנה לצורך שרותי המחשוב אותם היא מספקת לחברות הקבוצה.

הקבוצה רואה חשיבות רבה ביכולת הטכנולוגית שלה, כך שתוכל לתמוך ביעדי הקבוצה, והיא שמה לעצמה מטרה להוביל את השימוש במערכות מתקדמות בתחומי פעילותה השונים.

3.9 עונתיות

ענף ניהול קופות הגמל מתאפיין בעונתיות מסוימת, שכן חלק גדול מהפקדות העמיתים לקרנות השתלמות ולקופות גמל (עצמאים בעיקר) מתבצע לקראת סוף השנה.

להלן הצגה רבעונית של דמי הגמולים והפדיונות, עבור קופות בניהול החברה, לשנת הדוח ולשנה שקדמה לה:

ספטמבר - דצמבר		יולי - ספטמבר		אפריל - יוני		ינואר - מרס		נתונים באלפי ש"ח
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
83,175	84,838	86,317	72,336	62,980	62,551	67,995	71,719	דמי גמולים
35,168	36,759	35,819	27,720	34,431	32,738	34,049	83,555	פדיונות

3.10 נכסים בלתי מוחשיים

החברה משתמשת לצורך פעילותה בלוגו, שלא נרשם כסימן מסחרי. בנוסף משתמשת החברה במוניטין שנצבר במהלך השנים.

החברה הינה בעלת רישיון שימוש (באופן ישיר או באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ, שאמונה על פעילות המחשוב של החברות בקבוצת הראל) בתוכנות שונות, המשמשות לפעילותה ע"פ הפירוט הבא:

- נס פנסיה וגמל - מערכת בה מתועד חומר היסטורי.
- מערכת "בנפיט" - מערכת CRM לטיפול בלקוחות החברה (שירות, שימור, שיווק).
- מערכת "סאפ" - מערכת ERP כוללת, המשמשת בעיקר לניהול הנהלת חשבונות.
- מערכת דנאל - מערכת ניהול נכסים.
- מערכת דימות - ארכיון ממוחשב וניהול תורי עבודה.
- מערכת ניוד - ניהול תהליך העברות (פנימה והחוצה).
- מערכת קופה - תהליך קליטה ופיזור כספים.
- מערכת נפטרים - מערכת שמטפלת בנושא איתור מוטבים ונפטרים.
- בנוסף החברה עושה שימוש במערכות לניהול זכויות עמיתים בשיטת "לשכת שירות" (ASP) של מתפעלים חיצוניים:
 - מערכת נגה (לאומי שרותי שוק ההון).
 - מערכת דנאל (לאומי שרותי שוק ההון).

בשל ההיקף הגדול של פעילות החברה וכמות הלקוחות הגדולה, שמהם נגזרת כמות גדולה של פניות, ולנוכח החובות הרבות המוטלות על החברה מכוח הוראות רגולטוריות, ישנה חשיבות רבה לקיומן של מערכות ותוכנות מחשוב מתקדמות לטובת מענה ללקוחות. החברה עושה שימוש במספר מאגרי מידע בהם נשמר מידע אודות עמיתי קופות הגמל השונות, שהינם בבעלותה ו/או בניהולה. כמו כן, חלקן מן המאגרים מוחזקים בנוסף על ידי צדדים שלישיים אשר נותנים לחברה שירותי תפעול וניהול זכויות עמיתים ביחס לקופות הני"ל. מאגרים אלו מאפשרים לחברה, בין היתר, תמחור נכון יותר של המוצרים ומאפשרים טיפול טוב יותר בלקוחותיה.

3.11 גורמי סיכון

דרכי התמודדות	מידת ההשפעה של גורם הסיכון על החברה המנהלת			גורם הסיכון	סוג הסיכון
	השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה		
ראה ביאור 19.ב. בדוח כספי של החברה, בדבר ניהול סיכונים - תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים	✓	✓	✓	סיכוני שוק האטה כלכלית בישראל סיכוני אשראי	סיכוני מאקרו
ראה ביאור 19.ב. בדוח כספי של החברה, בדבר ניהול סיכונים - תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים	✓	✓	✓ ✓ ✓	שינויים רגולטורים ניוד החיסכון הפנסיוני וכניסת הבנקים ליעוץ בתחום החיסכון ארוך הטווח שינוי בטעמי הציבור גידול בתחרותיות סיכון נזילות	סיכונים ענפיים
ראה ביאור 19.ב. בדוח כספי של החברה, בדבר ניהול סיכונים - תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים		✓ ✓ ✓ ✓	✓	סיכונים תפעוליים סיכוני סייבר ואבטחת מידע תובענות ייצוגיות והליכים משפטיים מהותיים סיכון ציות סיכון מוניטין	סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת
ראה ביאור 19.ב. בדוח כספי של החברה, בדבר ניהול סיכונים - תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים			✓	סיכוני השקעות	סיכונים של הקופות בעלי השפעה מהותית על החברה

לפרוט נוסף בדבר הסיכונים השונים ראה פרק 5 בדוח סקירת הנהלה בדוחות השנתיים של הקופות בניהול החברה ובאור 19 בדבר ניהול סיכונים בדוחות הכספיים של החברה.

3.12 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

עד למיזוג החברה לתוך הראל גמל ביום 1.1.2016, כמפורט בסעיף 1.1.3 לעיל, החברה היתה צד להסכמים המהותיים שלהלן:

- **הסכמים בין הראל ביטוח, הראל גמל והחברה לבין לאומי שירותי שוק ההון לשירותי תפעול**

להראל ביטוח הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ, לפיו מעניקה לאומי שירותי שוק ההון בע"מ שירותי תפעול עבור קופות הגמל שנרכשו מלאומי גמל ומבנק לאומי בשלהי שנת 2006. כן קיים הסכם בין החברה והראל גמל לבין לאומי שירותי שוק ההון, לפיו תעמיד לאומי שירותי שוק ההון שירותי תפעול גם לקופות גמל נוספות שבניהולן. עם מיזוגה של החברה לתוך הראל גמל ביום 1 בינואר 2016 הסכם זה ימשיך לחול בין הראל גמל לבין לאומי שירותי שוקי ההון בע"מ.

על פי הסכם בין החברה להראל השקעות, משלמת החברה להראל השקעות סך של 3% מדמי הניהול שגובה החברה מקופות הגמל שבניהולה, וזאת בתמורה לשירותי ניהול וייעוץ בתחומי שיווק פיננסיים, תכנון עסקי, השתתפות בדירקטוריונים ותחומי ניהול נוספים. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית.

- **הסכם בין הראל גמל לחברה:**

לשם ניצול של "יתרון לגודל" וחסכון בעלויות תפעול שוטף, לחברה הסכם עם הראל גמל בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול מאת הראל גמל. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה הראל גמל לחברה, תוך שהחברה מנצלת את היתרון לגודל של הראל גמל ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, החברה משלמת להראל גמל דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת החברה מקופות הגמל שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל גמל עבור הקופות שמנוהלות על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. כמו כן, בהתאם להסכם שבין החברה להראל גמל, המחיתה החברה להראל גמל את זכאותה לקבלת דמי ניהול מאת הראל ביטוח בגין קופות גמל שהינן בבעלות הראל ביטוח ומנוהלות בידי החברה.

3.13 תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

בעקבות המיזוג כפי שתואר בפסקה 1.1.3 לעיל, החל מיום 1.1.2016, החברה חוסלה ולכן אין לחברה תחזיות לגביה עסקיה.

4. חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי

עם מיזוג החברה וחיסולה ביום 1.1.2016, כפי שתואר בסעיף 1.1.3 לעיל, סיימו כל נושאי המשרה והדירקטורים של החברה את כהונתם.

4.1 הדירקטורים של החברה המנהלת

שם:	מישל סיבוני	מספר ת.ז.	027065697
תאריך לידה:			9.4.1959
מען להמצאת כתבי בי-דין:		רח' העבודה 23, כפר-סבא	
נתינות:		ישראלית.	
חברות בוועדת דירקטוריון:		לא	
דירקטור חיצוני:		לא	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:		כן	
האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:		כן. יו"ר הדירקטוריון, וחבר בוועדה לניהול סיכונים בחברה, מנכ"ל משותף של הראל השקעות, מנכ"ל הראל חברה לביטוח בע"מ, יו"ר דירקטוריון עתידית, קחצ"ק, הראל פנסיה, מנוף פנסיה, חבר ועדת השקעות נוסטרו של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל ודירקטור בחברות בקבוצת הראל.	
מכהן כדירקטור מיום:		26.2.2006	וכיו"ר הדירקטוריון מיום 15.7.2009
השכלה:		תואר ראשון במדעי הטבע פיסיקה ואטמוספירה מהאוניברסיטה העברית ולימודי תעודה בתחום מנהל עסקים למהנדסים.	
התעסקות בחמש שנים אחרונות:		משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת חסכון ארוך טווח בהראל ביטוח, מכהן בחברות הקבוצה כאמור לעיל.	
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:		לא	
שם:	ליאורה קבורס הדר	מספר ת.ז.	55600159
תאריך לידה:			18.12.1958
מען להמצאת כתבי בי-דין:		האשל 8 א', הרצליה	
נתינות:		ישראלית	
חברות בוועדת דירקטוריון:		לא.	
דירקטורית חיצונית:		לא.	
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:		כן.	
האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:		לא	
מכהנת כדירקטורית מיום:		19.11.2007	
השכלה:		בוגרת הפקולטה למשפטים (LLB) באוניברסיטה העברית בירושלים	

התעסקות בחמש שנים אחרונות: מכהנת כדירקטורית בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל. בעלים בענטל חברה לניהול וסחר בע"מ. לא האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:

שם: **מרים מילה**
 תאריך לידה: 3419488 .ז. מספר ת.ז.
 מען להמצאת כתבי בי- דין: 17.2.1942
 נתינות: רחוב כרמל 31, ראש העין
 חברות בוועדת דירקטוריון: ישראלית.
 חברת ועדת ביקורת ודירקטורית בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל.
 דירקטורית חיצונית: לא.
 בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית: לא.
 האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או בעל עניין: לא.
 מכהנת כדירקטורית מיום: 26.2.2006
 השכלה: אקדמאית- ניהול בביטוח אוניברסיטת תל-אביב.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: דירקטורית בחברה ודירקטורית בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל.
 האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

שם: **דורון גינת**
 תאריך לידה: 022757231 ז. מספר ת.ז.
 מען להמצאת כתבי בי- דין: 8.5.1967
 נתינות: מושב עין ורד
 חברות בוועדת דירקטוריון: ישראלית
 דירקטור חיצוני: לא.
 בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית: כן.
 האם עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או בעל עניין: כן, מנהל חטיבת חיסכון ארוך טווח בהראל ביטוח ודירקטור בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל.
 מכחן כדירקטור מיום: 15.7.2009
 השכלה: תואר ראשון בכלכלה, תואר שני בכלכלה התמחות משנית במימון, אוניברסיטת תל-אביב.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: מנהל חטיבת חיסכון ארוך טווח בהראל ביטוח, משנה למנכ"ל הראל חברה לביטוח בע"מ.
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

שם:	עמוס אפשטיין
תאריך לידה:	4.11.1942
מען להמצאת כתבי בי- דין:	קיבוץ כפר עזה
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן חבר ועדת ביקורת.
דירקטור חיצוני:	כן
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	כן, דירקטור בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל.
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
מכהן כדירקטור מיום:	18.12.2011
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה מהפקולטה לחקלאות ברחובות, האוניברסיטה העברית
התעסקות בחמש שנים אחרונות:	יו"ר דירקטוריון עתודות הוותיקה - קרן פנסיה, יו"ר דירקטוריון ביטוח חקלאי, דירקטור בלאומי פרטנר, מנכ"ל מעיינות עדן.
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

החברה רואה את מר אפשטיין כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

שם:	גילי כהן
תאריך לידה:	25.8.1966
מען להמצאת כתבי בי- דין:	עמוס 10 רמת גן
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן חבר ועדת ביקורת
דירקטור חיצוני:	כן
האם עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	כן, דירקטור בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל.
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
מכהן כדירקטור מיום:	24.1.2012
השכלה:	תואר ראשון (בהצטיינות) בכלכלה וגיאוגרפיה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. תואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
התעסקות בחמש שנים אחרונות:	מנהל אגף השקעות ומנהל השקעות ראשי בבית ההשקעות אקסלנס - נשואה.
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

החברה רואה את מר כהן כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

שם : אפרים דרור	מספר ת.ז. 071443444
תאריך לידה :	24.6.1946
מען להמצאת כתבי בי- דין :	קדושי השואה 18 תל-אביב
נתינות :	ישראלית
חברות בועדת דירקטוריון :	כן. יו"ר ועדת ביקורת
דירקטור חיצוני :	כן.
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן.
האם עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין :	כן, דירקטור בגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל.
מכהן כדירקטור מיום :	1.4.2013
השכלה :	בוגר לימודי תעודה בראיית חשבון מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
התעסקות בחמש שנים אחרונות :	שותף במשרד רואי חשבון קוסט פורר גבאי את קסירר.
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא

החברה רואה את מר דרור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

4.2 נושאי משרה

שם : חגית ציטיאט-לוי	מספר ת.ז. 058424144
תאריך לידה :	1963
תאריך תחילת כהונה :	8.5.2007
התפקיד בתאגיד :	מנכ"לית
תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו :	מנכ"לית הראל עתידית קופות גמל בע"מ, מנכ"לית ודירקטורית בקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו :	לא.
השכלה :	תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב.

שם : רם גבל	מספר ת.ז. 024960593
תאריך לידה :	12.3.1970
תאריך תחילת כהונה :	23.6.2008
התפקיד בתאגיד :	סמנכ"ל כספים
תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו :	סמנכ"ל כספים של חברות הפנסיה ושל חברות בקבוצת הראל

האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו : לא.	האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו : לא.
השכלה :	השכלה :
תואר ראשון במנהל עסקים, בעל רישיון רואה חשבון מהמכללה למנהל.	תואר ראשון במנהל עסקים, בעל רישיון רואה חשבון מהמכללה למנהל.
נסיון עסקי בחמש שנים אחרונות :	נסיון עסקי בחמש שנים אחרונות :
סמנכ"ל כספים בחברה, סמנכ"ל כספים בחברות הגמל שבקבוצה, סמנכ"ל כספים בחברות הפנסיה שבקבוצה. דח"צ ויו"ר ועדת ביקורת בסאטקום מערכות בע"מ	סמנכ"ל כספים בחברה, סמנכ"ל כספים בחברות הגמל שבקבוצה, סמנכ"ל כספים בחברות הפנסיה שבקבוצה. דח"צ ויו"ר ועדת ביקורת בסאטקום מערכות בע"מ
שם : נטלי משען-זכאי	שם : נטלי משען-זכאי
תאריך לידה :	תאריך לידה : 8.9.1974
תאריך תחילת כהונה :	תאריך תחילת כהונה : 20.8.2014
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו :	התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו : יועצת משפטית ומשנה למנכ"ל הראל ביטוח.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד :	האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד : לא.
השכלה :	השכלה :
נסיון עסקי בחמש השנים האחרונות :	נסיון עסקי בחמש השנים האחרונות :
תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב, בהצטיינות.	תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב, בהצטיינות.
תואר שני במשפט מסחרי מאוניברסיטת תל אביב, תכנית תל אביב – ברקלי, בהצטיינות.	תואר שני במשפט מסחרי מאוניברסיטת תל אביב, תכנית תל אביב – ברקלי, בהצטיינות.
שותפה במשרד פישר בכר חן וול אוריון ושות' מינואר 2008 (עורכת דין ממאי 2000).	שותפה במשרד פישר בכר חן וול אוריון ושות' מינואר 2008 (עורכת דין ממאי 2000).
שם : אמיר הסל	שם : אמיר הסל
תאריך לידה :	תאריך לידה : 22.2.1965
תאריך תחילת כהונה :	תאריך תחילת כהונה : 1.7.2000
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו : סמנכ"ל בחברה ומנהל תחום ההשקעות בקבוצה, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת השקעות בהראל ביטוח, דירקטור בחברות בקבוצת הראל.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד :	האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד : לא.
השכלה :	השכלה :
נסיון עסקי בחמש שנים אחרונות :	נסיון עסקי בחמש שנים אחרונות :
תואר ראשון בכלכלה וניהול ומוסמך במדעי הניהול - מימון וחשבונאות באוניברסיטת תל אביב.	תואר ראשון בכלכלה וניהול ומוסמך במדעי הניהול - מימון וחשבונאות באוניברסיטת תל אביב.
סמנכ"ל החברה ומנהל תחום ההשקעות בקבוצה, כהונה בחברות קבוצת הראל כמפורט לעיל.	סמנכ"ל החברה ומנהל תחום ההשקעות בקבוצה, כהונה בחברות קבוצת הראל כמפורט לעיל.

שם : משה ניסן	ת.ז. 054226584
תאריך לידה :	20.10.1956
תאריך תחילת כהונה :	1.1.2003
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו :	מנהל מערכות מידע בחברה ומנכ"ל הראל המשמר מחשבים בע"מ.
האם הוא בן-משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא.
השכלה :	תואר ראשון במדעי המחשב ולימודי אי"י מאוניברסיטת בר אילן, תואר שני מנהל עסקים אוניברסיטת תל אביב.
נסיון עסקי בחמש השנים האחרונות :	מנהל מערכות מידע בחברה ומנכ"ל הראל המשמר מחשבים בע"מ.

שם : אדוה ענבר	ת.ז. 22167530
תאריך לידה :	23.2.1966
תאריך תחילת כהונה :	30.5.2012
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו :	מנהלת סיכונים בחברה ובחברות בקבוצת הראל.
האם הוא בן-משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין :	לא.
השכלה :	תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב.
נסיון עסקי בחמש השנים האחרונות :	מנהלת הסיכונים בחברות בקבוצת הראל.

שם : צחי דברת	מספר ת.ז. 028833697
תאריך לידה :	1.3.1972
תאריך תחילת כהונה :	1.8.2007
התפקיד בתאגיד :	סמנכ"ל תפעול
תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו :	מנהל תפעול בעתידית קופות גמל ובקרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל ענין בו :	לא.
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב.

שם : דניאלה פיק	מספר ת.ז. : 027376524
תאריך לידה :	9.10.1974
תאריך תחילת כהונה :	1.1.2008
התפקיד בתאגיד :	מנהלת בקרה ופרויקטים, סמנכ"ל
תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו :	מנהלת בקרה ופרויקטים בהראל עתידית קופות גמל ובקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו :	לא.
השכלה :	תואר ראשון במנהל עסקים ובעלת רישיון רואה חשבון מהמכללה למנהל.

שם : מיטל בישיץ-חזן	מספר ת.ז. : 28017226
תאריך לידה :	26.10.1970
תאריך תחילת כהונה :	1.1.2010
התפקיד בתאגיד :	מנהלת ערוצי שיווק ושימור לקוחות של החברה, סמנכ"ל
תפקיד בחברה קשורה של התאגיד או בבעל עניין בו :	מנהלת ערוצי שיווק ושימור לקוחות של החברה בהראל עתידית קופות גמל ובקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופת גמל בע"מ.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו :	לא.
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן, בעלת רישיון לשיווק פנסיוני.

4.3 מדיניות תגמול בחברה מנהלת

מאחר שתכנית התגמול נקבעה במשותף לכלל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל, ההתייחסות להלן הינה לתכנית המשותפת כאמור ולהראל השקעות, ולא דווקא לחברה.

בעקבות חקיקת תיקון 20 לחוק החברות, ועדת התגמול של הראל השקעות קיימה במשך מספר חודשים דיונים לאימוץ מדיניות תגמול לנושאי משרה עבור הראל השקעות והחברות הבנות שלה. במדיניות התגמול של הראל השקעות נקבע שהיא תשמש גם כמדיניות מנחה עבור החברות הבנות שלה, בשינויים הנדרשים.

מדיניות התגמול נועדה לשמש לצורך הנעת המנהלים הבכירים והכוונתם בהתאם ליעדי החברה ותכניתה האסטרטגית, מתוך דגש על הגברת התחרותיות בגיוס ובשימור כוח אדם איכותי בתפקידי ניהול בכירים בקבוצה. כל זאת, במטרה ליצור ערך כלכלי ארוך טווח לחברה ולבעלי מניותיה. מדיניות התגמול נערכה בהתחשב, בין היתר, בגודל החברה ואופי פעילותה, בקידום מטרות החברה, האסטרטגיה, תכנית העבודה לטווח הארוך ומדיניות ניהול הסיכונים, וכן בתנאי ההעסקה והמענקים שהיו נהוגים בחברה לנושאי המשרה בשנים קודמות, רמות שכר ותנאי כהונה והעסקה המקובלים בתאגידי ביטוח ופיננסים בישראל ובבנקים הגדולים בישראל, וכן על בסיס שיקולים ארגוניים ובכלל זה עלויות השכר של קבוצות עובדים שונות ופערי השכר הרצויים ביניהם.

תכנית התגמול מתייחסת לסוגים שונים של נושאי משרה, לגבי דירקטורים: (א) דירקטורים שאינם דח"צים, אינם בעלי שליטה ואינם מכהנים בתפקידים נוספים בקבוצה - לגביהם נקבע, כי תנאי התגמול יוותרו בהתאם לתגמול הקבוע בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס - 2000 (להלן: "תקנות הגמול"), ללא המגבלה של מקסימום תגמול עבור ישיבות בגין הכהונה בחברות בנות; (ב) דירקטורים המכהנים בתפקידים נוספים בקבוצה - יקבלו שכר עבור כהונתם כדירקטורים בהתאם לסעיף (א) לעיל וכן תגמול בגין התפקידים הנוספים, כפי שייקבע על ידי האורגנים המוסמכים בכל מקרה ומקרה על פי מהות התפקידים הנוספים, היקף העיסוק באותם תפקידים וכן פרטים לגבי הדירקטור הספציפי, כגון: ניסיון וכדו'. מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה שאינם דירקטורים ובכלל זה ברכיבים הבאים: (א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של הקבוצה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) נקבע כי יישמר פער משמעותי בין השכר של מנכ"ל החברה לשכר של יתר נושאי המשרה שכפופים למנכ"ל; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבע כי ניתן לשלם רכיב שכר קבוע שאינו מזכה בתנאים סוציאליים; (ה) נקבע, כי מענקים מובטחים שקיימים בתנאי העסקה של נושאי משרה יופחתו ב- 50% ובהסכמים חדשים יינתנו מענקים מובטחים רק מנימוקים מיוחדים ולא יותר מ- 2 משכורות; (ו) נקבעו הוראות לעניין המענקים השנתיים מותני הביצועים, לרבות היקף מקסימאלי של מענקים לגבי המנכ"לים ולגבי נושאי המשרה הכפופים למנכ"לים (לפרטים נוספים אודות המענקים השנתיים - ראה להלן; (ז) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים. מענקים מיוחדים כאמור מיועדים לנושאי משרה שאינם המנכ"ל ואינם בעלי השליטה והם מוגבלים בתקציב בסכום שאינו מהותי; (ח) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שיכול שיינתן אך ורק למנכ"לים; (ט) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנושאי משרה ודירקטורים; (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (i) פיצויים, שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% (100% מעבר למתחייב על פי דין), בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים. (ii) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים. (iii) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות. (iv) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות. נקבע, כי התקשרות בהסכם אי תחרות תיעשה במקרים חריגים בלבד ובכפוף לכך שההתחייבות נעשית מראש ולא במועד הפרישה ושהיא תיעשה במקרה של חשש ממשי לפגיעה עסקית בחברה. תקופת אי התחרות המקסימאלית הינה לתקופה של שנתיים וסכום התגמול עבור התקופה הוגבל כשיעור מהשכר השוטף טרם סיום הכהונה, כאשר תקרת התגמול כאמור, פוחתת לאורך תקופת אי התחרות, בהתחשב בכך שתקופת אי התחרות הראשונה הינה מהותית יותר מבחינת החברה. במקרה של סיום כהונה בנסיבות בהן ניתן לשלול פיצויים, תהיה לחברה האופציה (החד צדדית) לבטל את הסכם אי התחרות ולא לשלם את התגמול עבור אי התחרות.

פרטים לגבי המענקים השנתיים: נקבעו הוראות לפיהן תשלום מענקים מותני תוצאות ייעשה רק בשנים בהן השיגה החברה תוצאות משביעות רצון, לכל הפחות. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל

היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות, כאשר ההיקף המקסימאלי הינו עבור המנכ"לים - 12 משכורות (המענק הנורמטיבי הינו בהיקף של 10 משכורות, כולל רכיב שיקול הדעת שהינו בהיקף של עד 2 משכורות); עבור יו"ר הדירקטוריון - 9.6 משכורות (המענק הנורמטיבי הינו בהיקף של 8 משכורות, ואין רכיב של שיקול דעת); ו- 7.2 משכורות לנושאי משרה בכירים אחרים. בנוסף נקבע, כי המענקים יחושבו לפי עמידה ביעדים ארוכי טווח ולא חד פעמיים של השנה השוטפת בלבד. לשם כך נקבע בתכנית התגמול, כי הפרמטרים השונים יחושבו בנפרד לגבי השנה השוטפת ולגבי השנתיים שקדמו לה, כאשר משקל הפרמטרים השונים בגין השנה השוטפת, בקביעת הציון הכולל לשם חישוב המענק השנתי, יהיה 50%, משקל השנה שקדמה לה יהיה 30% ומשקל השנה שקודמת לה יהיה 20%. למרות האמור, לגבי נושאי משרה שלא היתה להם תכנית תגמול קודם לאישור מדיניות תגמול זו, נקבעו הוראות מעבר, כדלקמן: בחישוב המענק בגין שנת 2013 - תהיה לשנה השוטפת משקל של 100%; בחישוב המענק בגין שנת 2014 - תהיה לשנת 2014 משקל של 67% ולשנת 2013 משקל של 33%; ובחישוב המענק בגין שנת 2015 ואילך יהיה לשנה השוטפת משקל של 50%, לשנה שקדמה לה משקל של 30% ולשנה שהינה שנתיים קודם - משקל של 20%.

במסגרת המענק השנתי תלוי התוצאות קיים רכיב של שיקול דעת, שהינו מוגבל ל- 20% לגבי המנכ"לים ולגבי נושאי המשרה האחרים (למעט לגבי נושאי משרה בתפקידי בקרה ופיקוח).

במסגרת תכנית התגמול נקבעה הוראה, לפיה ככלל החברה תכבד הסכמים קיימים, אפילו במקום שבו הם סוטים ממדיניות התגמול, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת שונה במדיניות התגמול.

החברה וחברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "הגופים המוסדיים"), אימצו מדיניות תגמול המבוססת על מדיניות התגמול של הראל השקעות, אשר אושרה על ידי האסיפה הכללית של הראל השקעות ביום 22 באוגוסט 2013.

ביום 10 באפריל 2014, פרסם המפקח חוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" (להלן: "החוזר").

ככלל, מדיניות התגמול של הראל השקעות, של החברה ושל הגופים המוסדיים תאמה להוראות החוזר, למעט במספר מועט של נושאים.

בהתאם להמלצת ועדת התגמול ולאחר שוועדת התגמול קיימה התייעצויות עם ועדת הביקורת, ועדת ניהול סיכונים ועדת השקעות עמיתים, בחודש יולי 2014 אישרו הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים עדכונים למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים, וזאת לאחר קבלת המלצה לכך מאת ועדת התגמול של הגופים המוסדיים.

מדיניות התגמול חלה על: (א) נושאי משרה; (ב) בעלי תפקידים מרכזיים - מי שמועסק על ידי גוף מוסדי ולפעילותו עשויה להיות השפעה משמעותית על פרופיל הסיכון של הגוף המוסדי או על כספי חוסכים באמצעותו. בעל תפקיד מרכזי כולל את מי שאינו נושא משרה אך סך התגמול שקיבל בגין כל אחת מהשנתיים שחלפו עולה על 1.5 מיליוני ש"ח ומי שעוסק בניהול השקעות של גוף מוסדי וכספי חוסכים באמצעותו, מי שעוסקים בפעילות של ניהול השקעות תחת מנהלי ההשקעות, מנהלי יחידות השיווק בחטיבת השיווק והמכירות ובמחוזות והחתמים הראשיים; (ג) כלל העובדים.

העדכונים העיקריים למדיניות התגמול הינם:

(א) הוספת מנגנון של דחייה ופריסה של תשלום מענקים שנתיים באופן שחלק מהמענק ישולם באופן מיידי וחלקו יידחה ויפרסם על פני 3 שנים על מנת לשמר את היכולת לתקן טעויות ולהפחית מענקים אם יתברר בדיעבד שחושבו לפי נתונים שגויים. שיעור סכום המענק שתשלומו יידחה הינו בין 55% ל- 50%, בהתאם לבכירות בעל התפקיד המרכזי. 1/3 מהסכום שיידחה ישולם 12 חודשים מתום השנה שבגינה משולם המענק, 1/3 מהסכום שנדחה ישולם 24 חודשים מתום השנה שבגינה משולם המענק ו- 1/3 מהסכום שנדחה ישולם 36 חודשים מתום השנה שבגינה משולם המענק (למעט לגבי המנכ"ל - ישולם בתום 42 חודשים);

(ב) הוספת מנגנון של דחייה ופריסה של תשלום מענקי פרישה - בדומה למנגנון המתואר בסעיף (א) לעיל כאשר לעניין גובה הסכום שיידחה, יש הבחנה בין נושאי משרה שהסכמי העסקה איתם נחתמו לאחר חודש דצמבר 2013 לבין נושאי משרה שהסכמי העסקה איתם נחתמו קודם לחודש דצמבר 2013;

(ג) קביעת תנאים לתשלום סכומים שנדחו - לגבי מענק שנתי: לא התגלו טעויות בחישוב סכום המענק, בהתאם לדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו לפני מועד התשלום, הגוף המוסדי עומד בדרישות ההון החלות עליו לגבי מענקי פרישה תנאי נוסף לפיו הראל ביטוח הציגה רווח כולל בדוחות הכספיים האחרונים שפרסמה (רבעוני או שנתי) בטרם מועד התשלום;

(ד) קביעה כי היחס בין הרכיבים המשתנים לקבועים לא יעלה על 1:1 ולגבי בעלי תפקיד בתחום הבקרה והדיווח נקבע יחס נמוך יותר;

(ה) קביעת הוראות לעניין החלת המדיניות על מי שמועסק על ידי הגופים המוסדיים במיקור חוץ - במסגרת הסכם לקבלת שירותי מיקור חוץ, יובטח כי מנגנון התגמול של העובדים המועסקים על ידי נותן שירות במיקור חוץ בשל עיסוקם בקשר עם הסכם ההתקשרות כאמור, שיש להם השפעה על פרופיל הסיכונים של הגוף המוסדי, או על כספי העמיתים, יהיה עקבי עם הוראות מדיניות התגמול ולא יכלול מנגנונים המעודדים נטילת סיכונים עודפים;

(ו) קביעת עקרונות תגמול לכלל עובדי הגופים המוסדיים – התגמול לכלל העובדים כולל את רכיבי המשכורת, נלוות וסוציאליות, תנאי סיום העסקה, מענק פרישה (בכפוף לאישור מיוחד), הטבות כלליות ומענק שנתי - שיהיה בהתאם למסגרת תקציבית שיקבע הדירקטוריון, ככל שיקבע ובהתאם לפרמטרים שקבעו לחלוקת המענקים השנתיים;

(ז) הכללת מספר מדדי סיכון נוספים בתכנית, אשר יפחיתו את התגמול בעת התממשות הסיכון.

המדיניות קובעת, כי אין בה כדי לפגוע בזכויות שכבר נצברו.

לאור עדכון מדיניות התגמול בגופים המוסדיים, נושאי המשרה המכהנים בחברה ובגופים המוסדיים, קיבלו על עצמם, באופן וולונטרי, את מנגנון הדחייה והפריסה של המענק השנתי, כפי שנקבע במדיניות התגמול של הגופים המוסדיים ובכך הרעו את תנאי העסקתם הקיימים.

במסגרת הדיונים בגופים המוסדיים בעדכון תכנית התגמול נדונה גם ההשפעה האפשרית של תזכיר הצעת חוק תגמול נושאי משרה במוסדות פיננסיים (אישור מיוחד והגבלת הוצאות בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014 (להלן: "הצעת החוק"), אם וככל שייהפך לחוק. בנושא זה התקבלה החלטת ביניים, כדלקמן: (א) לא יאושרו התקשרויות חדשות ולא יעודכנו התקשרויות עם נושאי משרה, אשר עלות העסקה בגדרן עולה על 3.5 מיליוני ש"ח בשנה; (ב) בתוך שלושה חודשים מחקיקת החוק או במועד שלא יאוחר מחודש יולי 2015, לפי המאוחר, גם אם לא יתקבל החוק עד מועד זה, יתקיים דיון לשם בחינת עדכונים במדיניות התגמול, בהתאם לנוסח הסופי של החוק.

כל עובדי החברה ונושאי המשרה בה מועסקים על ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (החברה האם) ואינם מקבלים שכר במישרין מהחברה. נושאי המשרה של החברה ועובדיה עובדים גם עבור חברות מנהלות וחברות אחרות בקבוצת הראל.

4.4 מבקר פנים

החל מיום 31 במרס 2006, מכהן בתפקיד מבקר הפנים מר שי לוטרבך, רו"ח.

המבקר הפנימי אינו מחזיק בניירות ערך של החברה או של גוף קשור אליה וכן אינו בעל קשרים עסקיים מהותיים אחרים מלבד היותו מבקר הפנים של חברות אחרות בקבוצה.

המבקר הפנימי אינו עובד החברה ומעניק שירותי ביקורת פנים כגורם חיצוני באמצעות עובדי משרדו. המבקר הפנימי של החברה משמש גם כמבקר הפנימי של הראל גמל, קחצ"ק, הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ, לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ ועד ליום 31.12.2015 גם של מנוף ניהול קרנות פנסיה בע"מ.

היקף הביקורת הפנימית נקבע בתחילת השנה במסגרת אישור תכנית הביקורת. בשנת 2015 בוצעו בחברה 2,518 שעות ביקורת (בשנת 2014 בוצעו 3,028 שעות ביקורת). במסגרת שעות הביקורת שצוינו נכללות שעות ביקורת בגין נושאים רוחביים הרלוונטיים לפעילות הגמל והמבוצעות באופן שוטף על ידי עובדי מערך הביקורת הפנימית בהראל חברה לביטוח בע"מ. היקף שעות ביקורת אלו הסתכמו בשנת 2015 ב- 538 שעות ובשנת 2014 ב- 448 שעות.

היקף שעות הביקורת נקבע על בסיס תכנית ארבע שנתית שבמסגרתה אמורים להיות מבוקרים כל הנושאים הנוגעים לפעילותה של החברה. בהתאם לתכנית הרב שנתית נקבעת תכנית הביקורת השנתית ובהתאם נקבע היקף השעות הנדרשות לצורך ביצועה.

הצעת תוכנית העבודה הרב שנתית של המבקר הפנימי נערכת על ידו תוך התייעצות עם הנהלת החברה, וזאת על מנת שהביקורת תקיף את כל המערך התפעולי שבאחריותם. הצעת התוכנית מוצגת גם למנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון של החברה. התכנית כוללת את הנושאים הנבדקים ותדירות בדיקתם ובנוסף בדיקת מעקב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוחות ביקורת בתדירות שנתית. מהתכנית הרב שנתית נגזרת הצעה לתכנית העבודה השנתית שמובאת אף היא בפני הגורמים שצוינו לעיל.

הצעת תוכנית הביקורת הרב שנתית מוגשת לוועדת הביקורת של החברה, אשר הינה הגורם הדן בתכנית הביקורת ומאשר אותה, כמתחייב מסעיף 149 לחוק החברות (או מהוראות המפקח, לפי העניין).

תכנית העבודה נקבעת באופן המאפשר למבקר הפנימי לסטות ממנה, בדרך של הרחבת או הוספת ביקורות, וזאת הן באמצעות קביעת נושאי ביקורת כלליים בתוכנית הביקורת, הן בבדיקות אד הוק שנערכות על ידי המבקר הפנימי, והן בהפעלת שיקול דעת תוך עדכון הגורמים הרלוונטיים, כאשר אגב עריכת ביקורת המבקר הפנימי סבור כי יש לבקר נושאים שהתגלו במהלך ביצוע הביקורת.

חלק מפעילות ביקורת הפנים בוצעה ע"י מערך ביקורת הפנים של הראל ביטוח בראשות גב' אסנת מנור זיסמן. בשנת 2015, היקף פעילות זו הייתה 600 שעות.

תגמול והתייחסות הדירקטוריון

תגמול המבקר הפנימי נעשה בדרך של תעריף המורכב מעלות לשעת עבודה, מוכפל במספר השעות שהושקעו בפועל.

לדעת הדירקטוריון, שיטת התגמול של מבקר הפנים, המבוססת על היקף שעות עבודה בפועל, מונעת חשש לפגיעה בשיקול הדעת המקצועי של מבקר הפנים או לפגיעה באי התלות. מסגרת שעות העבודה שמוקדשות לביצוע הביקורות מבוססת על תכנית הביקורת השנתית שמאושרת מראש על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון וכך מובטח, כי עבודת הביקורת תיעשה במלואה ובהיקף שנקבע על-ידי הדירקטוריון.

4.5 רואה חשבון מבקר

▪ פרטי רואה חשבון מבקר

שם המשרד: משרד סומך חייקין KPMG.

תאריך תחילת כהונה: 31 בינואר 2008.

שם שותף המטפל בחברה (מיום 1 באפריל 2014): גב' חגית קרן, רו"ח.

▪ גילוי בדבר שכר רואה חשבון מבקר

להלן פירוט השכר לו זכאי רואה החשבון המבקר, באלפי ש"ח (כולל מע"מ), עבור שירותים שניתנו על ידו בשנים 2014-2015, בגין כל חברות המנהלות קופות גמל בקבוצת הראל.

שנת 2014				שנת 2015			
שירותי ביקורת	שירותים הקשורים לביקורת ואחר	שירותי מס מיוחדים	סה"כ	שירותי ביקורת	שירותים הקשורים לביקורת ואחר	שירותי מס מיוחדים	סה"כ
845	-	84	929	898	-	41	939

שירותי מס מיוחדים בשנת 2015 כוללים סך של 45 אלפי ש"ח בגין יעוץ מס בנושא מיזוגים, כמפורט בסעיף 1.1.2.

▪ הפניה לתשומת לב בחוות דעת רואה חשבון מבקר

רואה החשבון של החברה כלל בחוות דעתו על החברה המנהלת הפניות לתשומת לב, כדלקמן:

- הפניה לתשומת לב לאמור בביאור 22 א לדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.
- הפניה לתשומת לב בנוגע למיזוג החברה אל תוך חברת הראל גמל, תוך חיסולה ללא פירוק, ביום 1 בינואר 2016.
- בחוות הדעת של הקופות בניהול החברה לא נכללו הפניות לתשומת לב.

4.6 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בקרות ונהלים לגבי הגילוי:

החברה יישמה את מודל הבקרה הפנימית המעודכן של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

4.7 החלטות החברה

ביום 5 במרץ 2012 אישרה האסיפה הכללית של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ את התקשרות הראל השקעות עם הראל חברה לביטוח בע"מ, בהסכם לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה לחברות בקבוצת הראל. במסגרת ההחלטה האמורה, נקבע, כי ביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בהראל השקעות ויתר החברות בקבוצת הראל יהיה ניתן לחידוש מעת לעת, בין על-ידי הארכת תוקף פוליסת הביטוח האמורה, בין על-ידי התקשרות בפוליסה אחרת ובין על-ידי התקשרות בפוליסה עם מבטח אחר, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים:

1. גבולות האחריות על-פי הפוליסה לא יעלו על 150 מיליון דולר ארה"ב למקרה ובמצטבר לתקופת ביטוח, הפרמיה השנתית לא תעלה על מיליון דולר ארה"ב, וכן ועדת הביקורת ודירקטוריון הראל השקעות אישרו את חידוש פוליסת הביטוח וקבעו, כי הפרמיה השנתית הינה בתנאי שוק.

2. החלטה זו תעמוד בתוקף לתקופה של 4 שנים ממועד החידוש הראשון של פוליסת הביטוח על-פי החלטה זו. עוד נקבע, כי החלטת האסיפה הכללית האמורה של הראל השקעות תהווה החלטת מסגרת, כהגדרתה בתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000, המאפשרת את חידוש הביטוח ביחס לדירקטורים ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה בהראל השקעות, בהתאם לתנאים המפורטים לעיל. מכוח ההחלטות דלעיל, הוארכה פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה לחברות בקבוצת הראל והיתה בתוקף עד ליום 30 בספטמבר 2015.

העלות של פוליסת הביטוח לחברה הינה 56,649 דולר. העלות נקבעה על בסיס מספר הדירקטורים המכהנים בכל חברה, כמות החברות ("הנחה" לתחומי עסקים המנוהלים במספר חברות) ואומדן הסיכון הגלום בכל חברה.

הואיל וההתקשרות מהווה חלק מתנאי העסקתם של הדירקטורים ונושאי המשרה בקבוצת הראל ומבוצעת בין צדדים קשורים, נדרש אישור הדירקטוריון. ההתקשרות אושררה בוועדת הביקורת ובוועדת התגמול של החברה וכן על ידי דירקטוריון החברה ביום 16 במרץ 2015.

ביום 18 ביוני 2015 וביום 22 ביוני 2015, אישרו ועדת התגמול של החברה וכן דירקטוריון החברה, בהתאמה, רכישת רובד נוסף לביטוח דירקטורים ונושאי משרה בסך של 30 מיליון דולר מעל לסכום הביטוח הקיים והמאושר (שהינו בסך של 150 מיליון דולר). הרובד הנוסף שאושר הינו לתקופת ביטוח החל מיום 1 במאי 2015 ועד ליום 30 בספטמבר 2015. בנוסף, אישרו ועדת התגמול והדירקטוריון את חידוש פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה החל מיום 1 באוקטובר 2015, למשך שנה, כך שסכום הביטוח יעמוד על 180 מיליון דולר ארה"ב וסכום הפרמיה לא יעלה על 1 מיליון דולר ארה"ב.

הנימוקים העיקריים של ועדת התגמול והדירקטוריון היו: (א) הפרמיה נקבעה לפי עלות ביטוח המשנה של הראל ביטוח, אליה מועבר הסיכון הביטוחי, ולכן בהגדרה היא משקפת תנאי שוק; (ב) רכישת הפוליסה כאמור הינה לטובת החברה, שכן היא מצמצמת את החשיפה של החברה בשל כתבי השיפוי שניתנו לדירקטורים ולנושאי המשרה והיא מאפשרת לנושאי המשרה למלא את תפקידם כראוי ולטובת החברה, בהתחשב בסיכונים הכרוכים בכך ובאחריות המוטלת עליהם על פי דין; (ג) הפוליסה, מעניקה כיסוי סביר בנסיבות העניין, בהתחשב בגודלה של החברה, היקפי ותחומי פעילותה ותכניות העסקיות; (ד) כיסוי ביטוחי כאמור נעשה במהלך העסקים הרגיל של החברה והינו מקובל בחברות ציבוריות בישראל בכלל ובחברות שעיסוקן בתחומי הביטוח והפיננסים בפרט; (ה) רכישת הפוליסה כאמור תואמת את מדיניות התגמול של החברה; (ו) לעניין זה, אין הצדקה להבחין בין נושאי משרה אשר הינם חלק מבעלי השליטה בחברה לבין יתר נושאי המשרה בחברה, ולפיכך נכון להחיל את פוליסת הביטוח על כל נושאי המשרה בחברה; (ז) ההתקשרות הינה בתנאי שוק ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכושה או התחייבויותיה.

הראל עתידית קופות גמל בע"מ

פרק 2

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי 2
2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת 3
3. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה 4
4. אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה 8

דו"ח דירקטוריון**הראל עתידית קופות גמל בע"מ**

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפויה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

דוח על המצב הכספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם בכ- 14,174 אלפי ש"ח, לעומת כ- 12,847 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של כ- 10.3%. הגידול נובע בעיקר מגידול ביתרות ניירות ערך סחירים.

ההון ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם ב- 10,112 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 10,081 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, גידול של כ- 0.3%, הנובע מקיטון בקרן הון שלילית בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה בסך 18 אלפי ש"ח ומרווח נטו של 13 אלפי ש"ח.

נכון ליום 31 בדצמבר 2015, החברה עומדת בדרישות ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה.

בשנת 2015 הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול ב- 1,588 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 1,746 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 9%. הקיטון בדמי הניהול נבע מקיטון בסך הנכסים הממוצעים המנוהלים. בנוגע לנזילות ומקורות מימון, עיקר ההכנסות של החברה הן מדמי ניהול קופות הגמל.

הכנסות דמי ניהול בתחום קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים היו בסך של 638 אלפי ש"ח והיוו כ-40% מסך הכנסות דמי הניהול. הכנסות מדמי ניהול בתחום קרנות ההשתלמות הסתכמו לסך של 762 אלפי ש"ח והיוו כ- 48% מסך הכנסות דמי הניהול. הכנסות מקופות גמל אחרות (קופה לדמי מחלה) הסתכמו לסך של 188 אלפי ש"ח, כ- 12% מסך הכנסות דמי ניהול קופות גמל בחברה.

ביום 1 בינואר 2016 מוזגה החברה לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - הראל גמל), בנוסף מוזגו קופות בניהול החברה לתוך קופות בהראל גמל. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.1.3 בדוח תיאור עסקי תאגיד של החברה.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

1.1. להלן פירוט היקף הנכסים נטו המנוהלים על ידי החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2015:

שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2	70,999
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2	69,928
הראל - דקל	42,347
סה"כ	183,274
קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול החברה	
שם הקופה	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	1,684,070
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)	425,477
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	29,020
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	6,362
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	1,367,409
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	64,772
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	4,732
סה"כ	3,581,842
סה"כ קופות בבעלות החברה וקופות בבעלות הראל ביטוח	3,765,116

היקף הנכסים המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2015 גדל בסך של 51 מיליוני ש"ח, לעומת היקף הנכסים המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2014. בקופות שבעלות החברה חל קיטון בהיקף הנכסים שנבע מצבירה נטו שלילית, אשר קוֹזְזָה בחלקה מתשואה חיובית. בקופות הגמל שבעלות הראל ביטוח, אשר מנוהלות על ידי החברה, חל גידול בהיקף הנכסים, אשר נבע מתשואה חיובית וצבירה נטו חיובית.

ניתוח התשואה שהשיגו קופות הגמל בשנת הדוח

שם הקופה	תשואה נומינלית ברוטו לשנת 2015 באחוזים
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי 2	1.87
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי 2	1.67
הראל - דקל	1.29
קופות בבעלות הראל ביטוח שהינן בניהול החברה:	
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כללי	2.47
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)	2.53
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל כהלכה	2.00
הראל גילעד גמל - מסלול הראל גילעד גמל אג"ח	(0.22)
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כללי	2.36
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות כהלכה	1.59
הראל גילעד השתלמות - מסלול הראל גילעד השתלמות אג"ח	(0.05)

התשואה החיובית של מרבית המסלולים נבעה בעיקר מתשואה חיובית קלה בשווקי המניות והאג"ח בארץ, ונכסים לא סחירים כגון נדל"ן והשקעות פרטיות, אשר קוזזו מעט על ידי תשואה שלילית במניות ואג"ח בחו"ל.

3. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

ככלל, מתאפיין תחום חיסכון ארוך הטווח במסגרתו פועלת החברה, ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות המפקח. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1 בפרק הראשון - תיאור עסקי החברה.

מגמות והתפתחויות במשק ובשוק ההון

תוצאות הפעילות של חברות הקבוצה, וביניהן החברה, מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

● כללי

על פי הערכות האחרונות הצמיחה העולמית בשנת 2015 עמדה על 3.1%, ירידה לעומת 3.4% ב-2014. גם השנה בלטה השונות בצמיחה בין המדינות המפותחות (עלייה קלה ל-1.9% לעומת 1.8% בשנת 2014) לבין המדינות המתפתחות והשווקים המתעוררים (ירידה ל-4.0% לעומת 4.6% בשנת 2014). בישראל התוצר צמח ב-2.5%, בדומה לצמיחה ב-2014.

ארה"ב: קצב הצמיחה עמד על כ-2.5% בשנת 2015, בדומה לשנה שעברה. לאחר רבעון ראשון חלש, האינדיקטורים הכלכליים המשיכו להשתפר, במיוחד מכיוון שוק התעסוקה, הצריכה הפרטית ושוק הדיור. לעומת זאת, נתוני התעשייה הלכו ונחלשו במהלך 2015, בשל הדולר החזק, הסחר העולמי המתון והירידה החדה במחירי האנרגיה, שהשפיעו לשלילה על ענף זה בכלכלה. בסוף 2015 הבנק המרכזי העלה את הריבית לטווח 0.5%-0.25%.

גוש האירו: האינדיקטורים הכלכליים הצביעו על שיפור בצמיחה בשנת 2015 לכ-1.5%, לעומת צמיחה של 0.9% בשנת 2014. שונות הצמיחה בין מדינות גוש האירו הצטמצמה במהלך 2015 אך נותרה גבוהה. הבנק המרכזי בגוש האירו העצים את המדיניות המוניטרית במהלך 2015 כאשר הגביר והאריך את תקופת ההרחבה הכמותית, והפחית עוד את ריבית הפיקדונות, עד לרמה של (-0.3%).

במדינות מתפתחות ובשווקים המתעוררים הצמיחה האטה בשנת 2015, בעיקר בשל מיתון חד ברוסיה (-3.7%) שנפגעה מהירידה החדה במחיר הנפט, ומיתון חד בברזיל (-3.8%) שנפגעה מהירידה החדה במחירי הסחורות בשילוב אי-יציבות פוליטית עקב שערוריית שחיתות רחבה. בסין הצמיחה גם רשמה האטה קלה ל-6.9% בשנת 2015.

מחירי הסחורות: במהלך המחצית השנייה של 2015 נרשמה ירידה מחודשת במחירי הסחורות (לאחר הירידה החדה במחצית השנייה של 2014), בעיקר במחיר הנפט שהגיע לרמה הנמוכה ביותר מאז 2009. חששות מקצב הצמיחה העולמית ועודפי היצע בחלק מהסחורות תרמו לירידה במחירים.

● התפתחויות במשק הישראלי

הקבוצה פועלת במשק הישראלי, אשר מצבו הכלכלי, הביטחוני והפוליטי משליך על היקף פעילותה בתחומים שונים. שינויים במצב הכלכלי במשק הישראלי עשויים לגרום לשינוי בהיקף הפרמיות וההכנסות האחרות ולשינוי בעלויות התפעול של חברות הקבוצה. לשינוי ברמת התעסוקה במשק הישראלי עשויה להיות השלכה על היקף הפעילות בתחום ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח.

הצמיחה במהלך הרבעון הרביעי של 2015 עמדה על 3.9% בשיעור שנתי, לאחר צמיחה של 2.4% ברבעון השלישי. הרכב הצמיחה הינו מעודד וכולל גידול חד בצריכה פרטית (7.8%), גידול ביצוא סחורות ושירותים (7.2%) צמיחה בהשקעה בנכסים קבועים (7.6%) ועלייה חדה ביבוא (19.7%). בסיכום שנתי התוצר צמח ב-2.5% ב-2015 כאשר הצריכה הפרטית בלטה השנה בגידול של 4.9%.

- **שוק המניות**
מדד ת"א 100 עלה ב-1.1% במהלך הרבעון הרביעי של 2015 ובסיכום שנתי עלה המדד ב-2.0%, אך תוך כדי תנודתיות גבוהה. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.4 מיליארד ש"ח בשנת 2015, עלייה של 19% לעומת המחזור הממוצע בשנת 2014.
- **שוק איגרות החוב**
מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.8% במהלך 2015. מדד אג"ח הממשלתיות עלה ב-1.6% במהלך 2015. מדד אג"ח הממשלתי השקלי עלה ב-2.8% לעומת ירידה של 0.2% במדד אג"ח הממשלתי הצמוד. מדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-2.2% במהלך 2015. מחזור המסחר היומי באג"ח עמד על 4.2 מיליארד ש"ח במהלך 2015, ירידה של 2% לעומת המחזור הממוצע בשנת 2014.
- **קרנות נאמנות**
קרנות הנאמנות רשמו פדיונות נטו של 8.4 מיליארד ש"ח ברבעון הרביעי של 2015 והשלימו פדיונות של 33.7 מיליארד ש"ח ב-2015 כולה, שיא שלילי בתעשיית קרנות הנאמנות. מרבית הפדיונות השנה היו בקרנות הכספיות (26.7 מיליארד ש"ח) בהשפעת ריבית בנק ישראל הנמוכה.
- **מוצרי מדדים**
על פי איגוד תעודות הסל, סך הנכסים המנוהלים עמד בסוף הרבעון 2015 על 103.5 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-12% בהשוואה לסוף שנה 2014 (118.1 מיליארד ש"ח). בלטו לשלילה תעודות הפיקדון שרשמו פדיונות של כ-17.3 מיליארד ש"ח מתחילת השנה, נוכח התשואה השלילית באפיק. מנגד, תעודות הסל המתמחות במניות בחו"ל רשמו גיוסים נטו של 3.7 מיליארד ש"ח במהלך 2015.
- **שוק המט"ח**
השקל התחזק במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2015 ב-0.5% מול הדולר (לרמה של 3.9020 שקל לדולר) ונחלש ב-0.3% יחסית לרמתו בסוף 2014. השקל התחזק ב-3.6% מול האירו במהלך הרבעון הרביעי של 2015 (לרמה של 4.2468 שקל לאירו) והשלים התחזקות של 10.1% במהלך 2015.
- **אינפלציה**
על פי המדד האחרון הידוע, בסוף הרבעון הרביעי של 2015 האינפלציה הסתכמה במהלך 12 המדדים האחרונים (עד נובמבר) במינוס 0.9%, לאחר שירדה ב-0.7% במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2015. בסיכום 2015 האינפלציה עמדה על מינוס 1.0% כאשר במהלך השנה בלטו סעיף התחבורה והתקשורת שגרע 1.05 נקודות אחוז מהמדד, וסעיף הדיור שתרם 0.525 נקודת אחוז למדד.
- **ריבית בנק ישראל**
ריבית בנק ישראל נותרה 0.1% ללא שינוי גם במהלך הרבעון הרביעי של 2015, זאת לאחר שירדה ב-0.15% במהלך הרבעון הראשון של 2015.
- **אירועים לאחר תאריך המאזן**
מחיר חבית נפט בעולם המשיך לרדת והגיע לכ-27 דולר לחבית - רמה הנמוכה ביותר מאז 2003, בעיקר על רקע המשך גידול בהיצע הנפט בעולם. בשבועות לאחר מכן מחיר הנפט חזר לעלות, ונכון לאמצע מרץ מחירו מעט גבוה מהרמה שנרשמה בתחילת השנה.
ירידת מחיר הנפט המשיכה להשפיע לשלילה על שווקי המניות בישראל ובעולם, שרשמו ירידות חדות בשבועות הראשונים של 2016 במהלך ינואר 2016 המדדים המובילים בעולם רשמו ירידות מצטברות של כ-10% מתחילת השנה. בשבועות לאחר מכן מדדי המניות בעולם עלו, ונכון לאמצע מרץ מדד MSCI העולמי ברוטו נמוך רק ב-2% מרמתו בתחילת השנה.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

תיאור פעולות החברה	נושא
<p>מדד המחירים לצרכן ירד ב-1.0% בשנת 2015, האינפלציה השלילית נבעה בעיקר מירידה במחירי הסחורות והאנרגיה, ממעורבות ממשלתית (לרבות הורדת המע"מ, ביטול האגרה, הפחתת מחירי החשמל והמים ועוד) וכן כתוצאה מהמשך תחרותיות גבוהה, בעיקר בתחומי התקשורת והקמעונאות. ציפיות האינפלציה המשיכו לרדת גם בשנת 2015, במיוחד בטווח הקצר, אך גם בטווח הארוך. חטיבת ההשקעות ניצלה את הירידה בציפיות האינפלציה לשמירה על מרכיב משמעותי של צמודי מדד, באמצעות אג"ח ממשלתיות, קונצרניות ועסקאות אשראי.</p>	<p>השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד</p>
<p>השקל התחזק בשנת 2015 ב-7% מול סל המטבעות (בעיקר לעומת האירו) – השקל התחזק בכ-10%, כאשר לעומת הדולר השינוי היה מזערי). התיסוף לעומת סל המטבעות התרחש למרות הפחתת ריבית בנק ישראל במהלך הרבעון הראשון, רכישות מט"ח ע"י בנק ישראל ותנודתיות גבוהה בשווקים הפיננסיים, ונתמכה בהמשך גידול בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, ירידת מחירי הנפט, ורכישות משמעותיות של חברות טכנולוגיה ישראליות ע"י משקיעים זרים. חשיפת המט"ח בתיקים לא השתנתה באופן משמעותי, לאור ההערכות כי בטווח הארוך הלחצים להמשך התחזקות של השקל ימשכו בשל השפעת הגז הטבעי, הנפקות של חברות ישראליות בחו"ל והשקעות זרות בישראל.</p>	<p>שער החליפין של השקל</p>
<p>בנק ישראל הפחית את הריבית במהלך הרבעון הראשון (ריבית חודש פברואר) של השנה מ-0.25% ל-0.1%. הפחתת הריבית באה על רקע המשך המדיניות המוניטרית המרחיבה של הבנקים המרכזיים בעולם ("מלחמת המטבעות"), בעיקר הבנק המרכזי בגוש האירו, התחזקות השקל, והציפיות האינפלציוניות הנמוכות. עקום התשואות הממשלתי השקלי ירד במהלך השנה, הן בשל הפחתת ריבית בנק ישראל והן בהשפעת ירידת התשואות מקבילה באירופה ובארה"ב, וירידה נוספת בציפיות האינפלציה. במהלך השנה שמרה חטיבת ההשקעות על מח"מ קצר יחסית בתיק הממשלתי בארץ ובאג"ח בחו"ל, ומח"מ ממוצע בינוני בתיק הקונצרני.</p>	<p>התפתחות שעורי ריבית</p>
<p>הגירעון התקציבי בשנת 2015 היה נמוך משמעותית מהתחזית של משרד האוצר בתחילת השנה ועמד על 2.15% מהתוצר, בעיקר בשל ביצוע חסר של סעיפי הוצאות ("תקציב 1/12" במהלך המחצית הראשונה של השנה עקב הקדמת הבחירות) וגבית מיסים גבוהה מהתחזיות בעיקר בענף הנדל"ן והרכב. בשנת 2016 ובשנת 2017 הגירעון צפוי לגדול, לנוכח התחזית לגידול בהוצאות הממשלה, לרבות עליה בהוצאות שכר לעובדי המדינה, עליה בהוצאות הבטחון וירידה בהכנסות ממע"מ (שהופחת במהלך השנה הנוכחית) וממכירת קרקעות (בשל הטבות "מחיר למשתכן"). מימון הגירעון באמצעות הנפקות ומיחזור החוב הממשלתי בוצעו בתנאי ריבית נוחים יחסית לתקציב המדינה, מגמה שצפויה להימשך גם בשנת 2016.</p>	<p>ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו</p>

תיאור פעולות החברה	נושא
<p>שווקי המניות בעולם היו תנודתיים בשנת 2015, כאשר מדד ה-MSCI העולמי ברוטו נותר כמעט ללא שינוי, מדד S&P500 בארה"ב ירד כ-1%, יפן וגרמניה עלו בכ-9%, ואילו מדד MSCI של השווקים המתעוררים רשם ירידות חדות של 15% על רקע ירידת מחירי הנפט והסחורות, והחשש מהאטה בצמיחה בסין. שוק המניות בישראל (מדד ת"א 100) עלה בכ-2% במהלך השנה, כאשר מדד מניות היתר עלה בכ-26% במהלך השנה. לנוכח התמחור הסביר של שווקי המניות (באופן יחסי לאפיקים האחרים) שמרה החברה על רמת החשיפה למניות במרבית המסלולים. מרכיב החשיפה לחו"ל בתיק המניות קטן מעט, לסביבות 60% מסך החשיפה למניות.</p>	שוק המניות
<p>מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות עלו מעט במהלך השנה, בעיקר בשל פדיונות בקרנות הנאמנות (לעומת גיוס בהיקפים גבוהים בשנה קודמת), ריבוי הנפקות במהלך השנה ופתיחת מרווחים באג"ח בחו"ל. במהלך השנה בוצעו השקעות בהיקפים גבוהים במוצרי חוב חברות – בעיקר בעסקאות אשראי לא סחיר, וכן באגרות חוב קונצרניות (בעיקר בהנפקות), ובאג"ח בחו"ל, תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, מגבלות החשיפה לתאגיד, לקבוצת תאגידים ולקבוצות דירוג ומגבלות נוספות אשר אושרו בדירקטוריון החברה.</p>	אג"ח קונצרני ומוצרי חוב
<p>החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק ההשקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידינו וניירות שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.</p>	מוצרי מדדים
<p>החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק להחלטות ועדות ההשקעה, לניהול יעיל של החשיפות בחו"ל ללא חשיפת המטבע, ללא פעילות באסטרטגיות או לקיחת פוזיציות על כיווני השוק או סטיות התקן.</p>	נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים
<p>במהלך השנה, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות באשראי, תשתיות, השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.</p>	השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות

4. אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה

לעניין מיזוג החברה לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ מיום 1 בינואר 2016, ראה סעיף 1.1.3 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

חגית ציטיאט-לויין
מנכ"ל

תאריך: 22 במרס, 2016

הצהרה (Certification)

אני, חגית ציטיאט-לוי, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
5. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
6. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
7. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
8. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
9. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
10. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
11. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חגית ציטיאט-לוי, מנכ"ל

22 במרס, 2016

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי 1 ולבקרה הפנימית על דיווח כספי 1 של החברה המנהלת; וכך-
5. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
6. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
7. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
8. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
9. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
10. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
11. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רם גבל, סמנכ"ל כספים

22 במרס, 2016

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של COSO Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2015, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : מישל סיבוני _____

מנכ"ל : חגית ציטיאט-לוין _____

סמנכ"ל כספים : רם גבל _____

תאריך אישור הדוח : 22 במרס 2016

הראל עתידית קופות גמל בע"מ

**דוחות כספיים
ליום 31 בדצמבר 2015**

תוכן העניינים

עמוד

דוח רואי החשבון המבקרים

2

דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

3

דוחות כספיים

דוחות על המצב הכספי

4

דוחות רווח והפסד

5

דוחות על הרווח הכולל

6

דוחות על השינויים בהון

7

דוחות על תזרימי המזומנים

9

ביאורים לדוחות הכספיים

10

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל עתידית קופות גמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ל"ג - 1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 22 במרס 2016 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1' לדוחות הכספיים בדבר מיזוג החברה להראל גמל והשתלמות בע"מ תוך חיסולה ללא פירוק ולאמור בביאור 20' לדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 במרס 2016

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל עתידית קופות גמל בע"מ
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה") ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות היזוניות בהתאם לתקני דיווח בינלאומי (International Financial Reporting Standards), ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (International Financial Reporting Standards), ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה בהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 והדוח שלנו, מיום 22 במרס 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב בדבר מיזוג החברה להראל גמל והשתלמות בע"מ תוך חיסולה ללא פירוק ובדבר התחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 במרס 2016

2014	2015		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור	
			נכסים
45	121	10	נכסי מיסים נדחים
4,045	3,526	6	חייבים ויתרות חובה
		7	השקעות פיננסיות
7,764	9,727		נכסי חוב סחירים
993	800	8	מזומנים ושווי מזומנים
12,847	14,174		סך כל הנכסים
		9	הון
2,090	2,804		הון מניות
5,656	6,542		פרמיה על מניות
1,600	-		תקבולים על חשבון מניות
(22)	(4)		קרנות הון
757	770		עודפים
10,081	10,112		סך כל ההון
			התחייבויות
48	11		התחייבויות בגין מסים שוטפים
2,718	4,051	11	זכאים ויתרות זכות
2,766	4,062		סך כל ההתחייבויות
12,847	14,174		סך כל ההון וההתחייבויות
רם גבל סמנכ"ל כספים	חגית ציטיאט לוי מנכ"ל		מישל סיבוני יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 22 במרס 2016

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2013	2014	2015	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,609	1,746	1,588	12 (ב)	הכנסות
20,765	26,162	27,371	12 (ג)	דמי ניהול מקופות גמל
<u>(20,765)</u>	<u>(26,162)</u>	<u>(27,371)</u>		דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
1,609	1,746	1,588		בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
155	53	(77)	14	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
11	91	104		דמי טיפול - הקמת הלוואות
<u>1,775</u>	<u>1,890</u>	<u>1,615</u>		סך כל ההכנסות
645	693	496	15	הוצאות
932	969	1,045	16	עמלות
18	60	37	17	הנהלה וכלליות
<u>1,595</u>	<u>1,722</u>	<u>1,578</u>		מימון
180	168	37		סך כל ההוצאות
<u>(26)</u>	<u>(99)</u>	<u>(24)</u>	10	רווח לפני מסים על הכנסה
154	69	13		מסים על הכנסה
				רווח לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
154	69	13	רווח לשנה
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
30	(64)	(30)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
-	(32)	58	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(12)	36	(10)	10 מסים על הכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
18	(60)	18	סך כל הרווח (הפסד) הכולל האחר לשנה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
172	9	31	סך כל הרווח הכולל לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	תקבולים על חשבון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח	
10,081	757	(22)	1,600	5,656	2,090	יתרה ליום 1 בינואר 2015
13	13	-	-	-	-	רווח לשנה
						רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה:
(30)	-	(30)	-	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
58	-	58	-	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(10)	-	(10)	-	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
18	-	18	-	-	-	
						עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון:
1,600	-	-	-	886	714	הנפקת מניות
(1,600)	-	-	(1,600)	-	-	תקבולים על חשבון מניות
10,112	770	(4)	-	6,542	2,804	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה		תקבולים על חשבון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח	
		אלפי ש"ח	אלפי ש"ח				
6,600	534	20	-	-	4,627	1,419	יתרה ליום 1 בינואר 2013
154	154	-	-	-	-	-	רווח לשנה רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
30	-	30	-	-	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
(12)	-	(12)	-	-	-	-	סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
18	-	18	-	-	-	-	
1,700	-	-	-	-	1,029	671	עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון: הנפקת מניות
8,472	688	38	-	-	5,656	2,090	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
69	69	-	-	-	-	-	רווח לשנה רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(64)	-	(64)	-	-	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(32)	-	(32)	-	-	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
36	-	36	-	-	-	-	סה"כ הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס
(60)	-	(60)	-	-	-	-	
1,600	-	-	1,600	-	-	-	עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון: תקבולים על חשבון מניות
10,081	757	(22)	1,600	1,600	5,656	2,090	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
154	69	13	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח לשנה
			פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
(117)	(39)	96	רווחים נטו מהשקעות פיננסיות:
26	99	24	נכסי חוב סחירים
(91)	60	120	הוצאות מיסים על הכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(1,410)	(715)	519	שינוי בחייבים ויתרות חובה
1,333	(1,719)	1,333	שינוי בזכאים ויתרות זכות
(77)	(2,434)	1,852	
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:
(37)	(85)	(147)	מסים ששולמו
5	-	-	מסים שהתקבלו
(32)	(85)	(147)	
(46)	(2,390)	1,838	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
117	190	236	ריבית שהתקבלה
(1,498)	148	(2,267)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(1,381)	338	(2,031)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
1,700	-	-	הנפקת הון מניות
-	1,600	-	תקבולים על חשבון מניות
1,700	1,600	-	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
273	(452)	(193)	עלייה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
1,172	1,445	993	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
1,445	993	800	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

(1) הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא אבא הילל סילבר 3, רמת גן. החברה הוקמה בשנת 1999 והינה חברה בת בבעלות מלאה של ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ, שהינה חברה בשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות" או "החברה האם הסופית"). למיזוג החברה תוך חיסולה ללא פירוק, ראה סעיף ב' להלן.

(2) החברה מנהלת שלש קופות גמל במסגרתן עשרה מסלולים, כמפורט להלן:

- הראל - דקל קופה לדמי מחלה (להלן - "הראל - דקל").
- הראל גילעד גמל מסלולית:
 - הראל גילעד גמל כללי⁽¹⁾.
 - הראל גילעד גמל כללי 2.
 - הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות) (להלן - "הראל גילעד גמל ניב")⁽²⁾.
 - הראל גילעד גמל כהלכה⁽³⁾.
 - הראל גילעד גמל אג"ח⁽⁴⁾.
- הראל גילעד השתלמות מסלולית:
 - הראל גילעד השתלמות כללי⁽¹⁾.
 - הראל גילעד השתלמות כללי 2.
 - הראל גילעד השתלמות כהלכה⁽²⁾.
 - הראל גילעד השתלמות אג"ח⁽³⁾.

⁽⁴⁾ מנוהל על ידי החברה עבור הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח").

(3) לנכסי קופות הגמל (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של קופות הגמל.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

ביום 28 ביוני 2015 התקבל אישור של דירקטוריון החברה ודירקטוריון הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "הראל גמל") למיזוגה של החברה לתוך הראל גמל תוך חיסולה ללא פירוק.

במסגרת מיזוג החברות מוזגו קופות הגמל בהתאם לפירוט להלן:

- הראל גילעד גמל מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הראל עצמה תעוז, קופה בניהול הראל גמל, ומנוהלת על ידי הראל גמל.
 - הראל גילעד השתלמות מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הראל השתלמות, קופה בניהול הראל גמל, ומנוהלת על ידי הראל גמל.
 - הראל - דקל קופה לדמי מחלה, מנוהלת על ידי הראל גמל.
- ביום 1 בינואר 2016 הושלם המיזוג כאמור והחברה חוסלה ללא פירוק.

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) החברה או החברה המנהלת - הראל עתידית קופות גמל בע"מ.
- (2) החברה האם - ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ.
- (3) החברה האם הסופית - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- (4) קבוצת הראל או הקבוצה - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ והחברות המוחזקות על ידה.
- (5) צד קשור - כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי (2009) 24 בדבר צדדים קשורים.
- (6) בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.

ביאור 1 - כללי

ג. הגדרות (המשך)

- (7) תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS) תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
- (8) אגף שוק ההון - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
- (9) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
- (10) מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים הוכנו על ידי החברה בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS"). הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 22 במרס 2016.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב. השקל הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה ביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית.

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ה. ניהול הון - מטרות, נהלים ותהליכים

מדיניות הנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, עמידה בכל התחייבויותיה לגורמים אחרים, כגון: נותני אשראי ועובדי החברה, וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. הדירקטוריון מפקח על קיום הון עצמי מזערי הנדרש על פי הנחיות הממונה (ראה ביאור 9 בדבר דרישות ההון של החברה), הנדרש לפעילותה השוטפת של החברה, לרבות רווחיות החברה. לצורך כך, קבע הדירקטוריון כללים לאופן השקעת הנכסים הנזילים של ההון העצמי של החברה ומפקח על פעילותה השוטפת של הנהלה.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כללי המדיניות החשבונאית המופרטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות אלה.

א. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים

החברה מכירה לראשונה בחיובים במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה (regular way purchase), מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע, המועד בו התחייבה החברה לקנות או למכור את הנכס. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במכשירי חוב, חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

גריעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של החברה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר החברה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה. כל זכות בנכסים פיננסיים שהועברו אשר נוצרה או נשמרה על ידי החברה מוכרת בנפרד כנכס או התחייבות. מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way sale), מוכרות במועד קשירת העסקה (date trade), משמע, במועד בו התחייבה החברה למכור את הנכס.

לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות ראה סעיף 3 להלן.

החברה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

הלוואות וחייבים כוללים מזומנים ושווי מזומנים וחייבים אחרים. מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקטגוריות האחרות. השקעות החברה במכשירי חוב, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת הריבית האפקטיבית, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או הפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד.

(2) התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות זכאים. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת, או כאשר היא סולקה או בוטלה.

(3) קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לחברה קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

ב. הון מניות

מניות רגילות מסווגות כהון. עלויות תוספתיות המתייחסות ישירות להנפקת מניות רגילות מוצגות כהפחתה מההון.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**ג. ירידת ערך****ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה**

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי המסווג כזמין למכירה מחושב בהתבסס על השווי ההוגן הנוכחי שלו. ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן מתחת לעלות המקורית הינה ראייה אובייקטיבית לירידת ערך. בהתאם למדיניות החברה, ירידת ערך של למעלה מ- 20% מתחת לעלות המקורית של המכשיר, או ירידת ערך מתחת לעלות המקורית הנמשכת למעלה מתשעה חודשים, נחשבת ירידה משמעותית או מתמשכת בהתאמה.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת הפסד המצטבר שנוקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכולל האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי החזרי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מיישום שיטת הריבית האפקטיבית מוצגים כמרכיב של רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נוקף לרווח והפסד. בנוסף, בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, במידה ולא קיימת עוד ראייה אובייקטיבית לירידת ערך, ההפסד מירידת ערך מבוטל במלואו ונוקף לרווח והפסד וההפרש המצטבר הנוכחי (ההפרש שבין השווי ההוגן והעלות) מוכר בהון ברווח כולל אחר.

ד. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לחברה יש מחוייבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות וללא שקלול סיכון האשראי של החברה. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן ומוכר כהוצאות מימון.

ה. הכנסות

הכנסות מוכרות בדוח רווח והפסד כאשר הן ניתנות למדידה באופן מהימן, צפוי שהטבות הכלכליות הקשורות לעסקה יזרמו לחברה וכן העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל מחושבות בשיעור מערך נכסיהן של הקופות לתום כל חודש, ובקופות גמל לתגמולים ולפיצויים גם בשיעור מדמי הגמולים, ומוכרות כהכנסה על בסיס צבירה.

ו. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), רווחים (הפסדים) ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה ורווחים (הפסדים) מהפרשי הצמדה המוכרים ברווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.

בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה מוצגת במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות השקעה.

ז. הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות הפסדים מממוש נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה והפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים.

ח. הוצאת מסים על הכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון או ברווח כולל אחר. במקרים אלו, השפעת המס אף היא נזקפת ישירות להון או לרווח הכולל האחר.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**ה. הוצאת מסים על הכנסה (המשך)****מסים שוטפים**

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים שוטפים במידה וקיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, וכן קיימת כוונה לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים השוטפים מיושבים בו זמנית.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על חוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

נכסי מסים נדחים שלא הוכרו מוערכים מחדש בכל מועד דיווח ומוכרים במידה והשתנה הצפי כך שצפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או שנכסי והתחייבויות המסים הנדחים מיושבים בו זמנית.

ט. עסקאות עם בעל שליטה

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת החברה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

י. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו**(1) תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 9 (2014), מכשירים פיננסיים (להלן - "התקן").**

IFRS 9 (2014) הינו גרסה סופית של התקן, הכוללת הוראות מעודכנות לסווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, וכן מודל חדש למדידת ירידת ערך של נכסים פיננסיים. הוראות אלו מתווספות לפרק בנושא חשבונאות גידור- כללי שפורסם בשנת 2013.

בהתאם לתקן, ישנן שלוש קטגוריות עיקריות למדידת נכסים פיננסיים: עלות מופחתת, שווי הוגן דרך רווח והפסד ושווי הוגן דרך רווח כולל אחר. בסיס הסווג לגבי מכשירי חוב מתבסס על המודל העסקי של הישות לניהול נכסים פיננסיים ועל מאפייני תזרימי המזומנים החוזיים של הנכס הפיננסי. השקעה במכשירים הוניים תימדד בשווי הוגן דרך רווח והפסד (אלא אם החברה בחרה, בעת ההכרה הראשונית, להציג את השינויים בשווי ההוגן ברווח הכולל האחר). התקן דורש כי השינויים בשווי ההוגן של התחייבויות פיננסיות שיועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד המיוחסים לשינוי בסיכון האשראי העצמי יוכרו לרוב ברווח כולל אחר.

התקן מציג מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים ('expected credit loss' model). עבור מרבית נכסי החוב הפיננסיים, המודל החדש מציג גישת מדידה דואלית של ירידת ערך: אם סיכון האשראי המיוחס לנכס הפיננסי לא עלה באופן משמעותי מאז ההכרה לראשונה, תירשם הפרשה להפסד בגובה הפסדי האשראי הצפויים בשל אירועי כשל אשר התרחשותם אפשרית במהלך שנים-עשר החודשים לאחר מועד הדיווח. אם סיכון האשראי עלה באופן משמעותי, במרבית המקרים ההפרשה לירידת ערך תגדל ותירשם בגובה הפסדי האשראי הצפויים על פני מלוא אורך החיים של הנכס הפיננסי.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018, עם אפשרות לאימוץ מוקדם. התקן ייושם למפרע, למעט מספר הקלות.

החברה טרם החלה בבחינת ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו (המשך)

(2) תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15, הכנסות מחוזים עם לקוחות (להלן - "התקן").

התקן מחליף את ההנחיות הקיימות כיום לעניין הכרה בהכנסה ומציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות. התקן קובע שתי גישות להכרה בהכנסה: בנקודת זמן אחת או על פני זמן. המודל כולל חמישה שלבים לניתוח עסקאות על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה. כמו כן, התקן קובע דרישות גילוי חדשות ונרחבות יותר מאלו הקיימות כיום.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018, עם אפשרות לאימוץ מוקדם. התקן כולל חלופות שונות עבור יישום הוראות המעבר, כך שחברות יוכלו לבחור באחת מהחלופות הבאות בעת היישום לראשונה: יישום רטרוספקטיבי מלא, יישום רטרוספקטיבי מלא הכולל הקלות פרקטיות, או יישום התקן החל מיום היישום לראשונה, תוך התאמת יתרת העודפים למועד זה בגין עסקאות שטרם הסתיימו.

החברה טרם החלה בבחינת ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

(3) תיקון ל- IAS 12, מיסים על הכנסה, הכרה בנכסי מיסים נדחים בגין הפסדים שלא מומשו (להלן - "התיקון")

התיקון מבהיר, כי לצורך הכרה בנכס מס נדחה, בעת הערכת הכנסה חייבת צפויה, יש לנטרל את השפעת היפוכם של הפרשים זמניים הניתנים לניכוי. הערכה זו תתבצע בנפרד ביחס לסוגים שונים של הפרשים זמניים הניתנים לניכוי, אם קיימות בחוקי המס מגבלות על סוגי ההכנסה החייבת שכנגדם ניתן לנצל הפסדים. בנוסף, התיקון קובע כי הכנסה חייבת עשויה לכלול הכנסה בגין נכסים שיושבו תמורת סכום גבוה מערכם בספרים, אם קיימות ראיות מספקות לכך.

התיקון יישום למפרע לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2017, עם אפשרות ליישום מוקדם. החברה טרם החלה לבחון את ההשלכות של אימוץ התיקון על הדוחות הכספיים.

ביאור 4 - קביעת שווי הוגן

לצורך הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת החברה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים מסוימים. מידע נוסף אודות ההנחות ששימשו בקביעת שווי הוגן נכלל בביאור 7, בדבר פרוט השקעות פיננסיות.

ביאור 5 - מגזרי פעילות

החברה מורכבת ממגזר אחד שהינו מגזר פעילות הגמל. בהתאם לכך המידע על מגזר פעילות האמור זהה למידע המוצג בדוחותיה הכספיים של החברה.

המדיניות החשבונאית של מגזר הפעילות האמור זהה לזו המוצגת בביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,431	2,572	קופות גמל
1,613	953	חייבים - כספים במעבר
1	1	חייבים אחרים
4,045	3,526	סה"כ חייבים ויתרות חובה

ראה פירוט חייבים ויתרות חובה בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 19, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 7 - פירוט השקעות פיננסיות

א. נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2014
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,976	6,753
1,751	1,011
9,727	7,764

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

ריבית אפקטיבית	
ליום 31 בדצמבר	
2015	2014
אחוזים	אחוזים
0.50	(0.66)
0.20	1.27

נכסי חוב סחירים

צמוד למדד המחירים לצרכן

שקלי

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

להלן ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים על פי שווים ההוגן. הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - נתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים נדחים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר	
2015	2014
רמה 1	רמה 1
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,727	7,764

נכסי חוב סחירים

ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2014
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
800	993

מזומנים למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים ליום 31 בדצמבר 2015 וליום 31 בדצמבר 2014 נושאים ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור שנתי של 0.07% ו-0.21% בהתאמה.

באשר לתנאי ההצמדה של המזומנים, ראה ביאור 19, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון

א. הרכב הון מניות

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			הרכב הון המניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א
נפרע	מונפק	רשום	נפרע	מונפק	רשום	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,094	2,644	3,200	2,808	3,358	4,000	

ב. התנועה בהון המניות

ההון המונפק והנפרע:

הון מניות נפרע נומינלי	הון מניות מונפק נומינלי	יתרה לימים 1 בינואר ו-31 בדצמבר 2014 הנפקת הון מניות (*) יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
1 ש"ח ע.ג.	1 ש"ח ע.ג.	
2,094,479	2,644,479	
713,272	713,271	
<u>2,807,751</u>	<u>3,357,750</u>	

(*) ראה סעיף ד' להלן.

ג. זכויות הנלוות למניות

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. תקבולים על חשבון מניות

בחודש פברואר 2015 הונפקו 713,271 מניות בעלות 1 ש"ח ע.ג. בתמורה ל-1,600 אלפי ש"ח, אשר התקבלו במהלך שנת 2014.

ה. קרנות הון

קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

קרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך קבועה של ההשקעה.

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון (המשך)

1. ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון.
2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב- 2012 (להלן- תקנות ההון) והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,000	10,000	הסכום הנדרש למועד הדיווח על פי תקנות ההון (*)
10,081	10,112	הון עצמי קיים
81	112	עודף

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות השקעה.
 סכום ההון העצמי הנדרש שאין כנגדו נכסים העומדים בכללי הנזילות וההשקעה

-	-
---	---

(*) בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות ההון הקובעות כללים לחישוב ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה בשל סיכונים תפעוליים.
 בתקנות נקבע, כי ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יהיה 10 מיליוני ש"ח וההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת בתאריך הדוח (שנתי ורבעוני) לא יפחת מהגבוה מבין הסכומים שלהלן:
 (א) ההון ההתחלתי הנדרש כאמור- 10 מיליוני ש"ח; (ב) הסכום המצטבר של: 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח, 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה ו- 25% מההוצאות השנתיות המנוהלות.
 בנוסף לכך, נקבעו במסגרת התקנות כללי השקעה של ההון העצמי המזערי הנדרש. הוראות אלו הורחבו במסגרת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 שפורסמו בחודש אפריל 2012.
 יחד עם תקנות ההון, פורסם חוזר שעניינו מתן הקלות בדרישות הון של חברות מנהלות, במסגרת החוזר ניתנו הקלות בהון הנדרש בשל ניהול קרן פנסיה ותיקה, קופת גמל המבטיחה תשואה, קופת גמל מרכזית לקצבה וכן בשל עריכת ביטוח בסכום עודף על הנדרש בהוראות הדין.

ליום 31 בדצמבר 2015, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור, לרבות עמידה בכללי השקעת ההון.

ביאור 10 - מסים על הכנסה

א. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

(1) החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

(2) מס חברות

ביום 5 באוגוסט 2013 עבר בכנסת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, אשר קבע, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות, החל משנת 2014 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 26.5%.

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

(3) מס שכר ומס רווח

ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה, מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2013 לשיעור של 36.21% ובשנת 2014 ואילך עלה לשיעור של 37.71%.

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-37.18% משנת 2016 ואילך.

לשינוי במס הרווח ומס שכר לא היתה השפעה מהותית על הרווח ו/או על הרווח הכולל ו/או על ההון העצמי של החברה.

(4) להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2013	25.0	17.58 (*)	36.21 (*)
2014	26.5	18	37.71
2015	26.5	17.75 (*)	37.58 (*)
2016 ואילך	25.0	17	35.90

(*) שיעור משוקלל.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות חושבו בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה לעיל.

ב. אי החלת תקני IFRS

בהתאם לחוק תיקון הפקודה (מס' 174 - הוראת שעה לגבי שנות המס 2007, 2008 ו-2009), התש"ע-2010 שהתקבל בכנסת ביום 25 בינואר 2010 ופורסם ברשומות ביום 4 בפברואר 2010 (להלן - "התיקון לפקודה"), בקביעת ההכנסה החייבת לצרכי מס לגבי שנות המס 2007, 2008 ו-2009, לא יחול תקן חשבונאות מספר 29 שקבע המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, אף אם הוחל בדוחות הכספיים לגבי שנות המס האמורות.

ביום 12 בינואר 2012, פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 188), התשע"ב-2012, בעניין הארכת הוראת השעה הקיימת בדבר אי תחולת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בקביעת ההכנסה החייבת של הנישומים גם לגבי שנות המס 2010 ו-2011.

ביום 30 ביולי 2014 פורסם תיקון 202 לפקודה במסגרתו הוארך תוקף הוראת השעה לגבי שנות המס 2012 ו-2013 וזאת רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2012.

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

ג. שומות מס

שומות מס עצמאיות אשר הוגשו על ידי החברה עד לשנת 2011 נחשבות כסופיות.

ד. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
78	72	109
-	20	1
78	92	110
(52)	7	(86)
26	99	24

הוצאות מסים שוטפים -

בגין השנה השוטפת
התאמות בגין שנים קודמות, נטו

הוצאות מסים נדחים

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם ה' להלן

ה. מסים נדחים

הרכב:

מכשירים פיננסיים
16
(7)
36
45
88
(10)
(2)
121

יתרת נכס מס נדחה ליום 1 בינואר 2014
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
השפעת השינוי בשיעור המס

יתרת נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר	
2014	2015
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
45	121

נכסי מסים נדחים

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

ו. מס תיאורי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על הכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
180	168	37	רווח לפני מסים על הכנסה
36.21%	37.71%	37.58%	שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים (ראה סעיף א' לעיל)
65	63	14	מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי
-	-	2	עלייה (ירידה) במסים על הכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
-	20	1	עדכון יתרות מסים נדחים בגין שינויים בשיעורי המס
(39)	16	7	מסים בגין שנים קודמות
26	99	24	הפרשים קבועים שאינם מוכרים למס
14.44%	58.93%	64.86%	מסים על הכנסה
			שעור מס אפקטיבי ממוצע

ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
341	351	הוצאות לשלם
2,376	3,699	צדדים קשורים (*)
1	1	אחרים
2,718	4,051	סך הכל זכאים ויתרות זכות

(*) למידע נוסף בדבר זכאים ויתרות זכות המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין, ראה ביאור 18, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ראה פירוט זכאים ויתרות זכות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 19, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל

א. שיעור דמי ניהול

החברה רשאית על פי דין לגבות דמי ניהול בשיעורים הבאים:

קופות גמל	קרנות השתלמות וקופת גמל לדמי מחלה
בשנת 2013	עד 1.1% לשנה מהצבירה ועד 4% מההפקדות השוטפות
החל מיום 1 בינואר 2014	עד 1.05% לשנה מהצבירה ועד 4% מההפקדות השוטפות
	עד 2% לשנה מהצבירה

ב. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל:

שיעור ממוצע של דמי ניהול לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			דמי ניהול לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2.75	1.95	3.24	39	42	47
1.40	1.21	1.06	777	825	762
1.07	0.92	0.85	547	615	591
0.40	0.34	0.39	246	264	188
			1,570	1,704	1,541
			1,609	1,746	1,588

דמי ניהול מדמי גמולים
הראל גילעד גמל כללי 2

דמי ניהול מצבירה
הראל גילעד השתלמות כללי 2
הראל גילעד גמל כללי 2
הראל - דקל

סך הכל דמי ניהול מצבירה

סך הכל דמי ניהול מקופות גמל

ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל (המשך)

ג. הכנסות דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול (ראה ביאור 20 ב.3):

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
0.63	0.69	0.58	330	425	380	דמי ניהול מדמי גמולים
2.00	2.27	0.77	78	21	18	הראל גילעד גמל כללי
-	0.29	0.48	-	*-	4	הראל גילעד גמל כהלכה
1.78	0.17	0.19	288	50	51	הראל גילעד גמל אג"ח ***
			696	496	453	הראל גילעד גמל ניב **
						סך הכל דמי ניהול מדמי גמולים
						דמי ניהול מצבירה
0.74	0.68	0.68	10,084	11,336	11,634	הראל גילעד גמל כללי
0.78	0.78	0.79	126	174	202	הראל גילעד גמל כהלכה
***0.09	0.43	0.43	*-	25	29	הראל גילעד גמל אג"ח ***
0.48	0.95	0.93	1,903	4,033	3,992	הראל גילעד גמל ניב **
0.87	0.79	0.77	7,635	9,603	10,414	הראל גילעד השתלמות כללי
1.19	1.14	1.08	321	476	622	הראל גילעד השתלמות כהלכה
***0.02	0.45	0.53	*-	19	25	הראל גילעד השתלמות אג"ח ***
			20,069	25,666	26,918	סך הכל דמי ניהול מצבירה
						סך הכל דמי ניהול מקופות גמל
			20,765	26,162	27,371	המנוהלות באמצעות הסכם ניהול

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

** דמי ניהול ושיעור דמי ניהול לשנת 2013 חושבו לתקופה יולי עד דצמבר 2013 (שיעור ממוצע של דמי ניהול מצבירה, בממונים שנתיים - 0.98%, שיעור ממוצע של דמי ניהול מהפקדות לשנת 2013 - 1.59%). לפרטים בדבר העברה מרצון ומיזוג קופת הגמל הראל גילעד גמל ניב, ביום 1 ביולי 2013, ראה סעיף ד להלן.

*** מסלולים חדשים שהוקמו בחודש יולי 2013. ראה סעיף ד' להלן.

ד. ביום 1 ביולי 2013, מוזגו קופת הגמל "הראל כספת" וקרן ההשתלמות "הראל דיקון" לתוך קופת הגמל המסלולית "הראל גילעד גמל" וקרן ההשתלמות המסלולית "הראל גילעד השתלמות", בהתאמה, כמסלולי השקעה נפרדים. במסגרת תיקון תקנון "הראל גילעד גמל" ותיקון תקנון "הראל גילעד השתלמות" שונו שמות המסלולים ל- "הראל גילעד גמל כללי 2" ו- "הראל גילעד השתלמות כללי 2", בהתאמה. המיזוגים בוצעו בהתאם לבקשות לביצוע מיזוגים טכניים אשר הוגשו בחודש ינואר 2013 ואושרו ביום 20 בפברואר 2013. שינויי התקנונים בוצעו בחודש יולי 2013.

בנוסף, הועברה קופת הגמל "הראל ניב", קופה שהיתה בניהול חברת הראל גמל והשתלמות בע"מ, לניהולה של החברה ומוזגה באופן טכני לתוך קופת הגמל המסלולית "הראל גילעד גמל", כמסלול השקעה נפרד, וזאת בהתאם לבקשות לביצוע מיזוג טכני ולהעברת ניהול מרצון מיום 14 באפריל 2013, אשר אושרו על ידי הממונה ביום 18 ביוני 2013. במסגרת שינוי תקנון קופת הגמל "הראל גילעד גמל" בחודש יולי 2013 שונה שמו של מסלול ההשקעה ל- "הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)".

טרם העברת ניהול קופת הגמל, "הראל ניב", לניהולה של החברה, נחתם הסכם בין החברה לבין הראל ביטוח בדבר ניהול הקופה, אשר הודעה על כניסתו לתוקף נחתמה בסמוך למועד העברת הניהול והמיזוג.

במסגרת תיקוני התקנונים האמורים לעיל, בוצעו בין היתר שינויים בשמות מסלולי השקעה וכן נוספו מסלולי השקעה חדשים: הראל גילעד גמל אג"ח והראל גילעד השתלמות אג"ח.

ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל (המשך)

ה. רגולציה בדמי ניהול במוצרי חסכון ארוך טווח

ביום 27 באוגוסט 2013 פרסם הממונה חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת ("ההכרעה"). עניינה של ההכרעה בהשבתם של דמי ניהול לעמיתים, במקרים בהם הועלו דמי ניהול ללא הודעה מראש, בהתאם למתכונת הנדרשת על פי תקנה 53ב(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ("התקנה"). בהתאם לתיקון להכרעה מיום 17 בדצמבר 2014, לא יאוחר מיום 31 באוגוסט 2015 חברה מנהלת תבדוק את כל החשבונות שבהם הועלו דמי ניהול בתקופה שמתחילה ביום 1 בינואר 2006 ומסתיימת ביום 31 בדצמבר 2009 ("תקופת ההשבה"), ותשיב לכל עמית שנגבו ממנו דמי ניהול שלא בהתאם לתקנה, ושלא חל לגביו אחד הסייגים הנזכרים בהכרעה את הכספים שנגבו ממנו ביתר. הגופים המוסדיים פטורים מבדיקה פרטנית והשבת כספים במקרים מסוימים ובהם, בין היתר, במקרים בהם דמי ניהול בחשבונות העמיתים נקבעו בהתאם להסכם או הסדר בין החברה המנהלת לבין המעסיק או ארגון עובדים ובמקרים בהם קופת הגמל נוהלה במהלך תקופת ההשבה בידי חברה מנהלת שבבעלות תאגיד בנקאי. הגופים המוסדיים פטורים מהשבת כספים במקרים מסוימים ובהם, בין היתר, מקרים בהם ניתנה לעמית הודעה על שיעור ההטבה ותקופת ההטבה ומקרים בהם ההעלאה בוצעה לאחר הודעה לעמית שלחברה יש אסמכתא לגביה; החברה פעלה בהתאם להוראות ההכרעה ובהתאם הוחזרו דמי ניהול.

ביום 24 במרס 2014 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון), התשע"ד-2014, במסגרתן נקבעה הוראה לפיה קופת גמל שאינה קופת ביטוח תהיה רשאית לגבות מעמית אשר באחד מחשבונותיו קיימים כספים ממרכיב תשלומי העובד או ממרכיב תשלומי המעסיק אשר הופקדו בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008 דמי ניהול על פי הגבוה מבין דמי הניהול המקסימליים הקבועים בתקנות עובר לתיקון או סכום שלא יעלה על 6 ש"ח לחודש, וזאת החל מיום 1 בינואר 2016. בנוסף, פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (חשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה) (הוראת שעה), התשע"ד-2014, לפיהן ניתן יהיה למשוך כספים בפטור ממס מקופת גמל אם היתרה הצבורה לא עלתה על 7,000 ש"ח, לא הופקדו כספים בקופה מיום 1 בינואר 2012 ולא בוצע ניוד מהקופה עד ליום 1 בינואר 2013. התקנות היו בתוקף עד ליום 31 במרס 2015.

ביום 27 באפריל 2015 פורסם חוזר שעניינו "דרך גביית דמי ניהול מיתרה צבורה על ידי גוף מוסדי". מטרת החוזר הינה לקבוע דרך אחידה לחישוב ודיווח של דמי ניהול מיתרה צבורה בין כלל הגופים המוסדיים וקופות הגמל על מנת שניתן יהיה לקיים השוואה מדויקת בין דמי הניהול אשר נגבים בקופות הגמל השונות. מועד תחילת הוראות החוזר הינו ביום 1 בינואר 2016.

ביום 6 באוגוסט 2015 פורסם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 12) התשע"ה 2015 לפיו סעיף 23 לחוק יתוקן כך שעמיתים שסך הכספים בחשבונותיהם אינו עולה על 8,000 ש"ח יוכלו למשוך את הכספים. בהתאם לתיקון השר באישור הועדה יקבע את התנאים והמועדים למשיכה כאמור.

ביום 26 בינואר 2016 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (סכומים קטנים), התשע"ו-2016, אשר קובעות את התנאים בהתקיימם יוכל עמית, אשר באחד מחשבונותיו שהם קרן ותיקה, קופת גמל לתגמולים, קופת גמל לחיסכון וקופת גמל אישית לפיצויים, שאינן קופות ביטוח, קיימים כספים, למשוך אותם בסכום חד פעמי, וכן חובת חברה מנהלת של אותה קופת גמל לשלוח לעמית הודעה בדבר זכותו למשיכת הכספים בנוסח ובמועד שיקבע המפקח.

ביאור 13 - נתונים אודות קופות הגמל שבניהול החברה

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

תשלומים			תקבולים			סך נכסים מנוהלים		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,663	5,179	4,164	5,244	5,495	5,903	60,900	69,457	69,928
2,924	2,796	2,179	1,440	2,160	1,498	58,344	65,403	70,999
12,581	-	50,476	13,607	15,476	-	72,798	90,847	42,347
23,168	7,975	56,819	20,291	23,131	7,401	192,042	225,707	183,274
קופות המנוהלות באמצעות הסכם ניהול (ראה ביאור 20 ב.3):								
33,743	49,656	48,707	50,674	60,778	64,298	1,541,728	1,688,625	1,684,070
578	1,533	793	2,285	909	2,412	20,267	22,866	29,020
-	107	371	1	74	729	2,019	5,506	6,362
4,779	16,448	17,155	16,482	29,825	26,973	408,781	424,368	425,477
49,926	60,867	53,501	141,304	170,871	171,807	1,067,617	1,293,480	1,367,409
1,632	2,429	2,886	9,095	14,094	16,951	33,683	48,792	64,772
-	452	540	304	785	873	1,780	4,900	4,732
90,658	131,492	123,953	220,145	277,336	284,043	3,075,875	3,488,537	3,581,842
113,826	139,467	180,772	240,436	300,467	291,444	3,267,917	3,714,244	3,765,116

קופות בבעלות החברה:

הראל גילעד השתלמות כללי 2
הראל גילעד גמל כללי 2
הראל - דקל

הראל גילעד גמל כללי
הראל גילעד גמל כהלכה
הראל גילעד גמל אג"ח
הראל גילעד גמל ניב *
הראל גילעד השתלמות כללי
הראל גילעד השתלמות כהלכה
הראל גילעד השתלמות אג"ח

* ראה ביאור 12 ד.

ביאור 13 - נתונים אודות קופות הגמל שבניהול החברה (המשך)

ג. העברות כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			העברות לחברה מגופים אחרים
8,173	3,543	1,448	העברות מחברות ביטוח
757	73	388	העברות מקרנות פנסיה
569,690	333,797	141,376	העברות מקופות גמל
578,620	337,413	143,212	סך כל העברות לחברה
			העברות מהחברה לגופים אחרים
4,419	2,867	2,078	העברות לחברות ביטוח
907	945	2,054	העברות לקרנות פנסיה
96,809	155,003	258,837	העברות לקופות גמל
102,135	158,815	262,969	סך כל העברות מהחברה
476,485	178,598	(119,757)	העברות, נטו

ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	33	(58)	רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער בגין: נכסים זמינים למכירה (*)
155	20	(19)	הכנסות (הוצאות) ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד
155	53	(77)	סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

(*) רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	33	(58)	רווחים (הפסדים) מניירות ערך שמומשו

ביאור 15 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
626	648	438	עמלות רכישה לסוכנים
19	45	58	עמלות הפצה
645	693	496	סה"כ עמלות

ביאור 16 - הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16	15	(4)	ביטוחים
21	16	33	אחזקת משרדים ותקשורת
57	62	56	דמי ניהול לחברה האם הסופית - ראה ביאור 18.ב
716	749	778	דמי ניהול לחברה בשליטה משותפת - ראה ביאור 18.ב
77	89	81	תשלום לגורם מתפעל (*)
29	33	90	ייעוץ משפטי ומקצועי
16	5	11	אחרות
932	969	1,045	סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות

(*) השירותים המסופקים על ידי הגורם המתפעל כוללים בעיקר: ניהול חשבונות עמיתי הקופות, עריכת המידע הנמסר לעמיתי הקופות וניהול מערכת החשבונות של הקופות.

ביאור 17 - הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות הוצאות בגין עמלות בנק ואחרות.

ביאור 18 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

הרכב:

חברה בשליטה משותפת	חברות בעלות שליטה	בדבר תנאים ראה ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	

ליום 31 בדצמבר, 2015

זכאים ויתרות זכות

188	3,511	ב.20
-----	-------	------

ליום 31 בדצמבר, 2014

זכאים ויתרות זכות

302	2,074	ב.20
-----	-------	------

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	חברה בשליטה משותפת	חברות בעלות שליטה	בדבר תנאים ראה ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015

הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים
עמלות סוכנים

-	778	56	ב.20
276	-	-	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014

הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים
עמלות סוכנים

-	749	62	ב.20
300	-	-	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013

הוצאות דמי ניהול לצדדים קשורים
עמלות סוכנים

-	716	57	ב.20
313	-	-	

ביאור 19 - ניהול סיכונים

א. כללי

פעילויות החברה חושפת אותה למגוון סיכונים שהעיקריים בהם הינם: סיכוני שוק וסיכוני אשראי. לסיכונים אלה נלווים סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכוני מוניטין וסיכונים עסקיים.

ביאור זה כולל בין היתר תיאור תמציתי של מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה לזיהוי הסיכונים, למדידתם ולניהולם והבקורות הקיימות בקשר לסיכונים אליהם חשופה החברה.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים מבטיחה קיומם של תהליכים לזיהוי, הערכה, מדידה, ניהול וניטור של הסיכונים באופן יזום ומתוכנן מבעוד מועד על מנת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה, על המוניטין שלה ועל איתנותה הפיננסית.

מדיניות ניהול הסיכונים בחברה מושתתת על:

- ממשל תאגידי הבנוי על שלושה קווי הגנה המנהלים תקשורת טובה: הנהלות התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנימית.
- הגדרה ברורה של חלוקת אחריות והאצלת סמכויות בנוגע לפעולות הכרוכות בנטילת סיכונים על הגורמים העסקיים בחברה.
- קביעת מגבלות ותקרות חשיפה לסיכונים.
- יישום מסגרת ניהול סיכונים הכוללת פעולות לזיהוי, מדידה, הערכה וניטור סיכונים ומוקדי סיכון חדשים.
- קיום סביבת בקרה פנימית נאותה שתעוגן בנהלים ברורים והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה על הסיכונים, המאפשרים פיזור, קיזוז ו/או העברת הסיכונים לגורם אחר והגבלתם לרמה שנקבעה מראש.
- פעולות גילוי ודיווח בנוגע לפרופיל הסיכונים לגורמים הרלוונטיים.

החל מסוף 2012 ניהול הסיכונים נעשה הן בראייה קבוצתית והן ברמת החברה הבודדת ומנוהל על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות הכוללות, בין היתר, את יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות של הקבוצה וחשבות.

אגף ניהול סיכונים כפוף למנהלת הסיכונים הראשית ומסייע בידה ביישום תפקידיה, הכוללים בין היתר, תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים ומתן סיוע מקצועי בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

דירקטוריון החברה מפקח על פעולות עסקיות המערבות נטילת סיכונים וכן על תהליכי ניהול הסיכונים באמצעות הגדרת מדיניות ואסטרטגיות בתחום ניהול הסיכונים, כולל, בין היתר, נהלים בעניין ניהול סיכונים ומגבלות חשיפה לסיכונים, וכן אופן הציות לנהלים ולגבולות החשיפה שנקבעו.

בסוף 2012 הוקמה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המהווה כלי של הדירקטוריון, המאפשר לייעל את עבודתו באמצעות דיונים מקדימים ומעמיקים בנושאים הקשורים לניהול סיכונים במסגרת מצומצמת יותר של דירקטורים בעלי מומחיות לנושא. במסגרת תפקידיה דנה הועדה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וגיבשה המלצות לדירקטוריון.

בחברה פועל פורום לניהול סיכונים בהשקעות. הפורום מתכנס על בסיס תקופתי, בהשתתפות מנהלים רלבנטיים.

מנכ"ל החברה אחראי על פעולות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים, ומדווח עליהם ישירות לדירקטוריון. פעילות המנכ"ל נתמכת על ידי מנהל הסיכונים וחברי הנהלה בכירים נוספים.

גורמים ומנהלים נוספים בחברה אחראים על ניהול סיכונים ספציפיים, כגון: מנהל הכספים האחראי על ניהול סיכונים הקשורים לדיווח הכספי, כולל יישום הוראות SOX, אשר הוחלו על גופים מוסדיים, היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, מנהל אבטחת מידע ומנהל אגף לוגיסטיקה אחראים על ניהול סיכוני אבטחת מידע וסיכונים תפעוליים נוספים ומבקר הפנים אחראי על ביצוע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים ושל יעילות מערך ניהול הסיכונים בחברה.

בחברה בוצעו סקרים לזיהוי והערכת הסיכונים המהותיים והערכת הבקורות והכלים לניהולם. בחברה קיים תהליך דיווח רבעוני מבעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה אל מנהלת הסיכונים וממנה להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בחברה, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הממונה והרגולציה.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)**ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)**

החברה משקיעה באמצעים לשיפור כלי הבקרה בתחומי הסיכון השונים ותהליכי עבודה רבים בחברה הוסדרו באמצעות נהלים מפורטים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים, תוך ציות לרגולציה שפורסמה והינה מחייבת ויישום מטרות ומדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

סיכוני שוק ונזילות

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק, אשר נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים, מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. לאור לקחי המשבר הפיננסי, ניתן משקל כבד יותר לתרחישי קיצון ככלי ניהול סיכונים מרכזי. בנוסף לתרחישי קיצון נעשה שימוש במודל ה- Value at Risk (VaR), האומד את ההפסד הכלכלי הפוטנציאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש מהתמהיל הנתון של מבנה תיק הנכסים. מבחני חזרה (back testing) משמשים כבקרה על תקיפות השימוש באומדי ה-VaR.

נבדקת גם ההשפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

הבקרה על ניהול סיכוני שוק מבוצעת באמצעות דיווחים ניהוליים תקופתיים המוצגים תקופתית בועדות ההשקעה השונות ובפני ההנהלה והדירקטוריון ומידי שנה נכללים גם בדוח מנהל הסיכונים לדירקטוריון. בחברה קיימת מערכת ממוכנת להפקת מידע ניהולי אשר שיפרה באופן משמעותי את פעולות הבקרה האמורות. מנהלי הפעילויות השונות בחטיבת ההשקעות אחראים לביצוע בקרה שוטפת על הפעילות שבאחריותם. לצורך בקרת הפעילות נעזרת חטיבת ההשקעות, בין היתר, במערכות ממוחשבות ובדוחות המתריעים במקרה של חריגה. מקרים של חריגה מהגדרות ומנהלים מדווחים ומטופלים באופן שוטף על ידי מנהל הפעילות האחראי לפעילות החורגת.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני שוק ראה סעיף ד' להלן. לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני נזילות ראה סעיף ה' להלן.

סיכוני אשראי

פעילות האשראי של חטיבת ההשקעות נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה החברה. בהתאם לחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מונה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חו"ד קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר זה אושרו בוועדות ההשקעה דרישות, תהליכים ונהלי השקעה.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריון.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)**ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)****סיכוני אשראי (המשך)**

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודל דירוג שהינו מודל מונחה מומחה המבוסס על פלטפורמה ומתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודל אושר על ידי דירקטוריון החברה ועל ידי משרד האוצר והוא מתוקף תקופתית על ידי אגף ניהול סיכונים.

בנוסף, מחושבת החשיפה ללווים גדולים וקבוצות לוויים, התפלגות נכסי חוב לפי דירוגים והחשיפה לסיכון ריכוזיות ענפית וגיאוגרפית.

כמו כן מתבצע כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת והצגת התפתחות ההפסד הצפוי (EL) וההפסד הלא-צפוי (UL) בגין סיכוני האשראי בנכסי ההשקעה.

קיימת הפרדה בחטיבת ההשקעות בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות.

דיווח מפורט על החשיפות לסיכוני אשראי מוצג לוועדות ההשקעה, ההנהלה והדירקטוריון. מתנהלים תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון ואחר חובות בעייתיים. לגבי אשראי לא סחיר, מערך אשראי לא סחיר עוקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר ועדת חודק נוספו בקרות וגובש נוהל בנושא הקובע מגבלות והנחיות מפורטות ודיווחים לוועדות על מנת לוודא עמידה בהוראות החוזר. בעקבות חוזר הממונה בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני אשראי ראה סעיף ו' להלן.

סיכונים תפעוליים

הסיכונים התפעוליים העיקריים בחברה מנוהלים על-ידי המנהלים האחראים על הפעילויות השונות. מלבד זאת, חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר. בנוסף, מבקר הפנים משלב בתוכנית הביקורת נושאים שהוערכו בסקרי סיכונים כנושאים המחייבים בקרה מקיפה.

לחברה אין תיאבון לסיכונים תפעוליים ובהתאם פועלת ליישום בקרות למזעור החשיפה לסיכונים אלה, תוך התחשבות בשיקולי מהותיות וכדאיות.

בחברה התבצעה הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכוני מעילות והונאות. בנושא ניהול סיכוני מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות חוזר הממונה בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות למניעת מעילות והונאות, אשר אושרה על ידי הדירקטוריון.

מסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת, בין היתר, על סטנדרטים גבוהים של יושרה ואתיקה, מחויבות לממשל ארגוני יעיל, כולל בין היתר הפרדת תפקידים, מניעת ניגודי עניינים, הגדרת סמכויות ואחריות והגדרת נהלי עבודה לתהליכים השונים.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבשה ואימצה החברה קוד אתי, המהווה מצפן לעבודה השוטפת, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר בודקת עמידת הגורמים השונים בנהלים, במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדין ומסייעות למנהלי הפעילויות למלא אחריותם בהקשר לסיכונים תפעוליים.

קיימות גם בקרות ממוכנות במערכות תפעוליות שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון תפעולי.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים תפעוליים (המשך)

בהתייחס לסיכוני ציות, החברה חותרת לעמידה בכל הדרישות הרגולטוריות המוטלות עליה, מתוך שאיפה שלא להיחשף לסיכוני ציות. ביום 3 באוגוסט 2011 נחקק חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005. הוראות החוק עשויות להוביל להגברת אמצעי האכיפה בהם ינקוט הממונה ולהגדלת סכומי העיצום הכספי אותם יטיל הממונה על החברה. לאור הוראות החוק כאמור, החברה אימצה תכנית אכיפה, הקצתה משאבים מתאימים ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע, הדירקטוריון אימץ ואישר מדיניות בנושא אבטחת מידע. מסמך המדיניות מציג את מחויבות ההנהלה לאבטחת המידע בחברה, מתווה את העקרונות להשגת רמת אבטחת מידע נאותה ומפרט, בין היתר, את התשתית הארגונית התומכת בניהול סיכוני מערכות מידע, אבטחת מידע, סקרי סיכונים והמשך פעילות בשעת משבר. מכוחו של מסמך המדיניות נכתבו ונכתבים נהלים פנימיים, תוך התאמות לאופי הפעילות של החברות האמורות השונות בחברה. בד בבד פועלת החברה להקטין חשיפות לסיכוני סייבר.

החברה מייחסת חשיבות רבה לנושא ניהול סיכוני אבטחת מידע ומצויה בתהליך שוטף של ביצוע סקרי סיכונים, הערכת סיכונים ומבדקי חדירה. בנוסף, מתקיימות פגישות תקופתיות של ועדת היגוי לאבטחת מידע בהן נמסר דיווח על סטאטוס נושאים שוטפים בתחום אבטחת מידע. בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 4-9-2010, "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים", בוצע סקר להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכוני טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה, לרבות התייחסות לאירועים בעלי פוטנציאל לגרימת נזק. כפועל יוצא מהסקר גובשה תוכנית פעולה לגבי הצעדים למזעור הסיכונים. הסקר מעודכן תקופתית.

היערכות החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרד הראשי ברמת-גן. בהתייחס להערכות לנפילת מערכות המחשוב, הגופים המוסדיים בקבוצה קשורים בשירותי מיקור חוץ לצורך אספקת ותחזוקת מערכת המחשוב עם חברת IBM. מערכות המחשוב נמצאות באתר חיצוני ומערכות חלופיות נמצאות באתר נפרד. במקרה של נפילה של מערכות המחשוב תוכל הקבוצה תוך זמן קצר יחסית לחדש את כל שירותי המחשוב הקריטיים דרך המערכות החלופיות באמצעות קווי תקשורת מאובטחים חלופיים.

בהתייחס להערכות לאירוע קטסטרופה במשרד הראשי ברמת-גן, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים להתארגנות של עובדים באתרים אחרים של הקבוצה, לגיבוי וביצוע עבודה במשמרות. כל תת-יחידה תיערך להתרחשות אירוע כאמור באמצעות תהליכי גיבוי לוגיסטי וכתיבת נהלי יחידה להסדרת ההתנהלות עם קרות אירוע כאמור.

בחברה קיים ספר נהלים המסדיר אופן ההתנהלות עם קרות כל אחד מן האירועים הנ"ל. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים מופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

ג. דרישות חוקיות

המסגרות הרגולטוריות קובעות הסדרים שונים ומציבות דרישות רבות ביחס לסיכונים הייחודיים להם חשופים גופים מוסדיים וגופים שעיסוקם בשוק ההון והפיננסיים. ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי הסדרי חקיקה רבים אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללים דרישות שונות, שהעיקריות בהן:

- דרישה למינוי מנהל סיכונים.
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד פרק 10 - ניהול סיכונים, המתייחסות לתפקידי מנהל הסיכונים ומארגן היחסים שלו עם בעלי תפקידים אחרים.
- דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים.
- חוזר גופים מוסדיים 15-9-2007 בנושא ניהול סיכוני אשראי.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, אבטחת מידע, ניהול המשכיות עסקית, סיכוני טכנולוגיות מידע ובקרה על דיווח כספי (SOX).

החברה מיישמת את דרישות החוקים והחוזרים, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק

(1) סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח לשנה ועל הרווח הכולל (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים ולהתחייבויות הפיננסיות בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך. ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ליום 31 בדצמבר, 2015

שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(55)	55	-	-	רווח
(55)	55	200	(188)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2014

שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(42)	42	-	-	רווח
(42)	42	211	(196)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2013

שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(39)	39	-	-	רווח
(39)	39	78	(75)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לשנה.

(ג) ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
121	121	-	-
3,526	-	-	3,526
3,647	121	-	3,526
9,727	-	8,745	982
800	-	-	800
14,174	121	8,745	5,308
10,112	10,112	-	-
11	-	11	-
4,051	-	-	4,051
4,062	-	11	4,051
14,174	10,112	11	4,051
-	(9,991)	8,734	1,257

נכסים:

נכסי מיסים נדחים

חייבים ויתרות חובה

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

מזומנים ושווי מזומנים

סך הכל נכסים

סך כל הון

התחייבויות:

התחייבויות בגין מסים שוטפים

זכאים ויתרות זכות

סך הכל התחייבויות

סך הכל הון והתחייבויות

סך הכל חשיפה מאזנית

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2014			
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
			נכסים:
45	45	-	נכסי מיסים נדחים
4,045	-	-	חייבים ויתרות חובה
4,090	45	-	
			השקעות פיננסיות:
7,764	-	6,743	נכסי חוב סחירים
993	-	-	מזומנים ושווי מזומנים
12,847	45	6,743	סך הכל נכסים
10,081	10,081	-	סך כל הון
			התחייבויות:
48	-	48	התחייבויות בגין מסים שוטפים
2,718	-	-	זכאים ויתרות זכות
2,766	-	48	סך הכל התחייבויות
12,847	10,081	48	סך הכל הון והתחייבויות
-	(10,036)	6,695	סך הכל חשיפה מאזנית

ה. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם. מתוך יתרת הנכסים של החברה, סך של כ- 10,527 אלפי ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות דרכי ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של חייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך.

מזומנים ושווי מזומנים

החברה מחזיקה במזומנים בבנקים המדורגים AA- עד AA+ בהתבסס על הדירוג של חברות מעלות ומדרוג.

חייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול

הכנסות החברה נובעות מזכאות לקבל דמי ניהול מקופות שבניהולה ועל-כן לחברה חשיפה שולית בגין סיכון אשראי הנובעת מחייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול.

השקעות פיננסיות

החברה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה בעיקר באגרות חוב ממשלתיות סחירות ובאג"ח קונצרניות סחירות בדרוג גבוה. נכון ליום 31 בדצמבר 2015, ההנהלה אינה צופה שהצדדים שכנגד לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
סחירים	סחירים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,764	9,727	בארץ

נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן. ראה גם סעיף 2.1, בדבר פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

(א) נכסי חוב

דירוג מקומי (*)	דירוג מקומי (*)	
ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 בדצמבר 2015	
AA ומעלה	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,753	7,976	נכסי חוב בארץ
1,011	1,751	נכסי חוב סחירים:
		אגרות חוב ממשלתיות
		אגרות חוב קונצרניות
7,764	9,727	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ביאור 19 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך):

(ב) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דירוג מקומי (*)						
ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,045	4,045	-	3,526	3,526	-	חייבים ויתרות חובה
45	45	-	121	121	-	נכסי מסים נדחים
993	-	993	800	-	800	מזומנים ושווי מזומנים

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים:

ליום 31 בדצמבר 2014		ליום 31 בדצמבר 2015		
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני		
%	סכום	%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
-	-	4.17	406	תקשורת ושרותי מחשב
13.02	1,011	13.83	1,345	בנקים
13.02	1,011	18.00	1,751	
86.98	6,753	82.00	7,976	אג"ח מדינה
100.00	7,764	100	9,727	סך הכל

ביאור 20 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

(1) קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיטוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהם, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו.

במסגרת שינויים רגולטוריים אלו, בשנת 2011, פרסם הממונה חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. במסגרת החוזר נקבעו שלבי ביצוע פרויקט הטיוב כדלקמן: (1) עריכת סקר פערים אודות המידע הקיים ברמת מוצרים, עמיתים ומעבידים - עד ליום 31 במרס 2013; (2) בניית מודל מיפוי ודירוג הפערים שנמצאו - עד ליום 30 בספטמבר 2013. תוכנית העבודה תכלול התייחסות לסידור המידע הקיים ושמירתו - עד ליום 30 בספטמבר 2014. החברה פועלת בהתאם להוראות החוזר. הסיום הצפוי לפרויקט הטיוב הינו עד ליום 30 ביוני 2016.

במהלך יישום הפרויקט עד לשלב זה, לא התגלו פערים בעלי השפעה מהותית על זכויות העמיתים ועל הדוחות הכספיים.

(2) חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

(3) משיכות והעברות - במסגרת הנחיות הממונה, החברה המנהלת נדרשת לבצע משיכות והעברות תוך פרקי זמן קצרים כפי שנקבע בתקנות. אי עמידה במועדים כאמור שעלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין פערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ב. התקשרויות

(1) להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח") הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ (לשעבר לאומי גמל) (להלן - "לאומי גמל"), לפיו מעניקה לאומי גמל שירותי תפעול עבור קופות הגמל שנרכשו מלאומי גמל ומבנק לאומי בשלהי שנת 2006. כן קיים הסכם בין החברה לבין לאומי גמל לפיו תיתן לאומי גמל שירותי תפעול גם ליתר הקופות שבניהול החברה.

ביאור 20 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)**ב. התקשרויות (המשך)**

(2) לחברה הסכם עם הראל גמל בדבר קבלת שרותי תפעול וניהול לחברה. שירותים אלו כוללים בין היתר, שירותי מחשב, ניהול סיכונים ואקטואריה ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמקבלת החברה על ידי הראל גמל. בהתאם להוראת הסכם זה, החברה משלמת דמי תפעול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת הראל גמל עבור הקופות שמנוהלות על ידה והחברה לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור.

כמו כן, הומחנה הזכות לקבלת החזר הוצאותיה הישירות של החברה בקשר עם ניהול קופות הגמל אשר בבעלות הראל ביטוח. (ראה סעיף (3) להלן). ביום 20 בנובמבר 2013 נחתמה תוספת להסכם אשר במסגרתה נקבע כי ההסכם יוארך לתקופות של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידוש, והתמורה עבור ההסכם תועבר אחת לרבעון ולא אחת לחודש. ההסכם אושר בוועדת הביקורת של החברה ביום 18 בנובמבר 2013 ובדירקטוריון החברה ביום 20 בנובמבר 2013.

(3) לחברה הסכם עם הראל ביטוח, בקשר עם ניהולן של קופות שבעלות הראל ביטוח (להלן הקופות הנרכשות) בהתאם להוראות ההסכם, החברה אחראית כלפי העמיתים בקופות לאומי וכלפי הראל ביטוח לקיום כל הוראות הדין הנוגעות לניהול קופות גמל וקיום כל ההתחייבויות המוטלות על חברה מנהלת כלפי עמיתים בקופות גמל. בהסכם נקבע כי הראל ביטוח רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בכל עת בהודעה מראש בת 45 ימים, ואילו החברה רשאית להביא את ההסכם לידי סיום בכל עת בהודעה מראש של 180 ימים. בהתאם להוראות ההסכם, החברה תגבה מאת עמיתי הקופות את דמי הניהול ותעבירם להראל ביטוח לאחר תשלום הוצאותיה הישירות בקשר עם ניהול קופות הגמל בתוספת 2% וכן הוצאות נוספות שהוציאה ואשר אינן ניתנות לייחוס באופן ישיר לקופת הגמל כאמור. ייחוס ההוצאות ייעשה בהתאם ליחס שבין סך נכסי קופות הגמל עליהן חל הסכם זה לסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה. בתקופת הדוח הוחל ההסכם גם על קופת הגמל הראל ניב שהועברה לניהול החברה מהראל גמל ומוזגה כמסלול השקעה בהראל גילעד גמל.

(4) החברה התקשרה בהסכם ניהול ויעוץ עם הראל השקעות, מטרת ההסכם לעגן את הפעולות שמבצעת הראל השקעות עבור החברה, במסגרת תפקידה של הראל השקעות כחברה השולטת, בעקיפין, בחברה ובגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל ביטוח ופיננסים וכחברה המכווינה את פעילותם של הגופים המוסדיים שבשליטתה, מקדמת את עסקיהם, מסייעת בהרחבת חוג לקוחותיהם, פועלת להרחבת עסקיהם ומתקשרת בשמם בעסקאות שונות.

בהתאם להסכם זה הראל השקעות תעניק לחברה שירותי ניהול ויעוץ בכל הקשור לפעילותה השוטפת של החברה.

בתמורה למתן שירותי הניהול, תהיה הראל השקעות זכאית לדמי ניהול בשיעור של 3% מדמי הניהול השנתיים שיתקבלו אצל החברה מקופות הגמל שבניהולה.

תקופת ההסכם היא מיום 1 בינואר 2010 והינו לתקופה בלתי מוגבלת בכפוף לאפשרות ביטול, בתום כל שנה קלנדרית, על ידי כל אחד מהצדדים, בהודעה שתימסר 60 יום לפני תום השנה הקלנדרית.

כאמור בביאור 1, עם מיזוגה של החברה לתוך הראל גמל ביום 1 בינואר 2016 החברה חוסלה ללא פירוק ובוטלו ההתקשרויות ככל שהן רלוונטיות לחברה.

ביאור 21 - אירועים לאחר מועד הדיווח

כאמור בביאור 1, ביום 1 בינואר 2016 מוזגה החברה לתוך הראל גמל וקופות הראל גילעד גמל והראל גילעד השתלמות, קופות בניהול החברה, מוזגו, על כל מסלוליהן, מיזוג טכני, לתוך הקופות הראל עצמה תעוז מסלולית והראל השתלמות מסלולית, בהתאמה, קופות בניהול הראל גמל. בנוסף, הועברה קופת הראל דקל לניהולה של הראל גמל.